

รายงานผลการประเมิน

คุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

แหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์ธรรมชาติ

ภูเขา น้ำตก และถ้ำ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

สารบัญ

สรุปภาพรวม (Executive Summary)	๔
๑. นิยามและความหมาย	๖
๒. การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ และเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ	๙
๓. ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๒
๓.๑ ผลการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ	๑๓
๓.๒ ผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย	๓๙
ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ	๔๒
สถานภาพแหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ	๔๙
ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา	๕๐
สถานภาพแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา	๕๗
ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก	๕๘
สถานภาพแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก	๖๘
ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ	๖๙
สถานภาพแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ	๗๕
๔. แนวทางการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ	๗๖
๕. ปัญหา อุปสรรค	๗๗
๖. แนวทางการดำเนินงานต่อไป	๗๗
ภาคผนวก	

คำนำ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม มีภารกิจสำคัญในการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมเพื่อจัดลำดับความสำคัญ การขึ้นทะเบียนแหล่งธรรมชาติ ที่ผ่านมาได้ดำเนินการจัดทำเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติแล้ว ๔ ประเภท ได้แก่ ธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูเขา น้ำตก และถ้ำ ซึ่งคณะรัฐมนตรีรับทราบเกณฑ์ฯ และใช้ในการประเมินคุณค่าและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติมาอย่างต่อเนื่องเป็นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน เป้าหมายสำคัญเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินคุณค่าและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ รวมทั้งทราบถึงสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณโดยรอบของแหล่งธรรมชาติฯ ให้ได้รับการดูแลรักษา ไม่ให้เสื่อมโทรม หรือได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ นี้ สำนักงานฯ จึงประสาน ติดตาม เพื่อประเมินคุณค่าและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภายใต้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล วัด/สำนักสงฆ์ หน่วยงานภายใต้กรมทรัพยากรธรณี และหน่วยงานภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยสำนักงานฯ ได้จัดทำเป็นรายงานผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภท ธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูเขา น้ำตก และถ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และเสนอต่อคณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๘ ได้มีมติรับทราบผลการประเมินดังกล่าวแล้ว รายงานผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติฯ ฉบับนี้ จะใช้เป็นข้อมูลประกอบในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย รวมทั้ง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติทราบและใช้เป็นข้อมูลประกอบการดูแลคุ้มครองแหล่งธรรมชาติต่อไป

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กันยายน ๒๕๖๘

สรุปภาพรวม (EXECUTIVE SUMMARY)

การประเมินสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้ดำเนินการประเมินสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ จำนวน ๔ ประเภท ได้แก่ ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ภูเขา น้ำตก และถ้ำ ตามที่ได้ศึกษาจัดทำและเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ภูเขา และน้ำตก เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ และเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ประเภทถ้ำ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ตามลำดับ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีแหล่งธรรมชาติที่ได้รับการประเมินรวมทั้งหมด ๓๐๗ แห่ง แบ่งตามประเภทของแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตก จำนวน ๑๓๒ แห่ง ภูเขา จำนวน ๖๓ แห่ง ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ จำนวน ๖๐ แห่ง และถ้ำ จำนวน ๕๒ แห่ง โดยทั้งหมดเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ จำนวน ๑๒๗ แห่ง และแหล่งธรรมชาติท้องถิ่น จำนวน ๑๘๐ แห่ง

ทั้งนี้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ จำนวนทั้งหมด ๑๘๖ แห่ง ได้แก่ หน่วยงานภายใต้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้แก่ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า และหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติฯ จำนวน ๑๔๑ แห่ง เทศบาล จำนวน ๑๕ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๘ แห่ง หน่วยงานภายใต้กรมป่าไม้ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ศูนย์จัดการกลุ่มป่าสงวนแห่งชาติ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ และหน่วยป้องกันรักษาป่า จำนวน ๘ แห่ง วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน ๒ แห่ง หน่วยงานภายใต้กรมทรัพยากรธรณี จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ้มข้าว และหน่วยงานภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ประเมินผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Google Form และทางไปรษณีย์ เป็นต้น รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่สำรวจพื้นที่เพื่อติดตามสภาพปัจจุบันของแหล่งธรรมชาติ

การประเมินแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑. การจัดลำดับความสำคัญและความเสี่ยงของแหล่งธรรมชาติ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อแหล่งได้ทราบถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ศักยภาพในการคงคุณค่าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย

ภาพรวมของการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ พบว่า

แหล่งธรรมชาติส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ ๒ ซึ่งมีคุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ จำนวน ๑๘๐ แห่ง แหล่งที่มีคะแนนในกลุ่มนี้ จึงควรมีมาตรการในการเฝ้าระวังและอนุรักษ์แหล่งอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงสูงในแหล่งที่มีคุณค่าความสำคัญสูง และเน้นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษา

รองลงมาอยู่ในกลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ จำนวน ๑๑๕ แห่ง แหล่งที่มีคะแนนในกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่ยังไม่จำเป็นต้องมีการดำเนินการใด ๆ เร่งด่วน แต่ควรมีการกำหนดแผนระยะยาวในการรักษาแหล่ง

และจัดอยู่ในกลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง จำนวน ๑๐ แห่ง แหล่งที่มีคะแนนในกลุ่มนี้ จำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนในการจัดการกับความเสี่ยงและผลกระทบที่มีอยู่ในปัจจุบันในแหล่งที่มีคุณค่าสูง

ลำดับสุดท้าย จัดอยู่ในกลุ่มที่ ๔ จำนวน ๒ แห่ง แหล่งที่มีคะแนนในกลุ่มนี้ แม้จะเป็นแหล่งที่มีคุณค่าความสำคัญไม่สูงแต่ก็จำเป็นต้องจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วในแหล่ง เพื่อไม่ให้รุนแรงยิ่งขึ้นไปกว่านี้

๒. การประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของแหล่งธรรมชาติรายประเภท มีแหล่งธรรมชาติที่ได้รับการประเมิน จำนวนทั้งหมด ๓๐๗ แห่ง ผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ พบว่า

แหล่งธรรมชาติที่อยู่ในคุณภาพดีทั้งหมด จำนวน ๒๙๑ แห่ง ได้แก่ ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ ๕๘ แห่ง ภูเขา ๖๒ แห่ง น้ำตก ๑๒๙ แห่ง และถ้ำ ๔๒ แห่ง

คุณภาพปานกลาง จำนวน ๑๕ แห่ง ได้แก่ ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ ๒ แห่ง ภูเขา ๑ แห่ง น้ำตก ๒ แห่ง และถ้ำ ๑๐ แห่ง

ทั้งนี้ ไม่มีแหล่งธรรมชาติที่อยู่ในคุณภาพต่ำ นอกจากนี้ มีแหล่งธรรมชาติที่ไม่ให้คะแนนประเมิน จำนวน ๑ แห่ง

๑. นิยามและความหมาย

สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หมายถึง สิ่งแวดล้อมโดยรอบแหล่งธรรมชาติที่มีคุณค่าทางวิทยาการและสุนทรียภาพที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์ อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ มีลักษณะพิเศษเฉพาะ คือ เมื่อถูกทำลายก็จะหมดสภาพไป ไม่สามารถฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมได้อีก

แหล่งธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่มีอยู่และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีสภาพและการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา มีระบบความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในตัวเองด้วยปัจจัยต่าง ๆ กัน และองค์ประกอบ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจค่อยเป็นค่อยไป จนยากที่จะสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ แต่ในระยะเวลายาวนาน อาจตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ และในบางครั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจรวดเร็วมาก จนเห็นได้ชัดเจนแล้วแต่กรณีมนุษย์อาจใช้บางสิ่งของแหล่งธรรมชาติ หรือที่เรียกว่าทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์กับตนเองได้ แต่ผลจากการใช้ประโยชน์ของมนุษย์อาจทำให้เกิดการสูญสลายของแหล่งธรรมชาตินั้นได้ ถ้าปราศจากความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรนั้น ๆ

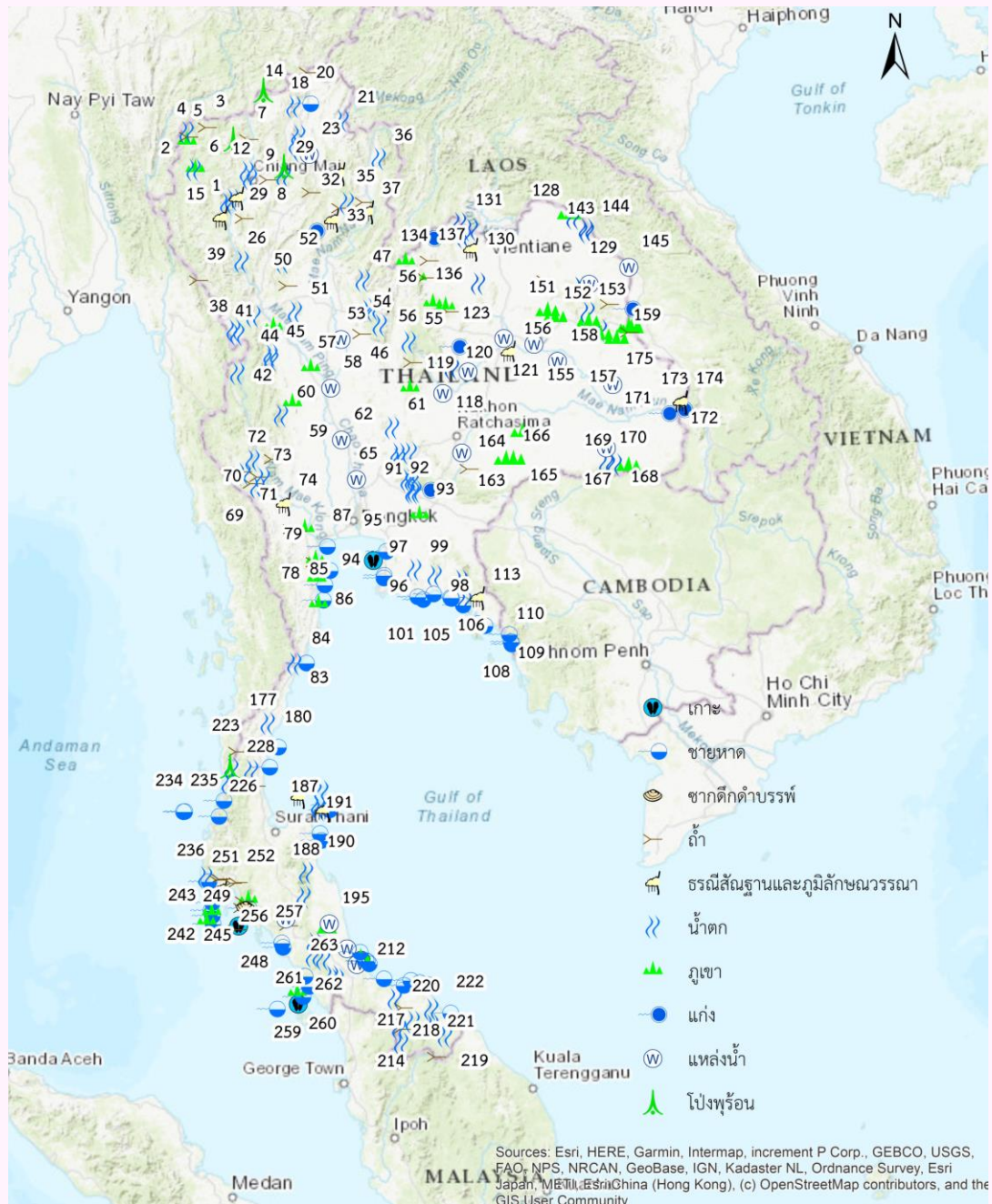
แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ หมายถึง แหล่งธรรมชาติที่รัฐบาลได้ประกาศเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ขึ้นไว้เป็นอันดับแรก จำนวน ๒๖๓ แห่ง ทั่วประเทศ เนื่องในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ ในพื้นที่ ๖๕ จังหวัด (รูปที่ ๑) โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณา หรือลักษณะธรรมชาติที่จำแนกดังกล่าวดังต่อไปนี้

- ๑) เป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่น
- ๒) มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับประวัติศาสตร์หรือนิทานพื้นบ้าน
- ๓) มีประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์หรือโบราณคดี
- ๔) เป็นโครงสร้างทางธรรมชาติที่หายากหรือมีทัศนียภาพที่สวยงาม
- ๕) เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์หรือที่เคารพบูชา

แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น หมายถึง แหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญระดับท้องถิ่นกระจายอยู่ทั่วประเทศ และจากการสำรวจแหล่งธรรมชาติเพิ่มเติมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ พบว่ามีแหล่งธรรมชาติมากกว่า ๔,๐๐๐ แห่ง ที่ยังไม่ได้รับประกาศเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

แหล่งธรรมชาติเหล่านี้ เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีคุณค่าทางวิทยาการและสุนทรียภาพที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ มีลักษณะโดดเด่น มีรูปแบบโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่แปลกตา มีความอ่อนไหวง่ายต่อการถูกทำลาย ทั้งที่เกิดจากภัยธรรมชาติและที่เกิดจากฝีมือมนุษย์โดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจและมีลักษณะเฉพาะ ซึ่งเมื่อถูกทำลายหรือได้รับความเสียหายก็จะหมดสภาพไป ไม่สามารถฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิมได้ สามารถสืบค้นข้อมูลแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ และแหล่งธรรมชาติท้องถิ่นได้จากระบบฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ มีการเก็บข้อมูลแหล่งธรรมชาติกว่า ๑,๐๐๐ แห่ง (naturalsite.onep.go.th)

รูปที่ ๑ แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ๒๖๓ แห่ง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

ประเภทของแหล่งธรรมชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๒๒ แบ่งประเภทของแหล่งธรรมชาติออกเป็น ๑๐ ประเภท (รูปที่ ๒)

๑) เกาะ (Island) ส่วนของแผ่นดินที่มีน้ำล้อมรอบตลอดเวลา โดยตัวเกาะจะต้องอยู่เหนือน้ำในขณะน้ำขึ้นสูงสุดระบบนิเวศบนเกาะจะไม่สามารถเชื่อมต่อกับระบบนิเวศของเกาะอื่น หรือแผ่นดินใหญ่ได้ นอกจากอาศัยการเชื่อมต่อทางน้ำ หรือทางอากาศเท่านั้น ทั้งนี้เกาะอาจอยู่ในทะเล แม่น้ำ หรือที่ลุ่มน้ำ เช่น บึงหรือทะเลสาบก็ได้

๒) แก่ง (Rapid) บริเวณลำน้ำที่มีพืดหินหรือโขดหินที่อยู่กลางลำน้ำโดยอาจถูกท่วมได้ในฤดูที่มีปริมาณน้ำมาก

๓) ชายหาด (Beach) พื้นที่ระหว่างแนวน้ำขึ้นกับน้ำลง มีลักษณะเป็นแถบยาวไปตามริมฝั่ง เกิดขึ้นเนื่องจากการกระทำของคลื่นและกระแสน้ำในทะเลหรือทะเลสาบ หรือแม่น้ำ

๔) ภูเขา (Mountain) เนินที่สูงขึ้นไป เป็นจอมเด่นหรือเป็นเขาขนาดใหญ่และสูง โดยแต่ละภาคมักจะมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ภาคเหนือจะเรียกว่า “ดอย” อาทิ ดอยสุเทพ และดอยอินทนนท์ ภาคอีสานจะเรียกว่า “ภู” อาทิ ภูกระดึง และภูหลวง ส่วนภาคใต้จะเรียกว่า “เขา” เช่น เขาหลวง และเขานางหงส์ เป็นต้น

๕) ถ้ำ (Cave) ช่องที่เป็นโพรงลึกเข้าไปในพื้นดินหรือภูเขา มีขนาดใหญ่พอที่มนุษย์สามารถเข้าไปและเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ทั้งที่เป็นถ้ำภูเขาหินปูนและถ้ำหินชายฝั่งทะเล

๖) น้ำตก (Waterfall) ธารน้ำธรรมชาติที่ไหลผ่านภูมิประเทศที่มีความลาดชันจากที่สูงไปที่ต่ำ

๗) ซากดึกดำบรรพ์ (Fossil) บริเวณที่มีซากหรือร่องรอยของสิ่งมีชีวิต ที่ตายมาเป็นเวลานาน และยังคงรูปร่างอยู่โดยไม่สลายหรือเปลี่ยนรูปเป็นอย่างอื่น เช่น หอยน้ำจืดที่สุสานหอย จังหวัดกระบี่ หรือรอยตีนไดโนเสาร์บนภูหลวง จังหวัดเลย เป็นต้น แหล่งธรรมชาติประเภทนี้จะไม่นับรวมซากโครงกระดูกมนุษย์และร่องรอยการตั้งถิ่นฐาน

๘) ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ (Geomorphology and Physiography) แหล่งธรรมชาติทางธรณีวิทยาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของพื้นผิวโลกจนเป็นโครงสร้างของภูมิประเทศรูปแบบต่าง ๆ ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์จึงเป็นบริเวณที่แตกต่างจากบริเวณอื่น ๆ บางแห่งมีลักษณะภูมิประเทศหรือภูมิลักษณะที่เด่นแปลกตาและบางแห่งเป็นต้นกำเนิดของนิทานพื้นบ้านหรือตำนานต่าง ๆ ที่เล่าขานสืบกันมา

๙) โป่งพุร้อน (Hot Spring) น้ำพุร้อนที่มีอุณหภูมิสูงกว่าปกติจนอาจมีอุณหภูมิสูงถึงจุดเดือด โป่งพุร้อนแต่ละแห่งมีแรงดันไม่เท่ากัน บางแห่งพุ่งขึ้นมาเพียงเบา ๆ บางแห่งก็พุ่งสูง ซึ่งโป่งพุร้อนบางแห่งอาจมีแรงดันไม่เท่ากันตลอดเวลา เมื่อมีแรงดันจากใต้พื้นโลกมาก ก็จะดันน้ำพุ่งขึ้นสูง แต่ถ้ามีแรงดันน้อย ก็จะพุ่งขึ้นน้อย

๑๐) แหล่งน้ำ (Water Resource) แหล่งธรรมชาติประเภทแหล่งน้ำ หมายถึง พรุ หนอง บึง ทะเลสาบ และบางส่วนของคลอง ลำธาร และแม่น้ำ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ อาจเป็นแหล่งน้ำจืดหรือน้ำเค็มเป็นแหล่งน้ำนิ่งหรือน้ำไหลก็ได้ และอาจถูกดัดแปลงสภาพทางภูมิศาสตร์ของมนุษย์ เช่น คลองที่ถูกขุดขึ้นและอ่างเก็บน้ำเหนือฝายหรือเหนือเขื่อน ที่พัฒนาตัวเองจนมีสภาพคล้ายคลึงกับแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นนี้ บางแห่งหรือบางส่วนอาจพิจารณาเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ได้

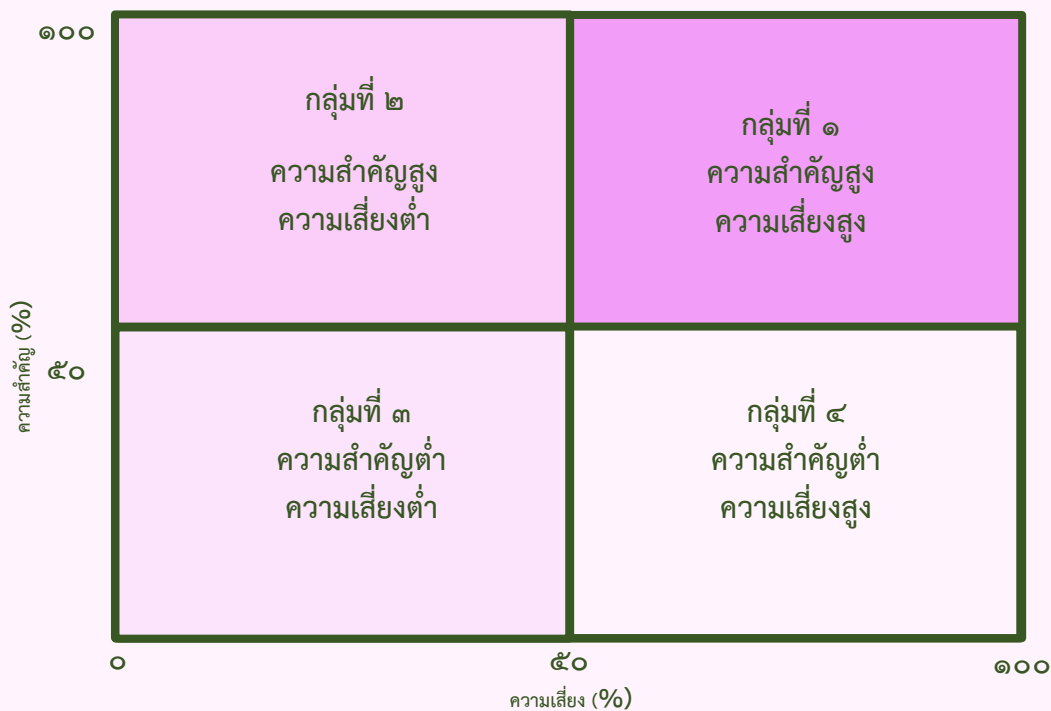
๒. การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ และเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ได้จัดทำเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เพื่อให้แหล่งธรรมชาติได้รับการติดตามและประเมินผล รวมทั้งทราบถึงสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณโดยรอบของแหล่งธรรมชาติฯ ให้ได้รับการดูแลรักษา ไม่ให้เสื่อมโทรม หรือให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด ประกอบด้วย ๒ ส่วนสำคัญ ดังนี้

๑. การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อแหล่งได้ทราบถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ศักยภาพในการคงคุณค่าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย

- คุณค่าสะท้อนจากเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของแหล่ง เช่น ความสวยงาม ภูมิทัศน์ มุมมอง ทิวทัศน์ และการนำไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น
- ศักยภาพ พิจารณาจากการบริหารจัดการแหล่งธรรมชาติมีศักยภาพเพียงพอหรือไม่ในการรักษาคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ เช่น การดูแลรักษาพื้นที่ มาตรการอนุรักษ์และการบังคับใช้ การมีส่วนร่วมของชุมชนหรือหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก เป็นต้น
- ท้ายที่สุด ความเสี่ยง หรือภัยคุกคาม ที่มีต่อแหล่งธรรมชาติ หากมีความเสี่ยงสูง ย่อมต้องให้ความสำคัญอย่างมากต่อการเข้าไปแก้ไข จัดการผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ และความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ซึ่งการประเมินแต่ละด้านจะมีการกำหนดค่าระดับคะแนน และค่าความสำคัญของตัวชี้วัด และนำมาคำนวณความสำคัญของแหล่งธรรมชาติที่จะประเมินและนำมาพิจารณาประเมินกับความเสี่ยงของการถูกทำลายของแหล่งธรรมชาตินั้น ๆ สามารถกำหนดเป็นกลุ่มคะแนน ดังนี้

รูปที่ ๓ การจัดลำดับความสำคัญและความเสี่ยงของแหล่งธรรมชาติ

กลุ่มที่ ๑ ความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง

เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญในการอนุรักษ์เนื่องจากมีคุณค่าสูง แต่มีความเสี่ยงสูงจากการถูกทำลายให้เสื่อมโทรมหมดสิ้นลงไป จึงเป็นกลุ่มที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขจัดการผลกระทบเพื่อรักษาคุณค่าของแหล่งไว้

กลุ่มที่ ๒ ความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญเนื่องจากมีคุณค่าในตัวเองและคุณค่าการใช้ประโยชน์สูง แม้จะมีความเสี่ยงน้อยจากภัยคุกคามต่าง ๆ แต่ก็ต้องไม่นิ่งนอนใจ ควรต้องกำหนดแนวทาง/มาตรการในการอนุรักษ์เพื่อให้แหล่งยังคงคุณค่าความสำคัญสูงต่อไป

กลุ่มที่ ๓ ความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความสำคัญน้อยในการเข้าไปดำเนินการใด ๆ ในแหล่งธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม หาดมีงบประมาณและทรัพยากรในการจัดการเพียงพอ ควรให้ความสำคัญกับแหล่งธรรมชาติในกลุ่มนี้ ในการดำเนินการเพิ่มคุณค่าของแหล่งธรรมชาติและมีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

กลุ่มที่ ๔ ความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงสูง

เป็นแหล่งธรรมชาติควรให้ความสำคัญในการเข้าไปจัดการแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้น เพื่อไม่ให้แหล่งธรรมชาติเสื่อมโทรมลงไป

๒. เกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการติดตามสถานภาพของแหล่งธรรมชาติ

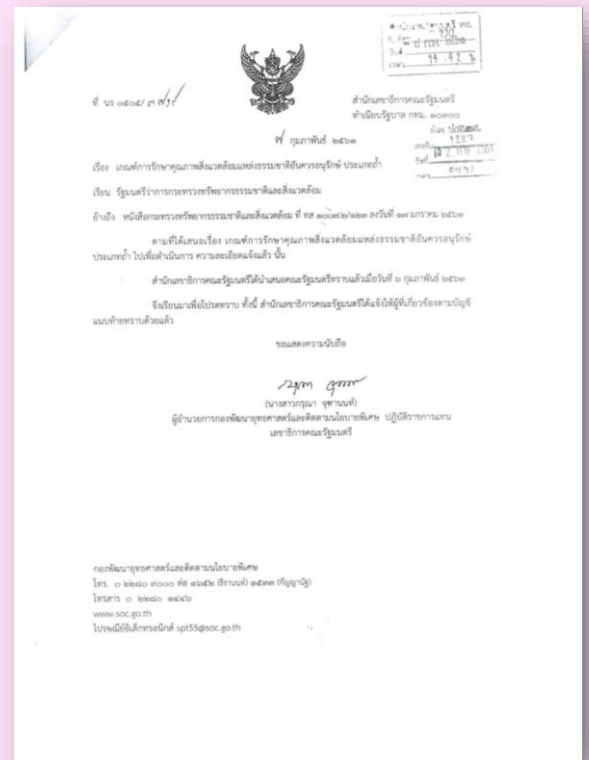
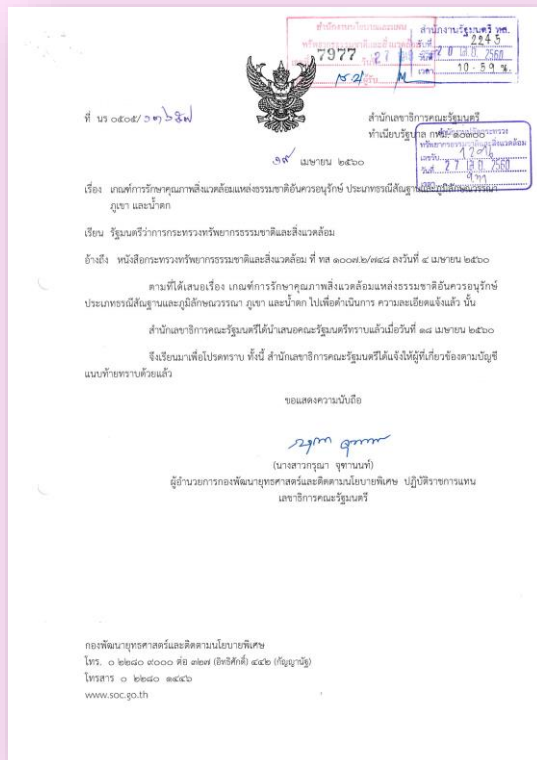
ที่ผ่านมาได้จัดทำเกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ จำนวน ๔ ประเภท ได้แก่ ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ ภูเขา น้ำตก และถ้ำ

			
ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ	ภูเขา	น้ำตก	ถ้ำ

ทั้งนี้ เกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติดังกล่าว ใช้เป็นเครื่องมือให้กับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่และรับผิดชอบดูแลแหล่งธรรมชาติดังกล่าว เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และวนอุทยาน เป็นต้น นำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินสถานภาพแหล่งธรรมชาติของตน เกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบต่าง ๆ การติดตามและตรวจสอบผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแหล่งธรรมชาติฯ โดยใช้ตัวชี้วัดที่เป็นเกณฑ์เดียวกัน สามารถเปรียบเทียบกันได้ และง่ายต่อการติดตามตรวจสอบ ช่วยให้ทราบสาเหตุของผลกระทบทั้งจากภัยธรรมชาติและการทำงานของมนุษย์ ในการนำมาพิจารณาบริหารจัดการแหล่งธรรมชาติ และกำหนดเป็นแนวทางมาตรการแก้ไขได้ทันต่อสถานการณ์ โดยมีเป้าหมายในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และอยู่ในสภาวะที่ไม่เสื่อมโทรม มีระดับของผลกระทบที่ไม่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ

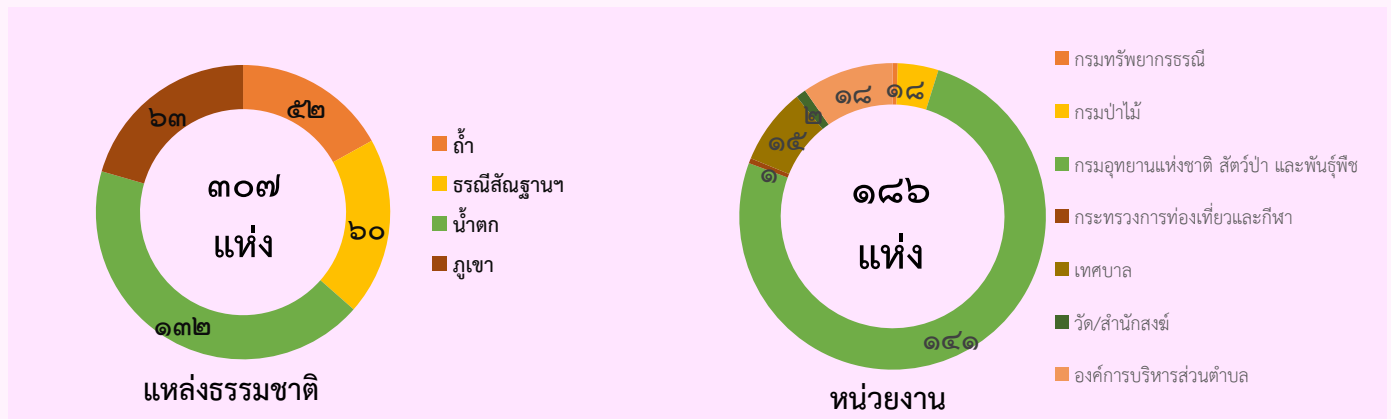
ส่งผลให้แหล่งธรรมชาติฯ มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่ดี ซึ่งจะเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับพื้นที่ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเกิดความสมดุลในการใช้ประโยชน์และอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

โดยได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ประเภทธรณีฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ภูเขา และน้ำตก เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ และเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ประเภทถ้ำ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ตามลำดับ (รูปที่ ๔)

รูปที่ ๔ คณะรัฐมนตรีรับทราบเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

๓. ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

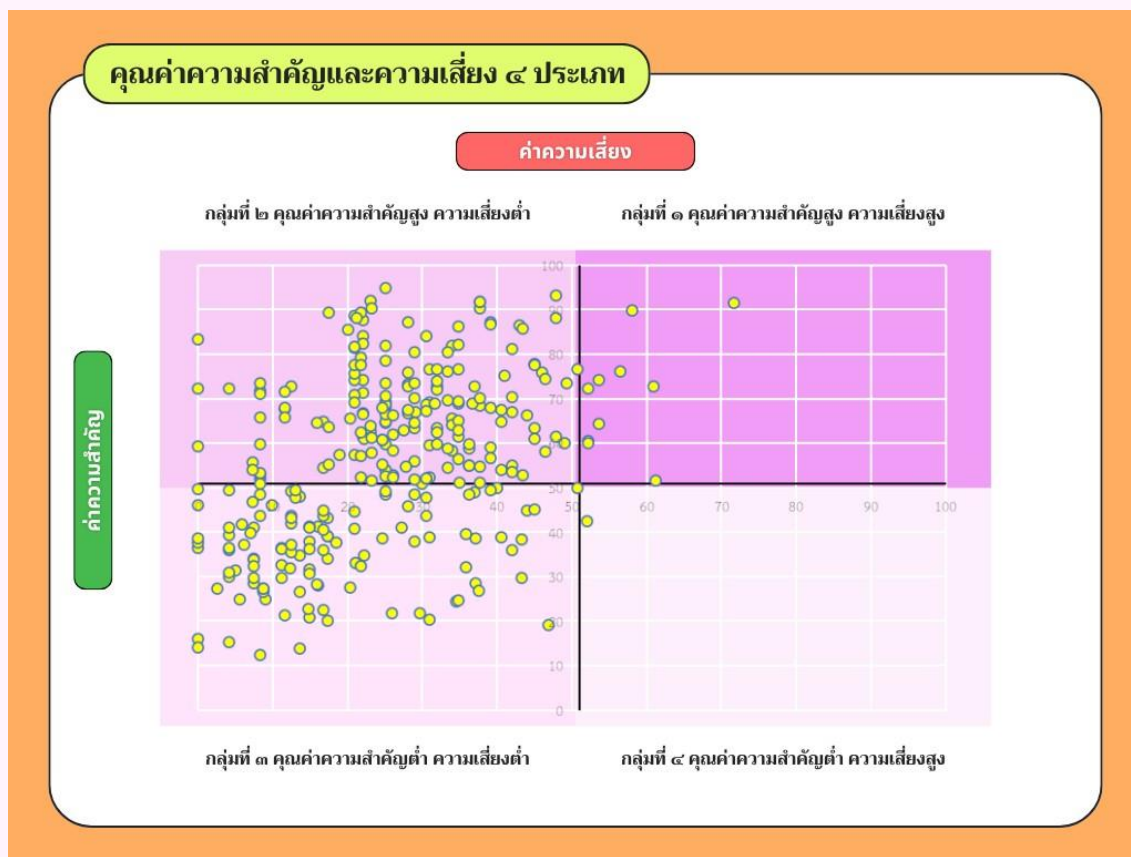

รูปที่ ๕ แสดงจำนวนแหล่งธรรมชาติ และหน่วยงานร่วมประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีแหล่งธรรมชาติที่ได้รับการประเมินรวมทั้งหมด ๓๐๗ แห่ง ได้แก่ น้ำตก จำนวน ๑๓๒ แห่ง ภูเขา จำนวน ๖๓ แห่ง ธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์ธรรมชาติ จำนวน ๖๐ แห่ง และถ้ำ จำนวน ๕๒ แห่ง (รูปที่ ๕)

ทั้งนี้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ จำนวนทั้งหมด ๑๘๖ แห่ง ได้แก่ หน่วยงานภายใต้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้แก่ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า และหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติฯ จำนวน ๑๔๑ แห่ง เทศบาล จำนวน ๑๕ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑๘ แห่ง หน่วยงานภายใต้กรมป่าไม้ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ศูนย์จัดการกลุ่มป่าสงวนแห่งชาติ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ และหน่วยป้องกันรักษาป่า จำนวน ๘ แห่ง วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน ๒ แห่ง หน่วยงานภายใต้กรมทรัพยากรธรณี จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ้มข้าว และหน่วยงานภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ประเมินผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Google Form และทางไปรษณีย์ เป็นต้น รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่สำรวจพื้นที่เพื่อติดตามสภาพปัจจุบันของแหล่งธรรมชาติ

๓.๑ ผลการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ

รูปที่ ๖ แสดงการจัดลำดับความสำคัญและความเสี่ยงของแหล่งธรรมชาติทั้ง ๔ ประเภท

การจัดลำดับความสำคัญและความเสี่ยงของแหล่งธรรมชาติ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบและ ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อแหล่งได้ทราบถึงคุณค่าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ศักยภาพในการคงคุณค่าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ มีแหล่งธรรมชาติที่ได้รับการจัดลำดับ จำนวน ๓๐๗ แห่ง เป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ จำนวน ๑๒๗ แห่ง และแหล่งธรรมชาติท้องถิ่น จำนวน ๑๘๐ แห่ง ซึ่งภาพรวมของการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ และแสดงดังรูปที่ ๖ และ ๗ และตารางที่ ๑ และ ๒ พบว่า

แหล่งธรรมชาติส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ ๒ ซึ่งมีคุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ จำนวน ๑๘๐ แห่ง แหล่งที่มีคะแนนในกลุ่มนี้ จึงควรมีมาตรการในการเฝ้าระวังและอนุรักษ์แหล่งอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงสูงในแหล่งที่มีคุณค่าความสำคัญสูง และเน้นให้เป็นแหล่งเรียนรู้ศึกษา

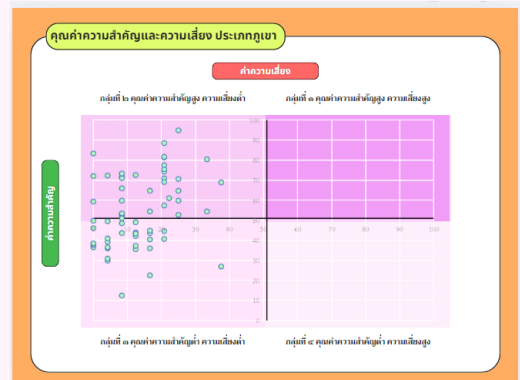
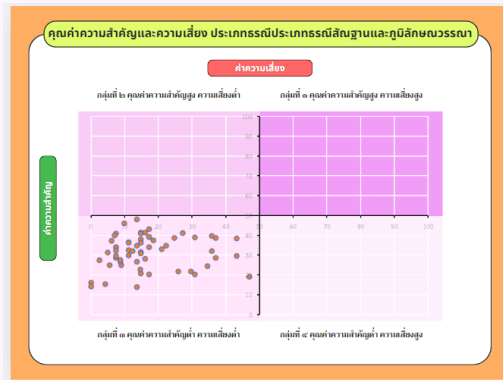
รองลงมาอยู่ในกลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ จำนวน ๑๑๕ แห่ง แหล่งที่มีคะแนนในกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่ยังไม่จำเป็นต้องมีการดำเนินการใด ๆ เร่งด่วน แต่ควรมีการกำหนดแผนระยะยาวในการรักษาแหล่ง

และจัดอยู่ในกลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง จำนวน ๑๐ แห่ง แหล่งที่มีคะแนนในกลุ่มนี้ จำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนในการจัดการกับความเสี่ยงและผลกระทบที่มีอยู่ในปัจจุบันในแหล่งที่มีคุณค่าสูง

ลำดับสุดท้าย จัดอยู่ในกลุ่มที่ ๔ จำนวน ๒ แห่ง แหล่งที่มีคะแนนในกลุ่มนี้ แม้จะเป็นแหล่งที่มีคุณค่าความสำคัญไม่สูง แต่ก็จำเป็นต้องจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วในแหล่ง เพื่อไม่ให้รุนแรงยิ่งขึ้นไปกว่านี้

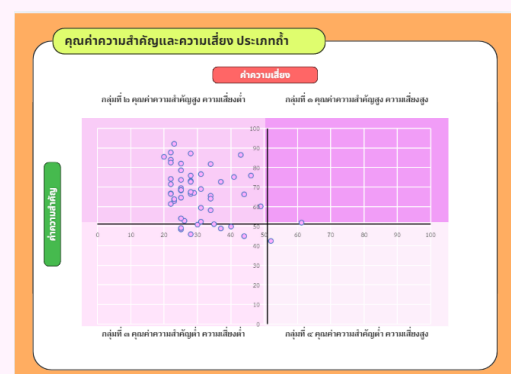
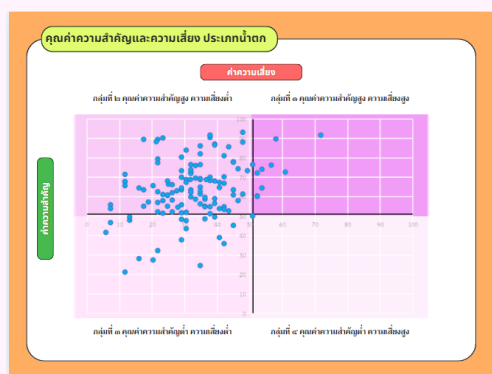
๑. ประเภทธรณีพื้นฐานและภูมิลักษณะธรณา

๒. ประเภทภูเขา

๓. ประเภทน้ำตก

๔. ประเภทถ้ำ

รูปที่ ๗ แสดงการจัดลำดับความสำคัญและความเสี่ยงของแหล่งธรรมชาติแยกประเภท

ตารางที่ ๑ การจัดลำดับความสำคัญและความเสี่ยงของแหล่งธรรมชาติแยกประเภท

กลุ่ม	ประเภท	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	จำนวน	รวม
		(แห่ง)			
กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง	น้ำตก	๕	๔	๙	๑๐ แห่ง
	ถ้ำ	-	๑	๑	
กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ	ภูเขา	๑๓	๒๐	๓๓	๑๘๐ แห่ง
	น้ำตก	๕๘	๔๖	๑๐๔	
	ถ้ำ	๒๓	๒๐	๔๓	
กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะวรรณา	๑๔	๔๖	๖๐	๑๑๕ แห่ง
	ภูเขา	๗	๒๓	๓๐	
	น้ำตก	๖	๑๒	๑๘	
	ถ้ำ	๑	๖	๗	
กลุ่มที่ ๔ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงสูง	ถ้ำ	๑	-	๑	๒ แห่ง
	น้ำตก	-	๑	๑	
รวม		๑๒๘	๑๗๙	๓๐๗	

ตารางที่ ๒ ผลการจัดลำดับความสำคัญและความเสี่ยงของแหล่งธรรมชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา											
ภาคเหนือ											
๑.	ผาสิงห์เหลียว	เชียงใหม่	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่)	๒.๓๙	๘๐	๓.๐๐	๑๐๐	๔๑	๐.๔๔	๑๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒.	ออบขาน ออบไฮ ผาอกม้า	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติออบขาน	๒.๑๑	๗๐	๒.๐๐	๖๗	๓๖	๐.๔๔	๑๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓.	ออบหลวง*	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติออบหลวง	๒.๒๙	๗๖	๒.๐๐	๖๗	๓๙	๐.๕๒	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔.	ผาวังซู	เชียงใหม่	องค์การบริหารส่วนตำบลฮอด	๑.๙๓	๖๔	๒.๐๐	๖๗	๓๓	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕.	โปดหมาผี	น่าน	องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน	๑.๒๕	๔๒	๒.๐๐	๖๗	๒๒	๐.๘๙	๓๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๖.	เจดีย์ดิน	น่าน	องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน	๑.๔๓	๔๘	๒.๐๐	๖๗	๒๕	๐.๒๗	๙	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๗.	บ่อเกลือสินเธาว์	น่าน	เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้	๑.๘๖	๖๒	๒.๒๕	๗๕	๓๒	๑.๐๗	๓๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๘.	เสาหิน-ฮ่อมจ้อม* (เสาหินและคอกเสื่อนาน้อย)	น่าน	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน	๒.๒๙	๗๖	๑.๐๐	๓๓	๓๙	๐.๗๔	๒๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๙.	ผาหน่อ	น่าน	อุทยานแห่งชาติแม่จริม	๒.๑๑	๗๐	๒.๒๕	๗๕	๓๖	๐.๓๓	๑๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๐.	ผิงต้า*	พะเยา	เทศบาลตำบลเชียงม่วน	๒.๓๒	๗๗	๒.๐๐	๖๗	๔๐	๑.๐๗	๓๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๑.	ลานหินบ้านแป้น (ช่วงจั่วทอง)	แพร่	เทศบาลตำบลเวียงต้า	๑.๑๘	๓๙	๑.๐๐	๓๓	๒๐	๐.๕๒	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๒.	ภูเขาหินปะการัง	แพร่	อุทยานแห่งชาติดอยผาหลวง	๒.๐๐	๖๗	๑.๐๐	๓๓	๓๔	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๓.	แพะเมืองผี*	แพร่	วนอุทยานแพะเมืองผี	๑.๗๙	๖๐	๒.๐๐	๖๗	๓๑	๐.๔๔	๑๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๑๔.	หินโล่ลัวะ	แม่ฮ่องสอน	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่)	๐.๙๖	๓๒	๐.๐๐	๐	๑๖.๐๗	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๕.	ถ้ำผาไท*	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท	๑.๕๔	๕๑	๒.๐๐	๖๗	๒๗	๐.๒๖	๙	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๖.	หล่มภูเขียว	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท	๑.๖๔	๕๕	๒.๒๕	๗๕	๒๙	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๗.	ภูเขาไฟผาคอกหินฟู	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติเขาลำดวน	๑.๑๑	๓๗	๑.๒๕	๔๒	๑๙	๑.๔๑	๔๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๘.	บ่อเหล็กน้ำพี้	อุดรธานี	องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้	๑.๘๖	๖๒	๒.๗๕	๙๒	๓๒	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ภาคกลาง											
๑๙.	หุบป่าตาด	อุทัยธานี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน	๒.๑๔	๗๑	๑.๗๕	๕๘	๓๗	๐.๓๓	๑๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๐.	ซุ้มประตูผาเมือง	พิษณุโลก	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูซัด	๑.๔๖	๔๙	๑.๒๕	๔๒	๒๕	๐.๑๗	๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันออก											
๒๑.	รอยพระพุทธบาท เขาศิขณภูมิ (พระพุทธบาท)	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาศิขณภูมิ	๒.๔๓	๘๑	๑.๗๕	๕๘	๔๑	๐.๔๘	๑๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๒.	เสาหินเหลี่ยม*	ตราด	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ (ชลบุรี)	๒.๐๔	๖๘	๐.๒๕	๘	๓๔	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันตก											
๒๓.	สะพานหินธรรมชาติ	ตาก	อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช	๑.๒๑	๔๐	๐.๐๐	๐	๒๐	๐.๙๓	๓๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ											
๒๔.	สุสานไดโนเสาร์ภูม่านขาว	กาฬสินธุ์	ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ ไดโนเสาร์ภูม่านขาว (สำนักงานทรัพยากรธรณี เขต ๒ ขอนแก่น)	๒.๕๐	๘๓	๓.๐๐	๑๐๐	๔๓	๐.๕๒	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๒๕.	รอยตีนไดโนเสาร์	กาฬสินธุ์	อุทยานแห่งชาติภูผา	๒.๓๖	๗๙	๑.๒๕	๔๒	๔๐	๐.๒๑	๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๖.	สะพานหิน*	กาฬสินธุ์	เขารักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	๑.๕๔	๕๑	๒.๒๕	๗๕	๒๗	๐.๔๑	๑๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๗.	ถ้ำลายมือ (ถ้ำฝ่ามือแดง)	กาฬสินธุ์	เขารักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	๑.๘๙	๖๓	๒.๐๐	๖๗	๓๓	๐.๓๓	๑๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๘.	ถ้ำเซ่งเม้ง	กาฬสินธุ์	เขารักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	๑.๘๖	๖๒	๐.๗๕	๒๕	๓๑	๐.๑๕	๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๙.	หินช้างสี	ขอนแก่น	หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ นพ.๔ (ขอนแก่น)	๑.๗๑	๕๗	๒.๒๕	๗๕	๓๐	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๐.	คำโพน	ขอนแก่น	หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ ที่ นพ.๔ (ขอนแก่น)	๐.๗๙	๒๖	๒.๐๐	๖๗	๑๔	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๑.	รอยตีนไดโนเสาร์ภูเวียง	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูเวียง	๒.๖๘	๘๙	๓.๐๐	๑๐๐	๔๖	๐.๓๐	๑๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๒.	ป่าหินงาม* (ชัยภูมิ)	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม	๒.๐๐	๖๗	๒.๗๕	๙๒	๓๕	๐.๔๑	๑๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๓.	ประตูโขลง หรือ ซุ้มประตู หินธรรมชาติ	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	๑.๗๑	๕๗	๒.๕๐	๘๓	๓๐	๐.๓๓	๑๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๔.	มอหินขาว	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	๑.๗๑	๕๗	๒.๒๕	๗๕	๓๐	๑.๓๐	๔๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๕.	หินปราสาท	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	๑.๘๖	๖๒	๒.๐๐	๖๗	๓๒	๐.๓๗	๑๒	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๖.	ผาหัวนาค	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	๒.๑๘	๗๓	๒.๕๐	๘๓	๓๘	๐.๕๖	๑๙	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๗.	ดานสาวคอย	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๒๕	๔๒	๐.๐๐	๐	๒๑	๐.๔๔	๑๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๓๘.	ถ้ำนาคี	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา	๒.๒๙	๗๖	๒.๒๕	๗๕	๓๙	๐.๕๒	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๓๙.	จุดสกัดเขาเจดีย์	นครราชสีมา	อุทยานแห่งชาติปางสีดา	๑.๖๑	๕๔	๑.๒๕	๔๒	๒๗	๐.๐๗	๒	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๐.	หินสามวาฬ	บึงกาฬ	ศูนย์จัดการกลุ่มป่าสงวนแห่งชาติ ที่ ๑๕๔	๑.๖๔	๕๕	๒.๕๐	๘๓	๒๙	๑.๑๑	๓๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๑.	ถ้ำนาคา	บึงกาฬ	อุทยานแห่งชาติภูถ้ำงา	๒.๓๙	๘๐	๒.๒๕	๗๕	๔๑	๐.๔๔	๑๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๒.	หินร่อง*	มหาสารคาม	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง	๑.๔๓	๔๘	๑.๒๕	๔๒	๒๔	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๓.	เต่าหิน	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว	๐.๘๙	๓๐	๐.๗๕	๒๕	๑๕	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๔.	ผาเทิบ* (ภูผาเทิบ)	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๑.๙๖	๖๕	๒.๗๕	๙๒	๓๔	๐.๕๒	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๕.	ผาอุรุ	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๑.๘๒	๖๑	๒.๕๐	๘๓	๓๒	๐.๔๔	๑๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๖.	ภูหลวง*	เลย	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง	๒.๘๒	๙๔	๒.๐๐	๖๗	๔๘	๐.๔๑	๑๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๗.	หินก่ายหล่อ	เลย	อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย	๑.๕๗	๕๒	๒.๒๕	๗๕	๒๗	๐.๒๖	๙	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๘.	หินสีทึบ	เลย	อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย	๑.๕๗	๕๒	๒.๒๕	๗๕	๒๗	๐.๒๖	๙	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๔๙.	สวนหินผางาม	เลย	องค์การบริหารส่วนตำบลปวนพุ	๒.๒๕	๗๕	๒.๗๕	๙๒	๓๙	๐.๙๓	๓๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๐.	ลานพระศรีนครินทร์ (องค์พระพุทธเมตตา)	เลย	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	๒.๑๘	๗๓	๒.๐๐	๖๗	๓๗	๐.๑๙	๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๑.	ปราสาทพระธาตุภูเพ็ก	สกลนคร	เทศบาลตำบลนาหว้า	๒.๒๕	๗๕	๒.๕๐	๘๓	๓๙	๑.๑๑	๓๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๒.	<u>หินงามต่าง</u>	หนองบัวลำภู	อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ	๑.๓๒	๔๔	๑.๒๕	๔๒	๒๓	๐.๔๔	๑๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๓.	หินด่าง	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย	๑.๖๔	๕๕	๑.๕๐	๕๐	๒๘	๐.๔๘	๑๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
ภาคใต้											
๕๔.	ชุ่มหินชายฝั่งหาดผาแดง	ชุมพร	เทศบาลตำบลหาดทรายรี	๐.๘๒	๒๗	๐.๒๕	๘	๑๔	๐.๔๑	๑๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๕.	เขาพิงกัน-เขาตาปู*	พังงา	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	๒.๐๔	๖๘	๑.๕๐	๕๐	๓๕	๐.๖๗	๒๒	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๖.	เขตข้ามกาลเวลา เขาโต๊ะหยงาย	สตูล	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา	๒.๒๕	๗๕	๒.๐๐	๖๗	๓๙	๑.๓๐	๔๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๗.	ปราสาทหินพันยอด เกาะเขาใหญ่	สตูล	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา	๒.๓๙	๘๐	๒.๕๐	๘๓	๔๑	๐.๘๑	๒๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๘.	ทะเลใน*	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง	๒.๓๙	๘๐	๒.๒๕	๗๕	๔๑	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๕๙.	เขาสามเกลอ	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติเขาสก	๒.๒๑	๗๔	๒.๐๐	๖๗	๓๘	๐.๔๔	๑๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๖๐.	หินตาหินยาย*	สุราษฎร์ธานี	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)	๑.๒๙	๔๓	๐.๕๐	๑๗	๒๒	๐.๗๘	๒๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ประเภทภูเขา											
ภาคเหนือ											
๖๑.	ดอยผ้าห่มปก	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก	๑.๓๖	๔๕	๑.๖๑	๕๔	๕๐	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๖๒.	ดอยอ่างขาง	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก	๐.๙๒	๓๑	๐.๘๘	๒๙	๓๐	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๖๓.	ดอยปุย	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	๑.๖๙	๕๖	๑.๔๖	๔๙	๕๓	๐.๗๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๖๔.	กิ่วแม่ปาน	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๒.๖๙	๙๐	๓.๐๐	๑๐๐	๙๕	๐.๗๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๖๕.	ดอยหัวเสือ	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๑.๔๗	๔๙	๐.๙๘	๓๓	๔๑	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๖๖.	อ่างกา	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๒.๖๑	๘๗	๒.๗๑	๙๐	๘๙	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๖๗.	ดอยเสมอดาวและ ผาหัวสิงห์	น่าน	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑๓ แพร่)	๑.๓๓	๔๔	๑.๐๒	๓๔	๓๙	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๖๘.	ดอยผาฮู้	น่าน	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ที่ ๑๓ แพร่)	๑.๕๘	๕๓	๐.๘๘	๒๙	๔๑	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๖๙.	ดอยแม่จอก	น่าน	อุทยานแห่งชาติขุนสถาน (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ แพร่)	๒.๔๗	๘๒	๒.๔๑	๘๐	๘๑	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๗๐.	ดอยกองมู*	แม่ฮ่องสอน	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน	๑.๖๗	๕๖	๑.๕๔	๕๑	๕๓	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๗๑.	ดอยขุนตาล	ลำพูน	อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล	๒.๑๙	๗๓	๒.๗๑	๙๐	๘๒	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ภาคกลาง											
๗๒.	เขาโมโกจู	กำแพงเพชร	อุทยานแห่งชาติแม่วงก์	๒.๕๘	๘๖	๒.๔๑	๘๐	๘๓	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๗๓.	เขาสน*	กำแพงเพชร	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสน เพ็ญ	๒.๖๔	๘๘	๑.๓๒	๔๔	๖๖	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๗๔.	เขาเพิ่ม	นครนายก	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาเพิ่ม	๐.๗๔	๒๕	๐.๐๐	๐	๑๒	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๗๕.	เขาแก้ว – เขาน้อย*	นครสวรรค์	เทศบาลตำบลบ้านแดน	๑.๘๙	๖๓	๑.๐๒	๓๔	๔๙	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๗๖.	ยอดเขาหลวง	สุโขทัย	อุทยานแห่งชาติรามคำแหง	๒.๕๓	๘๔	๑.๘๘	๖๓	๗๓	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๗๗.	ยอดเขาเทวดา	สุพรรณบุรี	อุทยานแห่งชาติพุเตย	๑.๗๘	๕๙	๑.๑๗	๓๙	๔๙	๐.๓๘	๑๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๗๘.	เขาม้องชัย*	อุทัยธานี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน	๑.๑๑	๓๗	๑.๐๒	๓๔	๓๖	๐.๓๘	๑๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
ภาคตะวันออก											
๗๙.	เขาคันทรง*	ฉะเชิงเทรา	สวนรุกขชาติสมเด็จพระปิ่นเกล้า	๑.๓๑	๔๔	๑.๑๒	๓๗	๔๐	๐.๕๐	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๘๐.	เขาสามมุข	ชลบุรี	เทศบาลเมืองแสนสุข	๑.๐๓	๓๔	๐.๕๙	๒๐	๒๗	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๘๑.	เขาชะเมา-เขาวง	ระยอง	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	๑.๓๑	๔๔	๐.๘๖	๒๙	๓๖	๐.๕๐	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันตก											
๘๒.	เขาช้างเผือก	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ	๒.๐๐	๖๗	๑.๕๙	๕๓	๖๐	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๘๓.	เขาวัดถ้ำเสือ	กาญจนบุรี	เทศบาลตำบลม่วงชุม	๑.๘๙	๖๓	๑.๑๗	๓๙	๕๑	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๘๔.	ดอยหัวหมด	ตาก	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง	๑.๖๑	๕๔	๑.๘๓	๖๑	๕๗	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๘๕.	เขากะโหลก	ประจวบคีรีขันธ์	วนอุทยานท้าวโกษา	๑.๓๑	๔๔	๑.๒๙	๔๓	๔๓	๐.๓๘	๑๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๘๖.	เขาเจ้าลาย*	เพชรบุรี	วนอุทยานเขานางพันธุรัต	๑.๘๑	๖๐	๑.๔๖	๔๙	๕๔	๑.๐๐	๓๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๘๗.	เขางู* (อุทยานหินเขางู)	ราชบุรี	เทศบาลตำบลเขางู	๑.๗๕	๕๘	๐.๘๘	๒๙	๔๔	๐.๓๘	๑๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๘๘.	เขาบิน	ราชบุรี	เทศบาลตำบลหินกอง	๑.๐๖	๓๕	๐.๒๙	๑๐	๒๓	๐.๕๐	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ											
๘๙.	ภูผาผึ้ง	กาฬสินธุ์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	๒.๐๐	๖๗	๑.๕๖	๕๒	๕๙	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๙๐.	ภูสิงห์* (เขาภูสิงห์)	กาฬสินธุ์	เทศบาลตำบลภูสิงห์	๑.๕๐	๕๐	๑.๐๒	๓๔	๔๒	๐.๓๘	๑๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๙๑.	ภูผาม่าน	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๑.๘๓	๖๑	๑.๗๖	๕๙	๖๐	๐.๗๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๙๒.	ผาพ่อเมือง-ทุ่งบัวสวรรค์	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติไทรทอง (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ นครราชสีมา)	๑.๖๗	๕๖	๑.๔๖	๔๙	๕๒	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๙๓.	เขาพนมโดม (ป่าหินงาม)	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ นครราชสีมา)	๑.๐๘	๓๖	๑.๑๕	๓๘	๓๗	๐.๓๘	๑๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๙๔.	ผาเกิ้ง*	ชัยภูมิ	วัดชัยภูมิพิทักษ์ (ผาเกิ้ง)	๑.๓๑	๔๔	๑.๓๙	๔๖	๔๕	๐.๕๐	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๙๕.	ผาเป้า ผาแดง	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๘๓	๖๑	๒.๔๑	๘	๗๑	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๙๖.	ภูลังกา	บึงกาฬ	อุทยานแห่งชาติภูลังกา	๒.๓๖	๗๙	๒.๐๐	๖๗	๗๓	๐.๓๘	๑๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๙๗.	ภูพนมรุ้ง* (เขาพนมรุ้ง)	บุรีรัมย์	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา)	๑.๙๒	๖๔	๑.๙๘	๖๖	๖๕	๐.๕๐	๑๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๙๘.	ภูผาเทิบ*	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๑.๘๙	๖๓	๒.๔๑	๘๐	๗๒	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๙๙.	ภูถ้ำพระ* (มุกดาหาร)	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๒.๐๐	๖๗	๒.๒๗	๗๖	๗๑	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๐.	ภูถ้ำพระ* (ยโสธร)	ยโสธร	องค์การบริหารส่วนตำบลค่าน้ำสร้าง	๒.๑๙	๗๓	๒.๑๕	๗๒	๗๒	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๑.	ผาน้ำย้อย*	ร้อยเอ็ด	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาน้ำทิพย์	๑.๘๑	๖๐	๑.๔๖	๔๙	๕๔	๐.๕๐	๑๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๒.	ภูหลวง*	เลย	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง	๒.๐๘	๖๙	๒.๐๕	๖๘	๖๙	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๓.	ภูสวนทราย (ภูซาง)	เลย	อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย	๑.๒๘	๔๓	๐.๘๘	๒๙	๓๖	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๔.	ภูป่าเปาะ	เลย	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่ พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	๑.๐๖	๓๕	๑.๕๖	๕๒	๔๔	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๑๐๕.	ภูเรือ*	เลย	อุทยานแห่งชาติภูเรือ (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ ขอนแก่น)	๒.๑๒	๗๑	๒.๗๑	๙๐	๘๐	๑.๐๐	๓๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๖.	ภูกระดึง*	เลย	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	๒.๔๒	๘๑	๒.๑๒	๗๑	๗๖	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๗.	ผานกเค้า	เลย	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๒.๑๑	๗๐	๒.๑๒	๗๑	๗๑	๐.๗๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๘.	ผามออีแดง*	ศรีสะเกษ	อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร	๒.๕๓	๘๔	๒.๑๒	๗๑	๗๗	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๐๙.	ภูผายล	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๒.๐๓	๖๘	๑.๘๕	๖๒	๖๕	๐.๗๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๑๐.	ภูผาต่า	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๗๕	๕๘	๒.๗๑	๙๐	๗๔	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๑๑.	ภูผาเหล็ก	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก	๒.๐๓	๖๘	๒.๑๒	๗๑	๖๙	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๑๒.	ภูผาแต้ม*	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	๑.๒๔	๔๑	๑.๐๒	๓๔	๓๘	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ภาคใต้											
๑๑๓.	เขาพลู	ชุมพร	องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง	๑.๖๗	๕๖	๒.๐๐	๖๗	๖๑	๐.๖๗	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๑๔.	เขาลายดำ	นครศรีธรรมราช	ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า นครศรีธรรมราช	๑.๘๑	๖๐	๐.๘๘	๒๙	๔๕	๐.๖๓	๒๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๑๕.	เขาเหมน	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	๑.๕๘	๕๓	๐.๗๓	๒๔	๓๙	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๑๖.	เขาเจ็ดยอด	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๒.๓๓	๗๘	๐.๔๔	๑๕	๔๖	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๑๗.	เขาหลัก	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๒.๑๑	๗๐	๐.๘๘	๒๙	๕๐	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๑๘.	เขาล่อน	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๒.๑๙	๗๓	๐.๐๐	๐	๓๖	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๑๑๙.	เขากทะเล* (ภูเขาอกทะเล)	พัทลุง	เทศบาลเมืองพัทลุง	๑.๗๕	๕๘	๑.๔๔	๔๘	๕๓	๐.๒๕	๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๐.	เขารัง*	ภูเก็ต	เทศบาลนครภูเก็ต	๐.๙๒	๓๑	๑.๗๑	๕๗	๔๔	๐.๕๐	๑๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๑.	ผาชะโด (เกาะอาดัง)	สตูล	อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	๐.๙๗	๓๒	๐.๘๘	๒๙	๓๑	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๒.	ผาโต๊ะบู* (เกาะตะรุเตา)	สตูล	อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	๑.๑๙	๔๐	๑.๐๐	๓๓	๓๗	๐.๑๓	๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๓.	เขาสก	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติเขาสก	๒.๑๔	๗๑	๒.๒๐	๗๓	๗๒	๐.๐๐	๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ประเภทน้ำตก											
ภาคเหนือ											
๑๒๔.	น้ำตกขุนกรณ์*	เชียงราย	อุทยานแห่งชาติลำน้ำกก (เตรียมการ)	๒.๒๒	๗๔	๑.๙๐	๖๓	๖๙	๐.๙๑	๓๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๕.	น้ำตกโป่งพระบาท	เชียงราย	อุทยานแห่งชาติลำน้ำกก (เตรียมการ)	๒.๐๐	๖๗	๑.๕๒	๕๑	๕๙	๑.๐๙	๓๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๖.	น้ำตกปูแกง*	เชียงราย	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	๒.๓๗	๗๙	๓.๐๐	๑๐๐	๙๐	๐.๕๒	๑๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๗.	น้ำตกตาดคว้น	เชียงราย	วนอุทยานน้ำตกตาดคว้น	๒.๒๖	๗๕	๑.๗๖	๕๙	๖๗	๑.๒๖	๔๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๘.	น้ำตกศรีชมภู	เชียงราย	วนอุทยานน้ำตกศรีชมภู (สำนัก บริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ เชียงราย)	๒.๐๐	๖๗	๑.๒๔	๔๑	๕๔	๑.๒๒	๔๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๒๙.	น้ำตกแม่ตะไคร้	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติแม่ตะไคร้	๐.๗๔	๒๕	๐.๙๕	๓๒	๒๘	๐.๔๘	๑๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๓๐.	น้ำตกห้วยป่าพลู	เชียงใหม่	องค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย	๑.๓๓	๔๔	๐.๑๔	๕	๒๕	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๓๑.	น้ำตกแม่กลาง*	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๒.๐๗	๖๙	๑.๔๓	๔๘	๕๘	๐.๗๘	๒๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๑๓๒.	น้ำตกแม่ยะ*	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๒.๕๒	๘๔	๑.๙๕	๖๕	๗๕	๑.๓๙	๔๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๓๓.	น้ำตกห้วยแก้ว *	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	๑.๖๐	๕๓	๑.๑๑	๓๗	๔๕	๑.๓๕	๔๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๓๔.	น้ำตกแม่สา*	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	๒.๑๙	๗๓	๑.๖๘	๕๖	๖๔	๑.๖๑	๕๔	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง
๑๓๕.	น้ำตกตาดหลวง	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๑.๗๔	๕๘	๑.๖๒	๕๔	๕๖	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๓๖.	น้ำตกสะปัน	น่าน	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	๑.๘๙	๖๓	๑.๘๖	๖๒	๖๒	๐.๙๖	๓๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๓๗.	น้ำตกบ้านเด่น	น่าน	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	๑.๖๗	๕๖	๑.๒๔	๔๑	๔๘	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๓๘.	น้ำตกห้วยตี๋	น่าน	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	๒.๔๔	๘๑	๑.๔๓	๔๘	๖๕	๐.๔๘	๑๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๓๙.	น้ำตกจำปาทอง*	พะเยา	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	๒.๓๐	๗๗	๓.๐๐	๑๐๐	๘๘	๐.๖๔	๒๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๐.	น้ำตกภูซาง*	พะเยา	อุทยานแห่งชาติภูซาง	๒.๐๔	๖๘	๒.๐๕	๖๘	๖๘	๐.๗๔	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๑.	น้ำตกห้วยโรง*	แพร่	สวนรุกขชาติห้วยโรง	๑.๘๕	๖๒	๒.๘๑	๙๔	๗๘	๑.๓๕	๔๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๒.	น้ำตกแม่เง็กหลวง	แพร่	อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย (สำนัก บริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ แพร่)	๒.๔๔	๘๑	๒.๗๖	๙๒	๘๗	๑.๑๗	๓๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๓.	น้ำตกผาเสื่อ*	แม่ฮ่องสอน	อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ	๒.๐๗	๖๙	๑.๙๐	๖๓	๖๖	๐.๗๘	๒๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๔.	น้ำตกแม่สุรินทร์*	แม่ฮ่องสอน	อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์	๒.๖๗	๘๙	๒.๑๐	๗๐	๗๙	๐.๖๕	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๕.	น้ำตกแจ้ซ้อน*	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	๒.๐๔	๖๘	๑.๘๖	๖๒	๖๕	๑.๒๒	๔๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๖.	น้ำตกวังแก้ว*	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	๒.๓๗	๗๙	๓.๐๐	๑๐๐	๙๐	๐.๖๕	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๑๔๗.	น้ำตกแม่ก่อ* (น้ำตกก่อ)	ลำพูน	อุทยานแห่งชาติแม่ปิง	๒.๔๑	๘๐	๒.๐๐	๖๗	๗๓	๑.๔๘	๔๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๘.	น้ำตกตาดเหมย	ลำพูน	อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล	๑.๘๙	๖๓	๑.๗๖	๕๙	๖๑	๐.๗๔	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๔๙.	น้ำตกกุสอยดาว	อุตรดิตถ์	อุทยานแห่งชาติกุสอยดาว	๑.๗๘	๕๙	๑.๖๗	๕๖	๕๗	๐.๕๗	๑๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ภาคกลาง											
๑๕๐.	น้ำตกคลองลาน*	กำแพงเพชร	อุทยานแห่งชาติคลองลาน	๒.๑๕	๗๒	๒.๔๓	๘๑	๗๖	๑.๗๐	๕๗	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง
๑๕๑.	น้ำตกคลองน้ำไหล*	กำแพงเพชร	อุทยานแห่งชาติคลองลาน	๒.๒๖	๗๕	๒.๓๓	๗๘	๗๗	๑.๕๒	๕๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๕๒.	น้ำตกนางรอง*	นครนายก	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๑.๘๑	๖๐	๑.๕๗	๕๒	๕๖	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๕๓.	น้ำตกสาริกา*	นครนายก	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๒.๑๙	๗๓	๑.๔๘	๔๙	๖๑	๑.๓๕	๔๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๕๔.	น้ำตกเหวนรก	นครนายก	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๒.๓๗	๗๙	๑.๗๑	๕๗	๖๘	๑.๑๗	๓๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๕๕.	น้ำตกแก่งโสภา*	พิษณุโลก	อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง	๒.๓๗	๗๙	๑.๗๖	๕๙	๖๙	๐.๙๕	๓๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๕๖.	น้ำตกชาติตระการ*	พิษณุโลก	อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ	๑.๙๖	๖๕	๑.๓๓	๔๔	๕๕	๑.๒๖	๔๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๕๗.	น้ำตกตาดหมอก*	เพชรบูรณ์	อุทยานแห่งชาติตาดหมอก	๒.๖๗	๘๙	๒.๓๘	๗๙	๘๔	๐.๙๑	๓๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๕๘.	น้ำตกศรีดิษฐ์*	เพชรบูรณ์	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาค้อ	๑.๔๔	๔๘	๐.๗๑	๒๔	๓๖	๑.๒๖	๔๒	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๕๙.	น้ำตกเหวทราย	เพชรบูรณ์	อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	๒.๑๕	๗๒	๒.๑๔	๗๑	๗๒	๐.๓๕	๑๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๖๐.	น้ำตกสามหลั่น	สระบุรี	อุทยานแห่งชาติน้ำตกสามหลั่น	๒.๑๕	๕๖	๑.๖๗	๕๖	๖๔	๐.๕๒	๑๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๑๖๑.	น้ำตกเจ็ดสาวน้อย*	สระบุรี	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่๑ (สาขาสระบุรี)	๒.๐๔	๗๘	๒.๓๓	๗๘	๗๓	๑.๘๓	๖๑	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง
๑๖๒.	น้ำตกมวกเหล็ก*	สระบุรี	สวนรุกขชาติมวกเหล็ก	๑.๗๘	๖๐	๑.๘๑	๖๐	๖๐	๑.๐๙	๓๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๖๓.	น้ำตกลำเกลียว	สุโขทัย	อุทยานแห่งชาติรามคำแหง	๒.๐๐	๖๕	๑.๙๕	๖๕	๖๖	๐.๓๕	๑๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๖๔.	น้ำตกตาดดาว*	สุโขทัย	อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย	๒.๑๙	๓๒	๐.๙๕	๓๒	๕๒	๐.๖๕	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๖๕.	น้ำตกสายรุ้ง*	สุโขทัย	อุทยานแห่งชาติรามคำแหง	๒.๒๖	๖๕	๑.๙๕	๖๕	๗๐	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๖๖.	น้ำตกไขเบอร*	อุทัยธานี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	๑.๕๙	๔๖	๑.๓๘	๔๖	๕๐	๑.๑๗	๓๙	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันออก											
๑๖๗.	น้ำตกพลิ้ว*	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว	๒.๕๒	๘๔	๒.๗๑	๙๐	๘๗	๑.๑๗	๓๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๖๘.	น้ำตกคลองไผ่บุลย์	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	๑.๖๗	๕๖	๑.๘๑	๖๐	๕๘	๐.๗๐	๒๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๖๙.	น้ำตกคลองทุ่งเพล (เขาบรรจบ)	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	๑.๓๓	๔๔	๑.๗๖	๕๙	๕๒	๐.๗๐	๒๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๗๐.	น้ำตกกระทิง*	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	๒.๐๔	๖๘	๑.๙๐	๖๓	๖๖	๐.๖๑	๒๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๗๑.	น้ำตกคลองพลู	ตราด	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง	๒.๓๐	๗๗	๒.๕๓	๘๔	๘๐	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๗๒.	น้ำตกธรรมรส*	ระยอง	สำนักสงฆ์น้ำตกธรรมรส	๑.๘๙	๖๓	๐.๓๘	๑๓	๓๘	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๑๗๓.	น้ำตกเขาชะเมา*	ระยอง	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	๒.๐๔	๖๘	๒.๑๔	๗๑	๗๐	๑.๐๐	๓๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๗๔.	น้ำตกคลองปลาก้าง	ระยอง	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	๒.๐๐	๖๗	๑.๕๒	๕๑	๕๙	๑.๐๐	๓๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๑๗๕.	น้ำตกปางสีดา	สระแก้ว	อุทยานแห่งชาติปางสีดา	๑.๙๓	๖๔	๑.๘๖	๖๒	๖๓	๐.๘๓	๒๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันตก											
๑๗๖.	น้ำตกไทรโยคใหญ่*	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	๒.๓๐	๗๗	๒.๓๘	๗๙	๗๘	๑.๓๕	๔๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๗๗.	น้ำตกเขาพัง* (น้ำตกไทรโยคน้อย)	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	๒.๓๐	๗๗	๑.๘๑	๖๐	๖๘	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๗๘.	น้ำตกเกริงกระเวีย	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาแหลม	๑.๘๑	๖๐	๑.๔๘	๔๙	๕๕	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๗๙.	น้ำตกนางครวญ	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติลำคลองงู	๒.๔๑	๘๐	๒.๑๙	๗๓	๗๗	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๘๐.	น้ำตกเอราวัณ*	กาญจนบุรี	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	๒.๕๙	๘๖	๓.๐๐	๑๐๐	๙๓	๑.๔๓	๔๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๘๑.	น้ำตกห้วยขมิ้น* (น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น)	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์	๑.๙๖	๖๕	๑.๕๒	๕๑	๕๘	๑.๓๙	๔๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๘๒.	น้ำตกพาเจริญ*	ตาก	อุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ (เตรียมการ)	๒.๒๒	๗๔	๒.๐๐	๖๗	๗๐	๑.๒๖	๔๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๘๓.	น้ำตกธารารักษ์*	ตาก	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ (ตาก)	๑.๔๘	๔๙	๑.๘๐	๖๐	๕๕	๐.๘๓	๒๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๘๔.	น้ำตกทีลอซู*	ตาก	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง	๒.๕๙	๘๖	๑.๘๖	๖๒	๗๔	๑.๖๑	๕๔	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง
๑๘๕.	น้ำตกลานสาง*	ตาก	อุทยานแห่งชาติลานสาง (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๔ ตาก)	๒.๕๒	๘๔	๒.๙๐	๙๗	๙๐	๐.๗๐	๒๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๘๖.	น้ำตกห้วยยาง*	ประจวบคีรีขันธ์	อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง	๒.๓๓	๗๘	๒.๐๐	๖๗	๗๒	๑.๕๗	๕๒	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ											
๑๘๗.	น้ำตกตาดใหญ่	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๒.๑๕	๗๒	๑.๕๒	๕๑	๖๑	๐.๗๐	๒๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๘๘.	น้ำตกไทรทอง	ชัยภูมิ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ (นครราชสีมา)	๑.๙๖	๖๕	๑.๖๗	๕๖	๖๐	๑.๕๗	๕๒	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง
๑๘๙.	น้ำตกทรายทอง	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	๒.๐๗	๖๙	๒.๐๐	๖๗	๖๘	๐.๓๕	๑๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๐.	น้ำตกตาดโตน* (ชัยภูมิ)	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติตาดโตน	๒.๓๓	๗๘	๒.๘๑	๙๔	๘๖	๑.๓๐	๔๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๑.	น้ำตกตาดโพธิ์*	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา	๒.๗๔	๙๑	๒.๗๖	๙๒	๙๒	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๒.	น้ำตกตาดขาม*	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา	๒.๔๑	๘๐	๒.๗๖	๙๒	๘๖	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๓.	น้ำตกเหวสุวัต*	นครราชสีมา	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๑.๗๘	๕๙	๑.๖๒	๕๔	๕๗	๑.๑๗	๓๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๔.	น้ำตกเจ็ดสีภูว้าว*	บึงกาฬ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูว้าว	๑.๗๘	๕๙	๑.๕๗	๕๒	๕๖	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๕.	น้ำตกกนิรี	บึงกาฬ	อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา	๒.๖๗	๘๙	๒.๗๖	๙๒	๙๐	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๖.	น้ำตกตาดวิมานทิพย์	บึงกาฬ	อุทยานแห่งชาติภูถ้ำกา	๒.๗๔	๙๑	๒.๗๖	๙๒	๙๒	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๗.	น้ำตกถ้ำฝุ่น	บึงกาฬ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูว้าว	๑.๖๗	๕๖	๑.๕๗	๕๒	๕๔	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๘.	น้ำตกถ้ำพระ	บึงกาฬ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูว้าว	๑.๗๔	๕๘	๑.๕๗	๕๒	๕๕	๐.๕๒	๑๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๑๙๙.	น้ำตกตาดโตน* (มุกดาหาร)	มุกดาหาร	องค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง	๒.๑๙	๗๓	๑.๘๖	๖๒	๖๗	๐.๙๑	๓๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๐.	น้ำตกแก่งโพธิ์	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๒.๖๓	๘๘	๒.๗๖	๙๒	๙๐	๑.๗๔	๕๘	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๒๐๑.	น้ำตกห้วยเลา	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๒.๑๑	๗๐	๑.๕๗	๕๒	๖๑	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๒.	น้ำตกเพียงดิน	เลย	องค์การบริหารส่วนตำบลปวนพุ	๒.๑๑	๗๐	๑.๗๖	๕๙	๖๕	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๓.	น้ำตกหมันแดง	เลย	อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า	๒.๗๐	๙๐	๑.๔๓	๔๘	๖๙	๑.๑๐	๓๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๔.	น้ำตกชำไทร	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยศาลา	๑.๗๔	๕๘	๑.๓๘	๔๖	๕๒	๐.๙๑	๓๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๕.	น้ำตกภูละออ	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก	๑.๕๙	๕๓	๑.๓๘	๔๖	๕๐	๐.๓๙	๑๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๖.	น้ำตกวังใหญ่	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก	๑.๔๘	๔๙	๑.๑๔	๓๘	๔๔	๐.๙๑	๓๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๗.	น้ำตกสำโรงเกียรติ*	ศรีสะเกษ	สวนรุกขชาติน้ำตกสำโรงเกียรติ	๑.๖๓	๕๔	๑.๖๗	๕๖	๕๕	๑.๐๙	๓๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๘.	น้ำตกห้วยสวย	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยศาลา	๑.๗๔	๕๘	๑.๓๘	๔๖	๕๒	๐.๙๑	๓๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๐๙.	น้ำตกค่าน้ำสร้าง	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๒.๕๙	๘๖	๒.๙๐	๙๗	๙๒	๒.๑๕	๗๒	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง
๒๑๐.	น้ำตกผาผึ้ง	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๔๘	๔๙	๑.๓๘	๔๖	๔๘	๐.๙๑	๓๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๑๑.	น้ำตกกรากไทรย้อย	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๐๔	๓๕	๐.๙๐	๓๐	๓๒	๐.๖๕	๒๒	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๑๒.	น้ำตกคำหอม*	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูพาน	๑.๔๔	๔๘	๑.๔๓	๔๘	๔๘	๐.๓๙	๑๓	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๑๓.	น้ำตกปรีชาสุขสันต์	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูพาน	๑.๓๓	๔๔	๑.๔๘	๔๙	๔๗	๐.๒๒	๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๑๔.	น้ำตกไตรคิริ	สุรินทร์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน- ห้วยสำราญ	๐.๗๐	๒๓	๐.๙๕	๓๒	๒๘	๐.๖๑	๒๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๑๕.	น้ำตกธารทอง*	หนองคาย	สวนรุกขชาติน้ำตกธารทอง	๒.๒๖	๗๕	๑.๔๓	๔๘	๖๑	๑.๔๓	๔๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๒๑๖.	น้ำตกยุงทอง*	อุดรธานี	อุทยานแห่งชาตินาญ-น้ำโสม (เตรียมการ)	๑.๙๓	๖๔	๑.๓๘	๔๖	๕๕	๑.๐๙	๓๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๑๗.	น้ำตกตาดโตน (อุบลราชธานี)	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ	๑.๔๑	๔๗	๑.๑๐	๓๗	๔๒	๐.๑๗	๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๑๘.	น้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกलगรู)	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	๑.๖๓	๕๔	๑.๒๙	๔๓	๔๙	๑.๐๙	๓๖	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๑๙.	น้ำตกตาดไฮ	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร	๒.๐๔	๖๘	๒.๑๐	๗๐	๖๙	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๒๐.	น้ำตกสร้อยสวรรค์	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	๑.๙๓	๖๔	๑.๒๙	๔๓	๕๔	๑.๒๖	๔๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๒๑.	น้ำตกห้วยหลวง	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย	๑.๙๖	๖๕	๑.๗๖	๕๙	๖๒	๐.๗๘	๒๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ภาคใต้											
๒๒๒.	น้ำตกห้วยไผ่	กระบี่	อุทยานแห่งชาติเขาพนมเบญจา	๒.๕๙	๘๖	๒.๓๓	๗๘	๘๒	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๒๓.	น้ำตกกะเปาะ*	ชุมพร	วนอุทยานน้ำตกกะเปาะ	๑.๑๕	๓๘	๑.๑๙	๔๐	๓๙	๑.๒๒	๔๑	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๒๔.	น้ำตกทุ่งตะโก* (น้ำตกทับช้าง หรือน้ำตก คลองเพรา)	ชุมพร	อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว	๒.๗๐	๙๐	๑.๙๕	๖๕	๗๘	๐.๖๕	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๒๕.	น้ำตกโตนเต๊ะ*	ตรัง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๖๓	๕๔	๑.๔๘	๔๙	๕๒	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๒๖.	น้ำตกสี่ขีด	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด	๒.๐๐	๖๗	๑.๔๓	๔๘	๕๗	๐.๖๕	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๒๗.	น้ำตกโยง*	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	๒.๒๒	๗๔	๒.๑๐	๗๐	๗๒	๐.๙๖	๓๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๒๘.	น้ำตกหนานปลิว (นครศรีธรรมราช)	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	๑.๗๔	๕๘	๑.๕๗	๕๒	๕๕	๐.๗๔	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๒๒๙.	น้ำตกหนานสวรรค์	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๑.๘๘	๖๓	๑.๒๙	๔๓	๕๓	๑.๓๐	๔๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๐.	น้ำตกซีโป*	นราธิวาส	อุทยานแห่งชาติน้ำตกซีโป (เตรียมการ)	๒.๘๑	๙๔	๒.๔๘	๘๓	๘๘	๑.๔๓	๔๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๑.	น้ำตกปาโจ*	นราธิวาส	อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดี	๒.๖๗	๘๙	๑.๙๐	๖๓	๗๖	๑.๐๐	๓๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๒.	น้ำตกฉัตรวาริน*	นราธิวาส	อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดี	๒.๒๖	๗๕	๑.๙๕	๖๕	๗๐	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๓.	น้ำตกทรายขาว*	ปัตตานี	อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว	๒.๕๖	๘๕	๒.๓๒	๗๗	๘๑	๑.๒๖	๔๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๔.	น้ำตกโดนไพร	พังงา	อุทยานแห่งชาติเขาลำปี- หาดท้ายเหมือง	๒.๐๔	๖๘	๑.๗๑	๕๗	๖๓	๐.๖๕	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๕.	น้ำตกลำปี*	พังงา	อุทยานแห่งชาติเขาลำปี- หาดท้ายเหมือง	๒.๒๖	๗๕	๑.๓๘	๔๖	๖๑	๐.๗๔	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๖.	น้ำตกตำหนิง	พังงา	อุทยานแห่งชาติศรีพังงา	๒.๐๗	๖๙	๒.๓๓	๗๘	๗๓	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๗.	น้ำตกโดนช่องฟ้า	พังงา	อุทยานแห่งชาติเขาลัก-ลำรู่	๒.๑๑	๗๐	๑.๔๓	๔๘	๕๙	๑.๑๗	๓๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๘.	น้ำตกหม่อมจ้อย*	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๒.๓๓	๗๘	๑.๔๘	๔๙	๖๓	๐.๙๖	๓๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๓๙.	น้ำตกไพรวัลย์	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๒.๓๓	๗๘	๑.๔๘	๔๙	๖๓	๐.๘๗	๒๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๔๐.	น้ำตกเขาคราม	พัทลุง	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๑.๖๗	๕๖	๑.๓๓	๔๔	๕๐	๑.๕๒	๕๑	กลุ่มที่ ๔ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงสูง
๒๔๑.	น้ำตกหนานปลิว (พัทลุง)	พัทลุง	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๒.๒๖	๗๕	๑.๓๓	๔๔	๖๐	๐.๙๖	๓๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๔๒.	น้ำตกธารโต*	ยะลา	อุทยานแห่งชาติบางลาง	๒.๒๒	๗๔	๒.๑๔	๗๑	๗๓	๐.๙๖	๓๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๒๔๓.	น้ำตกละอองรุ้ง*	ยะลา	อุทยานแห่งชาติบางลาง	๑.๗๔	๕๘	๑.๓๓	๔๔	๕๑	๑.๑๓	๓๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๔๔.	น้ำตกสุทาลัย* (น้ำตกกือลอง)	ยะลา	องค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นช้าง	๑.๘๕	๖๒	๑.๒๙	๔๓	๕๒	๐.๗๘	๒๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๔๕.	น้ำตกบุญบาล*	ระนอง	อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี	๒.๐๔	๖๘	๑.๙๕	๖๕	๖๖	๐.๗๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๔๖.	น้ำตกหงาว*	ระนอง	อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว	๒.๕๙	๘๖	๒.๐๐	๖๗	๗๗	๐.๙๖	๓๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๔๗.	น้ำตกโดนลาด	สงขลา	อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	๒.๒๖	๗๕	๑.๙๐	๖๓	๖๙	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๔๘.	น้ำตกบริพัตร*	สงขลา	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนงาช้าง	๒.๔๘	๘๓	๑.๕๗	๕๒	๖๘	๑.๒๒	๔๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๔๙.	น้ำตกโดนงาช้าง*	สงขลา	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดนงาช้าง	๒.๙๒	๙๗	๑.๕๒	๕๑	๗๔	๐.๙๖	๓๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๕๐.	แอ่งวังหลวงพรหม	สงขลา	อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	๒.๐๐	๖๗	๑.๙๐	๖๓	๖๕	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๕๑.	น้ำตกวังสายทอง	สตูล	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๒.๓๓	๗๘	๑.๔๘	๔๙	๖๓	๑.๓๕	๔๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๕๒.	น้ำตกวังหิน	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติเขาสก	๒.๔๔	๘๑	๑.๖๒	๕๔	๖๘	๐.๓๕	๑๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๕๓.	น้ำตกเขาหัวควาย	สุราษฎร์ธานี	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหัวควาย	๐.๘๕	๒๘	๐.๔๓	๑๔	๒๑	๐.๓๕	๑๒	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๕๔.	น้ำตกธารเสด็จ	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน	๒.๐๔	๖๘	๑.๕๗	๕๒	๖๐	๑.๕๗	๕๒	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง
๒๕๕.	น้ำตกเขาแพง* (น้ำตกแพง)	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน	๒.๑๑	๗๐	๑.๖๗	๕๖	๖๓	๑.๐๔	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
ประเภทถ้ำ											
ภาคเหนือ											
๒๕๖.	ถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน*	เชียงราย	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ (เชียงราย)	๓.๖๓	๗๓	๓.๖๕	๗๓	๗๓	๑.๘๕	๓๗	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๕๗.	ถ้ำเจดีย์แก้ว	น่าน	วนอุทยานถ้ำผาตูบ	๒.๒๕	๔๕	๒.๖๕	๕๓	๔๙	๑.๘๕	๓๗	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๕๘.	ถ้ำพระ	น่าน	วนอุทยานถ้ำผาตูบ	๓.๑๓	๖๓	๒.๘๘	๕๘	๖๐	๒.๔๕	๔๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๕๙.	ถ้ำซอน	น่าน	วนอุทยานถ้ำผาตูบ	๓.๒๕	๖๕	๑.๕๙	๓๒	๔๘	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๐.	ถ้ำเหี้ย	น่าน	วนอุทยานถ้ำผาตูบ	๒.๘๘	๕๘	๒.๔๑	๔๘	๕๓	๑.๓๐	๒๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๑.	ถ้ำผามอง-ถ้ำผาเวียง*	น่าน	องค์การบริหารส่วนตำบลสัน	๒.๗๕	๕๕	๒.๖๕	๕๓	๕๔	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๒.	ถ้ำหลวงสะเกิน	น่าน	อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน	๓.๕๐	๗๐	๓.๔๑	๖๘	๖๙	๑.๕๕	๓๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๓.	ถ้ำผาฆ้อง	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๔.๑๓	๘๓	๒.๘๒	๕๖	๖๙	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๔.	ถ้ำรวบสายไทย	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๓.๓๘	๖๘	๑.๗๑	๓๔	๕๑	๑.๕๐	๓๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๕.	ถ้ำยอดวิมาน	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๓.๑๓	๖๓	๑.๔๗	๒๙	๔๖	๑.๔๐	๒๘	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๖.	ถ้ำผาแดง	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๓.๓๘	๖๘	๒.๗๖	๕๕	๖๑	๑.๑๐	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๗.	ถ้ำปลา*	แม่ฮ่องสอน	อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ	๒.๗๕	๕๕	๓.๕๓	๗๑	๖๓	๑.๑๕	๒๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๖๘.	ถ้ำน้ำลอด*	แม่ฮ่องสอน	ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า ถ้ำน้ำลอด	๔.๕๗	๙๑	๔.๑๔	๘๓	๘๗	๑.๔๐	๒๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๒๖๙.	ถ้ำผาไท*	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท (เตรียมการ)	๔.๓๘	๘๘	๓.๘๒	๗๖	๘๒	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๗๐.	ถ้ำหลวงผาเวียง*	ลำพูน	หน่วยป้องกันรักษาป่า (สำนักจัดการทรัพยากรป่าที่ ๑ เชียงใหม่)	๓.๐๐	๖๐	๒.๑๒	๔๒	๕๑	๑.๗๕	๓๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ภาคกลาง											
๒๗๑.	ถ้ำนเรศวร*	พิษณุโลก	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาท่าพล	๔.๐๐	๘๐	๒.๘๒	๕๖	๖๘	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๗๒.	ถ้ำใหญ่น้ำหนาว	เพชรบูรณ์	หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติฯ ที่ นน.๐๖	๔.๓๘	๘๘	๔.๑๘	๘๔	๘๖	๑.๐๐	๒๐	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๗๓.	ถ้ำลม – ถ้ำวัง*	สุโขทัย	วนอุทยานถ้ำลม-ถ้ำวัง	๓.๐๐	๖๐	๒.๒๔	๔๕	๕๒	๑.๕๕	๓๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันออก											
๒๗๔.	ถ้ำเขาวง	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	๓.๘๘	๗๘	๓.๗๑	๗๔	๗๖	๑.๔๐	๒๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันตก											
๒๗๕.	ถ้ำดาวดิงส์*	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	๔.๑๓	๘๓	๓.๒๔	๖๕	๗๔	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๗๖.	ถ้ำละว้า*	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	๔.๒๕	๘๕	๔.๕๓	๙๑	๘๘	๑.๑๐	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๗๗.	ถ้ำเสาหิน	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติลำคลองงู	๓.๗๕	๗๕	๒.๘๘	๕๘	๖๖	๒.๒๐	๔๔	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๗๘.	ถ้ำนกนางแอ่น	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติลำคลองงู	๔.๓๘	๘๘	๒.๙๔	๕๙	๗๓	๑.๔๐	๒๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๗๙.	ถ้ำน้ำตกร	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติลำคลองงู	๔.๐๐	๘๐	๒.๗๑	๕๔	๖๗	๑.๕๕	๒๙	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๘๐.	ถ้ำธารลอดน้อย*	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	๔.๕๐	๙๐	๒.๖๕	๕๓	๗๑	๑.๑๐	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
๒๘๑.	ถ้ำธารลอดใหญ่*	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	๔.๑๓	๘๓	๓.๒๙	๖๖	๗๔	๑.๑๐	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๘๒.	ถ้ำพระธาตุ	กาญจนบุรี	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	๔.๒๕	๘๕	๔.๐๐	๘๐	๘๓	๑.๑๐	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๘๓.	ถ้ำแม่อุสุ*	ตาก	อุทยานแห่งชาติแม่เมย	๔.๔๓	๘๙	๓.๒๔	๖๕	๗๗	๑.๕๕	๓๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๘๔.	ถ้ำสี่ฟ้า	ตาก	องค์การบริหารส่วนตำบลมหาวัน	๒.๘๘	๕๘	๒.๒๙	๔๖	๕๒	๓.๐๖	๖๑	กลุ่มที่ ๑ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงสูง
๒๘๕.	ถ้ำพระยานคร	ประจวบคีรีขันธ์	อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	๔.๕๐	๙๐	๔.๗๑	๙๔	๙๒	๑.๑๕	๒๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๘๖.	ถ้ำจอมพล*	ราชบุรี	สวนรุกขชาติถ้ำจอมพล	๓.๘๘	๗๘	๓.๗๑	๗๔	๗๖	๒.๓๐	๔๖	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๘๗.	ถ้ำเขาบิน*	ราชบุรี	เทศบาลตำบลหินกอง	๓.๘๘	๗๘	๒.๘๘	๕๘	๖๘	๑.๔๐	๒๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ											
๒๘๘.	ถ้ำค้างคาว	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๒.๕๐	๕๐	๒.๔๑	๔๘	๔๙	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๘๙.	ถ้ำพญานาคราช	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๓.๘๖	๗๗	๔.๐๐	๘๐	๗๙	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๙๐.	ถ้ำผาพวง*	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๓.๗๕	๗๕	๒.๖๕	๕๓	๖๔	๑.๑๕	๒๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๙๑.	ถ้ำพระเวส*	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๒.๒๕	๔๕	๒.๒๔	๔๕	๔๕	๒.๒๐	๔๔	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ
๒๙๒.	ถ้ำฝ่ามือแดง*	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๓.๑๓	๖๓	๒.๗๑	๕๔	๕๘	๑.๗๐	๓๔	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๙๓.	ถ้ำผาพวง*(ถ้ำผาพุง)	เลย	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหลวง	๒.๓๘	๔๘	๑.๘๘	๓๘	๔๓	๒.๖๐	๕๒	กลุ่มที่ ๔ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงสูง
๒๙๔.	ถ้ำทอง	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก	๒.๘๘	๕๘	๒.๑๒	๔๒	๕๐	๒.๐๐	๔๐	กลุ่มที่ ๓ คุณค่าความสำคัญต่ำ ความเสี่ยงต่ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานดูแลแหล่ง	คุณค่า		ศักยภาพ		คุณค่า ความสำคัญ (๑)+(๒)/๒	ความเสี่ยง		การจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติ
				คะแนน	ร้อยละ (๑)	คะแนน	ร้อยละ (๒)		คะแนน	ร้อยละ	
ภาคใต้											
๒๙๕.	ถ้ำพระนางใน*	กระบี่	อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี	๓.๕๐	๗๐	๓.๐๖	๖๑	๖๖	๑.๗๐	๓๔	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๙๖.	ถ้ำผีหัวโต*	กระบี่	อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี	๔.๐๐	๘๐	๔.๖๕	๙๓	๘๖	๒.๑๕	๔๓	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๙๗.	ถ้ำเขาช้างหาย	ตรัง	องค์การบริหารส่วนตำบลนาหมื่นศรี	๓.๗๕	๗๕	๓.๗๖	๗๕	๗๕	๒.๐๕	๔๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๙๘.	ถ้ำเล เขากอบ	ตรัง	องค์การบริหารส่วนตำบลเขากอบ	๓.๖๓	๗๓	๓.๒๔	๖๕	๖๙	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๒๙๙.	ถ้ำเขาปิณะ*	ตรัง	เทศบาลตำบลนาวง	๓.๑๓	๖๓	๒.๘๒	๕๖	๕๙	๑.๕๕	๓๑	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๓๐๐.	ถ้ำวังนายพุด	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๔.๑๓	๘๓	๒.๕๓	๕๑	๖๗	๑.๑๐	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๓๐๑.	ถ้ำฟุ้งช้าง*	พังงา	เทศบาลเมืองพังงา	๔.๐๐	๘๐	๔.๔๑	๘๘	๘๔	๑.๑๐	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๓๐๒.	ถ้ำลอดใหญ่	พังงา	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	๓.๖๓	๗๓	๓.๖๕	๗๓	๗๓	๑.๔๐	๒๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๓๐๓.	เขาทะลุ	พังงา	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	๔.๕๐	๙๐	๒.๑๘	๔๔	๖๗	๑.๑๐	๒๒	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๓๐๔.	ถ้ำมัจฉา	พัทลุง	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๓.๘๘	๗๘	๒.๕๓	๕๑	๖๔	๑.๗๐	๓๔	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๓๐๕.	ถ้ำพระขยงค์*	ระนอง	องค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง	๓.๗๕	๗๕	๒.๗๑	๕๔	๖๕	๑.๒๕	๒๕	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๓๐๖.	ถ้ำภูผาเพชร*	สตูล	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๔.๑๓	๘๓	๔.๐๖	๘๑	๘๒	๑.๗๐	๓๔	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ
๓๐๗.	ถ้ำแก้ว	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติคลองพนม	๓.๓๘	๖๘	๓.๒๙	๖๖	๖๗	๑.๔๐	๒๘	กลุ่มที่ ๒ คุณค่าความสำคัญสูง ความเสี่ยงต่ำ

คำอธิบายตาราง

๑. การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา
๒. คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ แบ่งเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านคุณค่า ด้านศักยภาพ ด้านความเสี่ยง

ระดับต่ำ	ค่าคะแนนเท่ากับ ๐.๐๐ – ๑.๐๐
ระดับปานกลาง	ค่าคะแนนเท่ากับ ๑.๐๑ – ๒.๐๐
ระดับสูง	ค่าคะแนนเท่ากับ ๒.๐๑ – ๓.๐๐
๓. การจัดลำดับความสำคัญ วิธีการคำนวณ คือ (ค่าความสำคัญ+ศักยภาพ)/๒

ค่าความสำคัญ	หมายถึง ความสำคัญด้านคุณค่าและมีศักยภาพในการอนุรักษ์
คุณค่า	หมายถึง คุณค่าของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
ศักยภาพ	หมายถึง ศักยภาพในการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ หรือในการคงคุณค่าสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในแหล่ง

นำคะแนนที่ได้มาทำเป็นค่าคะแนนมาตรฐาน ร้อยละ ๑-๑๐๐ จำแนกช่วงชั้นของค่าคะแนนออกเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับสูง (ร้อยละ ๕๑ – ๑๐๐) และต่ำ (ร้อยละ ๐ – ๕๐) และนำไปจัดกลุ่มแหล่งธรรมชาติเพื่อจัดลำดับความสำคัญ
๔. ชื่อแหล่งธรรมชาติ* : แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เรื่อง การประกาศแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์เนื่องในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
จำนวน ๒๖๓ แห่ง
๕. ชื่อแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติบางแห่งที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย รายละเอียดดังภาคผนวก

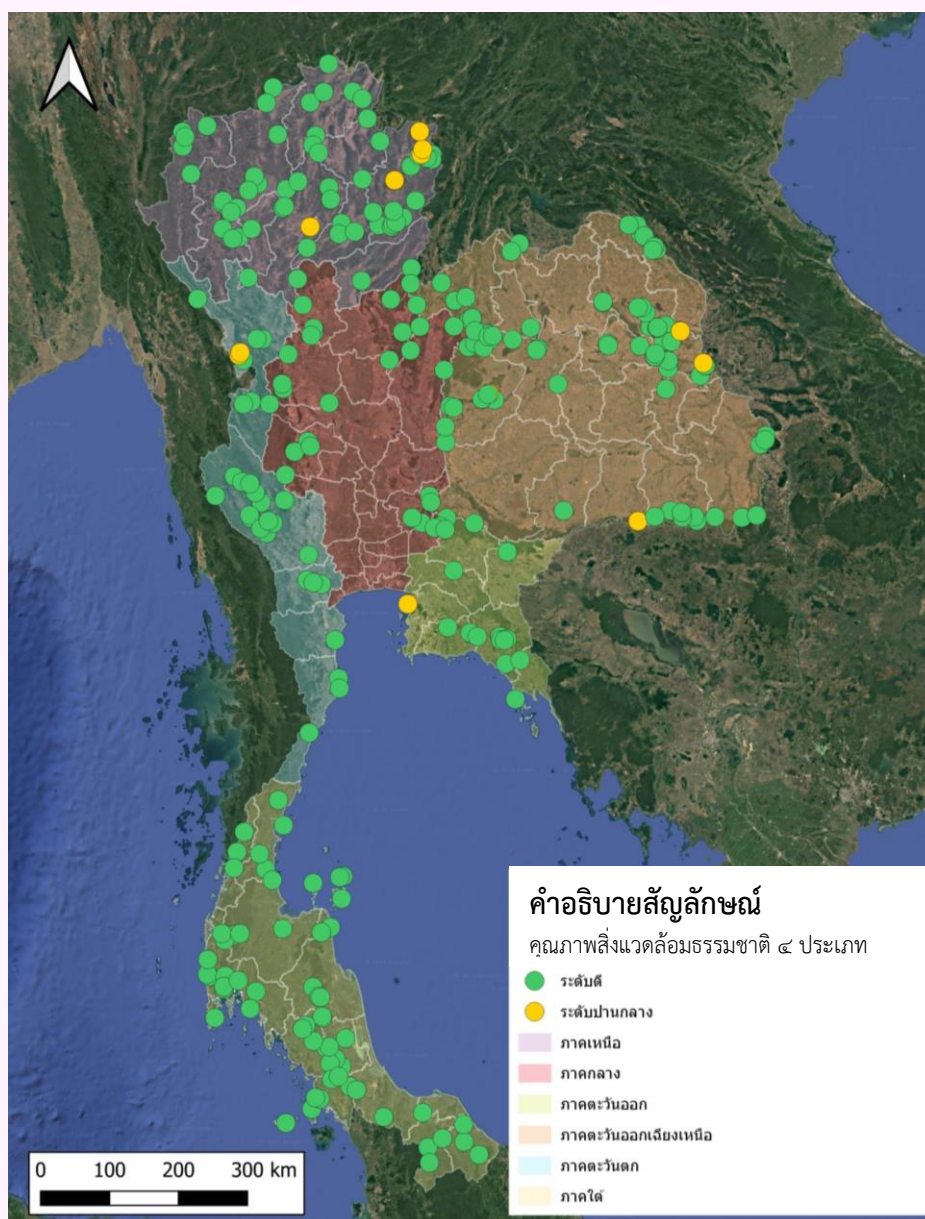

๓.๒ ผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย

การประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้ประเมินแหล่งธรรมชาติ ๔ ประเภท ได้แก่ ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ภูเขา น้ำตก และถ้ำ จำนวนทั้งหมด ๓๐๗ แห่ง ซึ่งผลการประเมินในภาพรวม พบว่า

มีแหล่งธรรมชาติที่อยู่ในคุณภาพดีทั้งหมด จำนวน ๒๙๑ แห่ง ได้แก่ ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ๕๘ แห่ง ภูเขา ๖๒ แห่ง น้ำตก ๑๒๙ แห่ง และถ้ำ ๔๒ แห่ง

คุณภาพปานกลาง จำนวน ๑๕ แห่ง ได้แก่ ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ๒ แห่ง ภูเขา ๑ แห่ง น้ำตก ๒ แห่ง และถ้ำ ๑๐ แห่ง ทั้งนี้ ไม่มีแหล่งธรรมชาติที่อยู่ในคุณภาพต่ำ นอกจากนี้ มีแหล่งธรรมชาติที่ไม่ให้คะแนนประเมิน จำนวน ๑ แห่งรายละเอียดแสดงดังรูปที่ ๘ และตารางที่ ๓

รูปที่ ๘ แสดงผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในภาพรวมทั้ง ๔ ประเภท (ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ภูเขา น้ำตก และถ้ำ)

ตารางที่ ๓ ผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา ภูเขา น้ำตก และถ้ำ

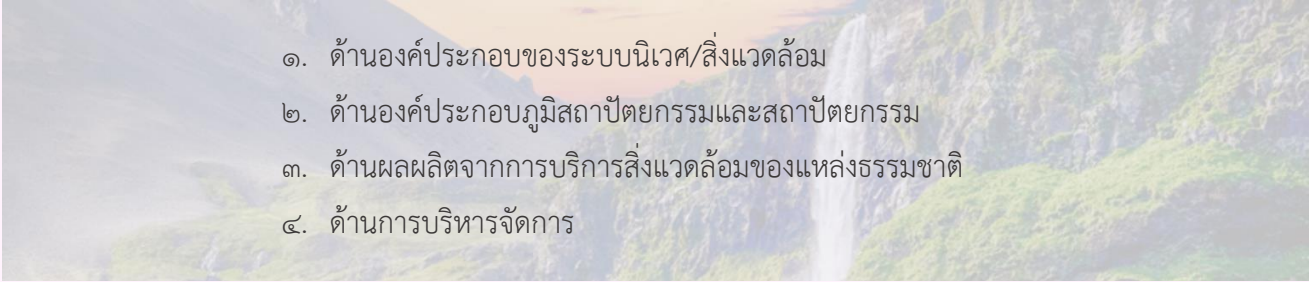
รวมทั้งหมด ๓๐๗ แห่ง

					
	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะวรรณา	ภูเขา	น้ำตก	ถ้ำ	รวม
รวม (แห่ง)	๖๐	๖๓	๑๓๒	๕๒	๓๐๗
● ดี	๕๘	๖๒	๑๒๙	๔๒	๒๙๑
● ปานกลาง	๒	๑	๒	๑๐	๑๕
● ต่ำ	-	-	-	-	-
ไม่ให้ คะแนน ประเมิน	-	-	๑	-	๑

การประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อติดตามการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์และแหล่งธรรมชาติท้องถิ่น ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา ภูเขา น้ำตก และถ้ำ โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติรายประเภท ที่ได้จัดทำไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามการประเมินการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติฯ

ความสำคัญของการกำหนดเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เพื่อให้เป็นแนวทางปฏิบัติในการติดตามสถานภาพของแหล่งธรรมชาติว่าปัจจัยสิ่งแวดล้อมยังเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ หรืออยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ หรืออยู่ในภาวะวิกฤต เป็นต้น เพื่อรักษาคุณค่าความสำคัญของแหล่งธรรมชาตินั้น ๆ เอาไว้ให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด และมีแนวทางการจัดการแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

โดยรายละเอียดของเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หมายถึง ค่าเกณฑ์ที่แสดงถึงคุณภาพของสภาวะแวดล้อม ภายใต้แนวคิดที่ว่า การเปลี่ยนแปลงสภาวะแวดล้อมดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้ระดับที่ยอมรับหรือกำหนดขึ้น อันจะไม่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งธรรมชาติ ค่าเกณฑ์ดังกล่าว แบ่งเป็นกลุ่มเพื่อแสดงถึงคุณภาพของสภาวะแวดล้อมด้านต่าง ๆ ดังนี้

-
๑. ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม
 ๒. ด้านองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม
 ๓. ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ
 ๔. ด้านการบริหารจัดการ

ทั้งนี้ เกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ได้กำหนดไว้เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ระดับการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐ – ๑.๖๖
- ระดับการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗ – ๒.๓๓
- ระดับการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ (ผลกระทบสูง) มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๒.๓๔ – ๓.๐๐

ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ

แหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ หมายถึง แหล่งธรรมชาติทางธรณีวิทยาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของพื้นผิวโลก จนทำให้เกิดเป็นโครงสร้างที่มีลักษณะเด่น และแปลกตา

เกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ มี ๔ ด้าน รวม ๒๖ ปัจจัยชี้วัด แบ่งเป็น

๑. ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม (๑๕ ปัจจัยชี้วัด)
๒. ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม (๔ ปัจจัยชี้วัด)
๓. ด้านคุณค่าทางวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ (๒ ปัจจัยชี้วัด)
๔. ด้านการบริหารจัดการ (๕ ปัจจัยชี้วัด)

ฝิ่งต้า จังหวัดพะเยา (ภาพจาก : เทศบาลตำบลเชียงม่วน)

แหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ ที่ได้รับการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แบ่งออกเป็น ๖๐ แห่ง ได้แก่ ภาคเหนือ ๑๘ แห่ง ภาคกลาง ๒ แห่ง ภาคตะวันออก ๒ แห่ง ภาคตะวันตก ๑ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๐ แห่ง และภาคใต้ ๗ แห่ง โดยมีแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ๑๕ แห่ง อยู่ในระดับดี ๑๕ แห่ง และแหล่งธรรมชาติของท้องถิ่น ๔๕ แห่ง อยู่ในระดับดี ๔๓ แห่ง และระดับปานกลาง ๒ แห่ง (ตารางที่ ๔)

ตารางที่ ๔ จำนวนแหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณวรรณาที่ได้รับการประเมิน

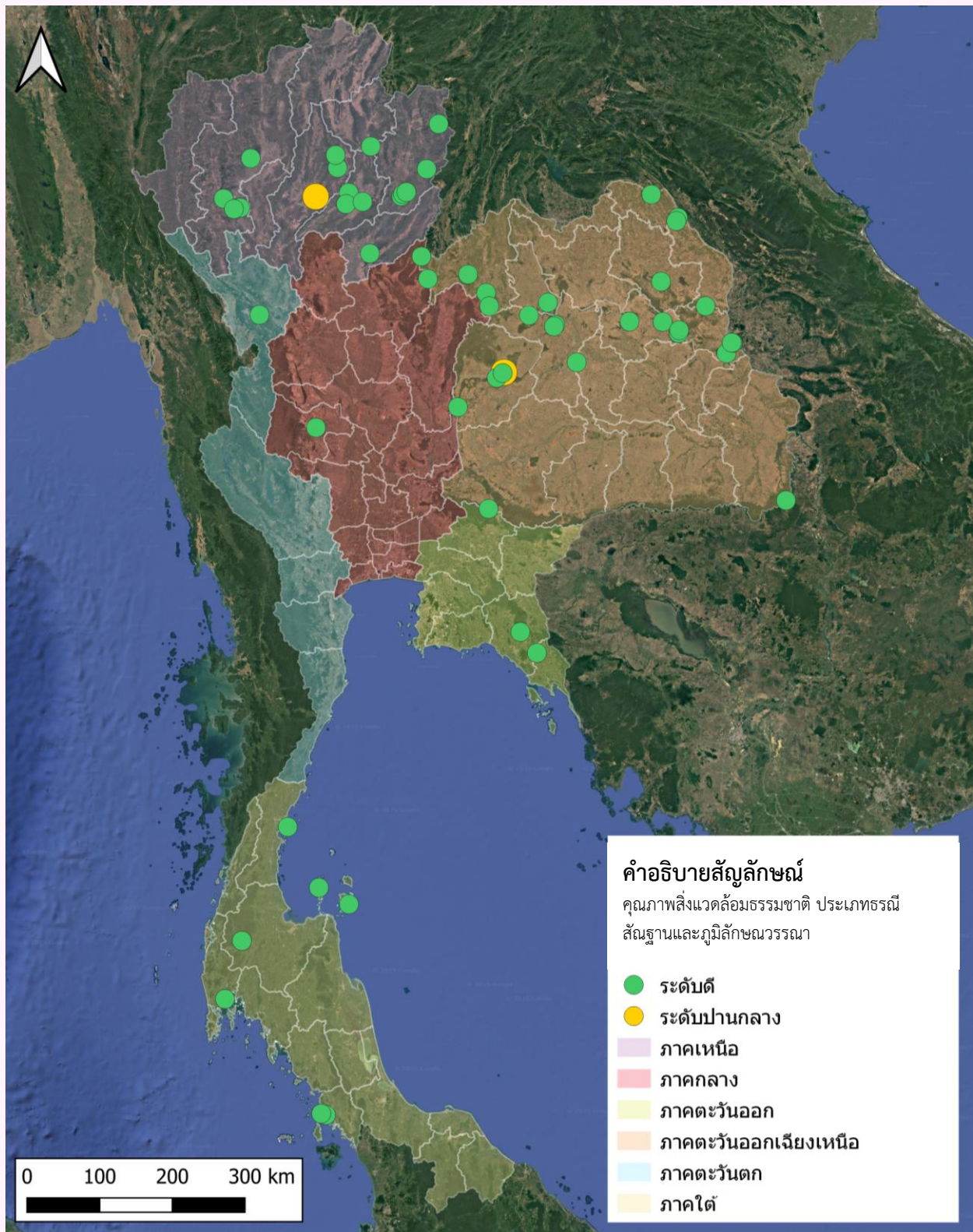
ภูมิภาคในประเทศไทย	จำนวนแหล่งธรรมชาติ (แห่ง)		
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	แหล่งธรรมชาติของท้องถิ่น	รวม
ภาคเหนือ	๕	๑๓	๑๘
ภาคกลาง	-	๒	๒
ภาคตะวันออก	๑	๑	๒
ภาคตะวันตก	-	๑	๑
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๖	๒๔	๓๐
ภาคใต้	๓	๔	๗
	๑๕	๔๕	๖๐

หมายเหตุ การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณวรรณาประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๖๐ แห่ง (ตารางที่ ๔) พบว่า

● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐ – ๑.๖๖	๕๘ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๑๕ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๔๓ แห่ง
● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗ – ๒.๓๓	๒ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๐ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๒ แห่ง
● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ (ผลกระทบสูง)	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๒.๓๔ – ๓.๐๐	๐ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๐ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๐ แห่ง

รูปที่ ๙ แสดงผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย ประเภทรณี สัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๕ ผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
ภาคเหนือ									
๑.	ผาสิงห์เหลียว	เชียงใหม่	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่)	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๖	ดี
๒.	ออบขาน ออบไฮ ผาอกม้า	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติออบขาน	๑.๓๗	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๒	ดี
๓.	ออบหลวง* (ช่องแคบเขาชาดออบหลวง)	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติออบหลวง	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๖	ดี
๔.	ผาวังซู้	เชียงใหม่	องค์การบริหารส่วนตำบลฮอด	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๘๐	๑.๒๓	ดี
๕.	โปดหมาผี	น่าน	องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน	๑.๐๙	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๒๐	๑.๓๒	ดี
๖.	เจดีย์ดิน	น่าน	องค์การบริหารส่วนตำบลสถาน	๑.๐๙	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๒๐	๑.๓๒	ดี
๗.	บ่อเกลือสินเธาว์	น่าน	เทศบาลตำบลบ่อเกลือใต้	๑.๒๙	๒.๐๐	๑.๖๓	๑.๒๐	๑.๕๓	ดี
๘.	เสาดิน-ฮ่อมจ้อม* (เสาดินและคอกเสือนาน้อย)	น่าน	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน	๑.๐๔	๑.๒๕	๑.๖๓	๑.๐๐	๑.๒๓	ดี
๙.	ผาหน่อ	น่าน	อุทยานแห่งชาติแม่จรม	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๐.	ผึ่งดำ*	พะเยา	เทศบาลตำบลเชียงม่วน	๑.๔๘	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๑๑.	ลานหินบ้านแป้น (ช่วงจั่วตอง)	แพร่	เทศบาลตำบลเวียงต้า	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๑๒.	ภูเขาหินปะการัง	แพร่	อุทยานแห่งชาติดอยผาหลวง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๓.	แพะเมืองผี*	แพร่	วนอุทยานแพะเมืองผี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๔.	หินไล่ลัวะ	แม่ฮ่องสอน	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่)	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๐	๑.๐๒	ดี
๑๕.	ถ้ำผาไท*	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๖.	หล่มภูเขียว	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๗.	ภูเขาไฟผาคอกหินฟู	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติเขาลำดวน	๑.๖๘	๑.๒๕	๒.๐๐	๑.๘๐	๑.๖๘	ปานกลาง
๑๘.	บ่อเหล็กน้ำพี้	อุดรดิษฐ์	องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๗๕	๑.๐๐	๑.๑๙	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
ภาคกลาง									
๑๙.	ชุ่มประตูผาเมือง	พิษณุโลก	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูซัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๐.	หุบป่าตาด	อุทัยธานี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๑๐	ดี
๒๑.	รอยพระพุทธรูปบาทเขา คิชฌกูฏ (พระบาทพลวง)	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๒๒.	เสาหินเหลี่ยม*	ตราด	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ (ชลบุรี)	๑.๐๘	๑.๐๐	๑.๗๕	๒.๐๐	๑.๔๖	ดี
ภาคตะวันตก									
๒๓.	สะพานหินธรรมชาติ	ตาก	อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช	๑.๔๑	๑.๒๕	๒.๓๘	๑.๐๐	๑.๕๑	ดี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
๒๔.	สุสานไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว	กาฬสินธุ์	ศูนย์ศึกษาวิจัยและพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ภูกุ่มข้าว (สำนักงานทรัพยากรธรณี เขต ๒ ขอนแก่น)	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๒๕.	รอยตีนไดโนเสาร์	กาฬสินธุ์	อุทยานแห่งชาติภูแฝก	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๘	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๒๖.	สะพานหิน*	กาฬสินธุ์	เขารักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
๒๗.	ถ้ำลายมือ (ถ้ำฝ่ามือแดง)	กาฬสินธุ์	เขารักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๘.	ถ้ำเซ่งเม้ง	กาฬสินธุ์	เขารักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๙.	หินช้างสี	ขอนแก่น	หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ นพ.๔ (ขอนแก่น)	๑.๐๐	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๓	ดี
๓๐.	คำโพน	ขอนแก่น	หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ นพ.๔ (ขอนแก่น)	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๑.	รอยตีนไดโนเสาร์ภูเวียง	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูเวียง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๒.	ป่าหินงาม*	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๓๓.	ประตูโขลงหรือชุ่มประตูหินธรรมชาติ	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๘	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๓๔.	มอหินขาว	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	๑.๔๓	๒.๒๕	๑.๖๓	๒.๒๐	๑.๘๘	ปานกลาง
๓๕.	หินปราสาท	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๘	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๓๖.	ผาหัวนาค	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	๑.๒๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๗	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตย์	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๓๗.	<u>ดานสาวคอย</u>	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๘.	<u>ถ้ำนาคี</u>	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูสิงห์	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๓๙.	จุดสกัดเขาเจดีย์	นครราชสีมา	อุทยานแห่งชาติปางสีดา	๑.๐๐	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๓	ดี
๔๐.	หินสามวาฬ	บึงกาฬ	ศูนย์จัดการกลุ่มป่าสงวนแห่งชาติที่ ๑๕๔	๑.๐๔	๑.๒๕	๑.๓๘	๑.๐๐	๑.๑๗	ดี
๔๑.	<u>ถ้ำนาคา</u>	บึงกาฬ	อุทยานแห่งชาติภูสิงห์	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๓	๑.๑๑	ดี
๔๒.	หินร่อง*	มหาสารคาม	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง	๑.๒๘	๑.๒๕	๑.๓๘	๑.๔๐	๑.๓๓	ดี
๔๓.	<u>เต่าหิน</u>	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๔.	ผาเทิบ*	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๕.	ผาอุรุ	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๖.	<u>ภูหลวง*</u>	เลย	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง	๑.๐๘	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๔	ดี
๔๗.	หินก้วยหล่อ	เลย	อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๗๕	๑.๖๐	๑.๓๕	ดี
๔๘.	หินสี่ทิศ	เลย	อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๗๕	๑.๖๐	๑.๓๕	ดี
๔๙.	สวนหินผางาม	เลย	องค์การบริหารส่วนตำบลปวนพุ	๑.๑๘	๑.๐๐	๑.๖๓	๑.๐๐	๑.๒๐	ดี
๕๐.	<u>ลานพระศรีนครินทร์</u> (องค์พระพุทธรเมตตา)	เลย	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๑.	ปราสาทพระธาตุภูเพ็ก	สกลนคร	เทศบาลตำบลนาหัวบ่อ	๑.๓๖	๑.๗๕	๑.๓๘	๑.๖๐	๑.๕๒	ดี
๕๒.	หินสามวาฬ*	หนองบัวลำภู	อุทยานแห่งชาติภูเก้า - ภูพานคำ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๓.	<u>หินด่าง</u>	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย	๑.๔๑	๑.๐๐	๑.๓๘	๑.๒๐	๑.๒๕	ดี
ภาคใต้									
๕๔.	ซุ้มหินชายฝั่งหาดผาแดง	ชุมพร	เทศบาลตำบลหาดทรายรี	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๕๕.	<u>เขาพิงกัน-เขาตาปู*</u>	พังงา	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	๑.๒๑	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๑	ดี
๕๖.	เขตข้ามกาลเวลาเขาโต๊ะหยง	สตูล	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา	๑.๑๘	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๗	ดี
๕๗.	ปราสาทหินพันยอดเกาะเขาใหญ่	สตูล	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา	๑.๐๙	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๘	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตย์	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๕๘.	ทะเลใน* (หมู่เกาะอ่างทอง)	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๙.	เขาสามเถล	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติเขาสก	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๖๐.	หินตาหินยาย*	สุราษฎร์ธานี	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๑ (สุราษฎร์ธานี)	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๖๓	๑.๐๐	๑.๑๖	ดี

คำอธิบายตาราง

๑. การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

๒. คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ แบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่

(๑) ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม

(๒) ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม

(๓) ด้านคุณค่าทางวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้

(๔) ด้านการบริหารจัดการ

๓. ผลรวม คือ คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบรวมกัน

๔. ระดับคือ ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ คือ ดี ปานกลาง และต่ำ

๕. ชื่อแหล่งธรรมชาติ* : แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ เรื่อง การประกาศแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์เนื่องในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๖๓ แห่ง

๖. ชื่อแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติบางแห่งที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย สามารถตรวจสอบปัจจัยในภาคผนวก

สถานภาพแหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ

แหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ มีกระจายอยู่ทุกภูมิภาค บางแหล่งธรรมชาติมีบริเวณกว้าง บางแห่งปรากฏเพียงตำแหน่ง ซึ่งพื้นที่ธรณีสัณฐานมีลักษณะแปลกและโดดเด่นสมควรที่จะต้องอนุรักษ์ไว้ โดยความสำคัญของธรณีสัณฐานวิทยาและภูมิลักษณะธรรมชาติ เป็นแหล่งศึกษาและค้นคว้าถึงกระบวนการกำเนิด และการพัฒนาตลอดจนความเปลี่ยนแปลงที่ประสบในปัจจุบัน เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างรุนแรง แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงของสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรอบของพื้นที่ ทำให้ธรณีสัณฐานเสื่อมโทรมลงได้ โดยเฉพาะโครงสร้างที่ไม่แข็งแรงจึงเสี่ยงต่อการสั่นไหวพังทลาย โดยเกิดจากสาเหตุการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

๑. การเปลี่ยนแปลงจากธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงสภาพของพื้นที่แหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานฯ ขึ้นอยู่กับสภาพของโครงสร้างองค์ประกอบ และการสั่นไหวตามธรรมชาติหรือจากตัวกระทำตามธรรมชาติ ได้แก่ น้ำและลม โดยธรณีสัณฐานที่มีองค์ประกอบเป็นหินแกรนิตจะแข็งแรงและถูกทำลายได้ยากกว่าธรณีสัณฐานที่มีองค์ประกอบเป็นหินดินดานและหินทราย และธรณีสัณฐานที่ตั้งอยู่ในที่โล่งหรือตั้งอยู่บริเวณหน้าผาและเชิงเขาก็จะถูกเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าที่ตั้งอยู่ในหุบเขา ในถ้ำ หรือบริเวณที่มีต้นไม้หรือพืชที่เป็นแนวกันลมฝนได้ อย่างไรก็ตามการพังทลายตามธรรมชาตินั้นเป็นไปอย่างช้า ๆ ค่อยเป็นค่อยไป นอกจากจะเกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น พายุ น้ำหลาก และโคลนถล่ม เป็นต้น จึงจะมีการพังทลายอย่างรวดเร็วและรุนแรง ทำให้ธรณีสัณฐานเสียหายหรือเปลี่ยนรูปไปได้

๒. การเปลี่ยนแปลงจากมนุษย์

แหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติดำเนินการกำหนดจากหลายพันปี โดยที่ยังคงรูปเดิมและอาจมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย แต่เมื่อมีกิจกรรมของมนุษย์มาเกี่ยวข้อง มักทำให้เกิดการทำลายหรือเปลี่ยนสภาพอย่างรวดเร็ว โดยอาจเกิดมาจาก

- การท่องเที่ยว จากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ ซึ่งอาจมีจำนวนมากเกินศักยภาพการรองรับของพื้นที่แล้ว ยังเกิดจากความมั่งคั่งของนักท่องเที่ยว เช่น ชูด ชิด แกะ หัก ดึง หรือเขียนข้อความบนหิน หรือเก็บชิ้นส่วนกลับไป เป็นต้น ทำให้เกิดร่องรอยและธรณีสัณฐานเสื่อมโทรมลง
- โครงการพัฒนาต่าง ๆ เช่น การทำเหมืองแร่ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ อาทิ รถไฟ ถนน สะพาน ข้ามขนาดใหญ่ ท่าเรือ ท่าอากาศยาน เป็นต้น ซึ่งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมในช่วงก่อสร้าง เช่น การสั่นสะเทือนจากการระเบิดหิน การขุดเจาะเพื่อทำฐานราก เป็นต้น รวมทั้ง ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกิจกรรมในช่วงดำเนินการ เช่น การขุดทำเหมือง การระเบิดหินเพื่อทำเหมือง การสั่นสะเทือนจากการวิ่งของรถบรรทุกขนาดใหญ่ การสั่นสะเทือนจากการขึ้นลงของเครื่องบิน เป็นต้น
- การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณโดยรอบพื้นที่ จากการก่อสร้างเพื่อปรับแต่งพื้นที่และบริการ เช่น การสร้างถนน ลานจอดรถ ร้านค้า และร้านอาหาร เป็นต้น ซึ่งการก่อสร้างอาจจะส่งผลกระทบต่อภูมิทัศน์และสุนทรียภาพของสิ่งแวดล้อมโดยรอบของแหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานฯ ดังนั้นจึงควรมีการจัดการให้เป็นไปอย่างเหมาะสม นอกจากนี้การก่อสร้างบริเวณพื้นที่แหล่งธรรมชาติฯ จะทำให้เกิดมลพิษ และแรงสั่นสะเทือนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อธรณีสัณฐานได้

ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา

แหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา (จากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน)
หมายถึง เนินที่สูงขึ้นไป เป็นจอมเด่น หรือเป็นเขาขนาดใหญ่และสูง
โดยแต่ละภาคก็มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันเช่น ภาคเหนือจะเรียก “ดอย”
ภาคอีสานจะเรียกว่า “ภู” ส่วนภาคใต้จะเรียกว่า “เขา”

เกณฑ์การรักษาคุนภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา มี ๔ ด้าน รวม ๓๒ ปัจจัยชี้วัด แบ่งเป็น

๑. ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม (๑๗ ปัจจัยชี้วัด)
๒. ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม (๔ ปัจจัยชี้วัด)
๓. ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งภูเขา (๕ ปัจจัยชี้วัด)
๔. ด้านการบริหารจัดการ (๖ ปัจจัยชี้วัด)

ดอยปุย จังหวัดเชียงใหม่ (ภาพจาก : อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย)

แหล่งธรรมชาติประเภทภูเขาที่ได้รับการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แบ่งออกเป็น ๖๓ แห่ง
ได้แก่ ภาคเหนือ ๑๑ แห่ง ภาคกลาง ๗ แห่ง ภาคตะวันออก ๓ แห่ง ภาคตะวันตก ๗ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๒๔ แห่ง

และภาคใต้ ๑๑ แห่ง โดยมีแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ๒๒ แห่ง อยู่ในระดับดี ๒๒ แห่ง และแหล่ง
ธรรมชาติของท้องถิ่น ๔๑ แห่ง อยู่ในระดับดี ๔๐ แห่ง และระดับปานกลาง ๑ แห่ง (ตารางที่ ๖)

ตารางที่ ๖ จำนวนแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขาที่ได้รับการประเมิน

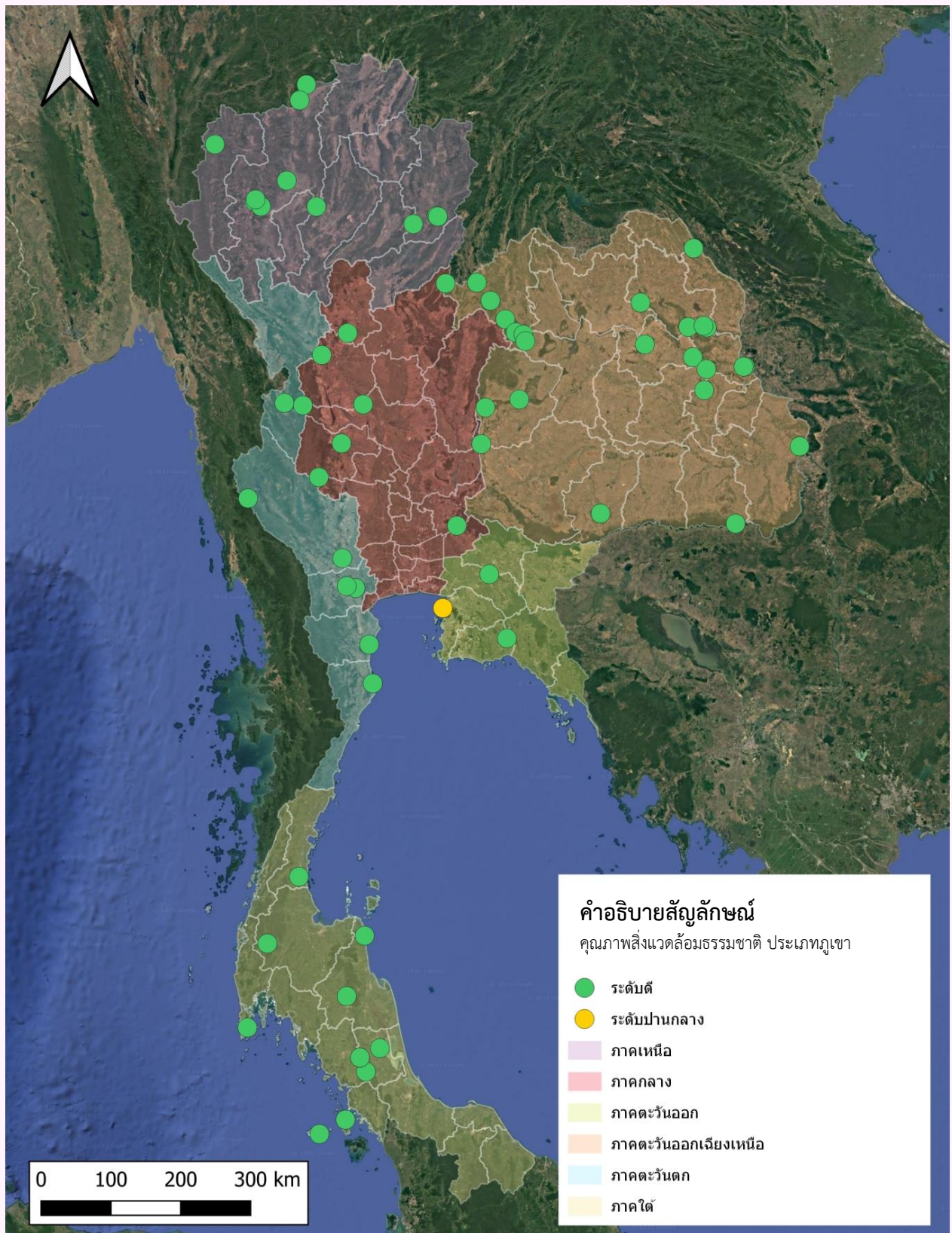
ภูมิภาคในประเทศไทย	จำนวนแหล่งธรรมชาติ (แห่ง)		
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	แหล่งธรรมชาติของท้องถิ่น	รวม
ภาคเหนือ	๑	๑๐	๑๑
ภาคกลาง	๓	๔	๗
ภาคตะวันออก	๑	๒	๓
ภาคตะวันตก	๒	๕	๗
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๒	๑๒	๒๔
ภาคใต้	๓	๘	๑๑
	๒๒	๔๑	๖๓

หมายเหตุ การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๖๓ แห่ง (ตารางที่ ๖) พบว่า

	ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐ – ๑.๖๖	๖๒ แห่ง
		แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๒๒ แห่ง
		แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๔๐ แห่ง
	ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗ – ๒.๓๓	๑ แห่ง
		แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๐ แห่ง
		แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๑ แห่ง
	ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ (ผลกระทบสูง)	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๒.๓๔ – ๓.๐๐	๐ แห่ง
		แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๐ แห่ง
		แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๐ แห่ง

รูปที่ ๑๐ แสดงผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ประเภทรูเขา

ตารางที่ ๗ ผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ ประเภทภูเขา ปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
ภาคเหนือ									
๑.	ดอยผ้าห่มปก	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก	๑.๑๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๑	๑.๑๔	ดี
๒.	ดอยอ่างขาง	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก	๑.๒๗	๑.๕๐	๑.๒๓	๑.๔๑	๑.๓๕	ดี
๓.	ดอยปุย	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	๑.๓๘	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๑	๑.๒๐	ดี
๔.	กิ่วแม่ปาน	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๑.๐๔	๑.๒๕	๑.๐๙	๑.๑๘	๑.๑๔	ดี
๕.	ดอยหัวเสือ	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๒๓	๑.๑๘	๑.๑๑	ดี
๖.	อ่างกา	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗.	ดอยเสมอดาวและผาหัวสิงห์	น่าน	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ แพร่)	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๖๘	๑.๒๔	๑.๒๙	ดี
๘.	ดอยผาฮู้	น่าน	อุทยานแห่งชาติศรีน่าน (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ แพร่)	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๙.	ดอยแม่จอก	น่าน	อุทยานแห่งชาติขุนสถาน (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ แพร่)	๑.๑๔	๑.๒๕	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๑๖	ดี
๑๐.	ดอยกองมู*	แม่ฮ่องสอน	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ สาขาแม่ฮ่องสอน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๑.	ดอยขุนตาล	ลำพูน	อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๐๙	๑.๐๖	๑.๐๙	ดี
ภาคกลาง									
๑๒.	เขาโมโกจู	กำแพงเพชร	อุทยานแห่งชาติแม่วงก์	๑.๐๒	๑.๐๐	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๑๓.	เขาสน*	กำแพงเพชร	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนทามเพรียง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๕	๑.๐๙	ดี
๑๔.	เขาเพิ่ม	นครนายก	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาเพิ่ม	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๑๕.	เขาแก้ว – เขาน้อย*	นครสวรรค์	เทศบาลตำบลบ้านแดน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๖.	ยอดเขาหลวง	สุโขทัย	อุทยานแห่งชาติรามคำแหง	๑.๑๐	๑.๗๕	๑.๔๕	๑.๐๐	๑.๓๓	ดี
๑๗.	ยอดเขาเทวดา	สุพรรณบุรี	อุทยานแห่งชาติพุเตย	๑.๐๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๖๗	๑.๑๘	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๑๘.	เขาม้องชัย*	อุทัยธานี	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
ภาคตะวันออก									
๑๙.	เขาคิชฌกูฏ*	ฉะเชิงเทรา	สวนรุกขชาติสมเด็จพระปิ่นเกล้า	๑.๑๐	๑.๐๐	๑.๐๙	๑.๑๘	๑.๐๙	ดี
๒๐.	เขาสามเมรุ	ชลบุรี	เทศบาลเมืองแสนสุข	๑.๑๗	๑.๗๕	๓.๐๐	๒.๖๔	๒.๑๔	ปานกลาง
๒๑.	เขาชะเมา-เขาวง	ระยอง	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๒๓	๑.๓๕	๑.๑๘	ดี
ภาคตะวันตก									
๒๒.	เขาช้างเผือก	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติทองผาภูมิ	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๑	๑.๑๒	ดี
๒๓.	เขาวัดถ้ำเสือ	กาญจนบุรี	เทศบาลตำบลม่วงชุม	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๔.	ดอยหัวมด	ตาก	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๐๙	๑.๒๔	๑.๑๔	ดี
๒๕.	เขากะโหลก	ประจวบคีรีขันธ์	วนอุทยานท้าวโกษา	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๒๖.	เขาเจ้าลาย*	เพชรบุรี	วนอุทยานเขานางพันธุรัต	๑.๒๔	๑.๒๕	๒.๑๔	๑.๗๑	๑.๕๘	ดี
๒๗.	เขางู*	ราชบุรี	เทศบาลตำบลเขางู	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๒๘.	เขابين	ราชบุรี	เทศบาลตำบลหินกอง	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
๒๙.	ภูหลวง*	เลย	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง	๑.๕๐	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๓๕	๑.๓๔	ดี
๓๐.	ภูสวนทราย (ภูซาง)	เลย	อุทยานแห่งชาติภูสวนทราย	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๓	๑.๒๙	๑.๑๓	ดี
๓๑.	ภูป่าเปาะ	เลย	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๔๕	๑.๐๐	๑.๑๓	ดี
๓๒.	ภูเรือ*	เลย	อุทยานแห่งชาติภูเรือ (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๘ ขอนแก่น)	๑.๔๗	๑.๐๐	๑.๖๘	๑.๐๐	๑.๒๙	ดี
๓๓.	ภูกระดึง*	เลย	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๓๔.	ผานกเค้า	เลย	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๑.๔๙	๑.๕๐	๑.๔๕	๑.๔๑	๑.๔๖	ดี
๓๕.	ภูผาผึ้ง	กาฬสินธุ์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูสีฐาน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๓๖.	ภูสิงห์*	กาฬสินธุ์	เทศบาลตำบลภูสิงห์	๑.๐๕	๑.๒๕	๑.๐๙	๑.๓๕	๑.๑๙	ดี
๓๗.	ภูผาม่าน	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๑.๔๙	๑.๕๐	๑.๔๕	๑.๔๑	๑.๔๖	ดี
๓๘.	ผาพ้อเมือง - พงษ์บัวสวรรค์	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติไทรทอง (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ นครราชสีมา)	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๓	๑.๐๖	๑.๐๗	ดี
๓๙.	เขาพนมโดม	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ นครราชสีมา)	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๓๒	๑.๗๑	๑.๒๙	ดี
๔๐.	ผาเกิ้ง*	ชัยภูมิ	วัดชัยภูมิพิทักษ์ (ผาเกิ้ง)	๑.๑๔	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๓๕	๑.๒๕	ดี
๔๑.	ผาเป้า ผาแดง	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๒.	ภูลังกา	บึงกาฬ	อุทยานแห่งชาติภูลังกา	๑.๓๙	๒.๐๐	๑.๗๗	๑.๐๐	๑.๕๔	ดี
๔๓.	ภูพนมรุ้ง* (เขาพนมรุ้ง)	บุรีรัมย์	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๘ (นครราชสีมา)	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๘	๑.๐๗	ดี
๔๔.	ภูผาเทิบ*	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๕.	ภูถ้ำพระ*	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๖.	ภูถ้ำพระ* (ยโสธร)	ยโสธร	องค์การบริหารส่วนตำบลค่าน้ำสร้าง	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
๔๗.	ผาน้ำย้อย*	ร้อยเอ็ด	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาน้ำทิพย์	๑.๐๐	๑.๕๐	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๑๘	ดี
๔๘.	ผามออีแดง*	ศรีสะเกษ	อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๔๙.	ภูผายล	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๐.	ภูผาด่าง	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๑.	ภูผาเหล็ก	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๕๒.	ผาแต้ม* (ภูผาแต้ม)	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
ภาคใต้									
๕๓.	เขาพลู	ชุมพร	องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง	๑.๑๐	๑.๗๕	๑.๒๙	๑.๒๔	๑.๓๔	ดี
๕๔.	เขาพลายดำ	นครศรีธรรมราช	ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่านครศรีธรรมราช	๑.๑๐	๑.๐๐	๑.๙๑	๑.๗๖	๑.๔๔	ดี
๕๕.	เขาเหมน	นครศรีธรรมราช	อุทยานเขาน้ำตกโยง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๖.	เขาเจ็ดยอด	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๕๗.	เขาหลัก	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๘.	เขาล่อน	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๙.	ภูเขาอกทะลุ*	พัทลุง	เทศบาลเมืองพัทลุง	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๕	๑.๑๐	ดี
๖๐.	เขารัง*	ภูเก็ต	เทศบาลนครภูเก็ต	๑.๑๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๘	๑.๐๗	ดี
๖๑.	ผาชะโด (เกาะอาดัง)	สตูล	อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๗	๑.๐๐	๑.๐๔	ดี
๖๒.	ผาโต๊ะบู* (เกาะตะรุเตา)	สตูล	อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๕	๑.๑๒	ดี
๖๓.	เขาสก	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติเขาสก	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

คำอธิบายตาราง

- การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา
- คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ แบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่
 - ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม
 - ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม
 - ด้านคุณค่าทางวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้
 - ด้านการบริหารจัดการ

- ผลรวม คือ คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบรวมกัน
- ระดับคือ ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ คือ ดี ปานกลาง และต่ำ
- ชื่อแหล่งธรรมชาติ* : แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เรื่อง การประกาศแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์เนื่องในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๖๓ แห่ง
- ชื่อแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติบางแห่งที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย สามารถตรวจสอบปัจจัยในภาคผนวก

สถานภาพแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา

แหล่งธรรมชาติประเภทภูเขาเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางระบบนิเวศอันประกอบไปด้วยทรัพยากรกายภาพและชีวภาพ ได้แก่ ป่าไม้ และสัตว์ป่า ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำ ลำธาร และเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิต นอกจากนี้อาจพบแหล่งธรรมชาติประเภทอื่น ๆ ปรากฏอยู่ด้วย เช่น น้ำตก ถ้ำ และธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา เป็นต้น ในปัจจุบันถูกทำลายหรือปรับสภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ โดยมีสภาพปัญหา ได้แก่

๑. การเปลี่ยนแปลงจากธรรมชาติ

สภาพพื้นที่ของระบบนิเวศภูเขา หลายแห่งยังคงความเป็นธรรมชาติ และมีความสมบูรณ์สูง ไม่มีการรบกวนจากปัจจัยภายนอก เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสำคัญของพืชพรรณ และสัตว์ป่า มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงมาก และเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญการเปลี่ยนแปลงของสภาพโดยธรรมชาติเป็นไปอย่างช้า ๆ นอกจากจะเกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ จึงจะมีการพังทลายอย่างรวดเร็วและรุนแรง เช่น พายุ น้ำหลาก และโคลนถล่ม เป็นต้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรอบของแหล่งธรรมชาติภูเขา

๒. การเปลี่ยนแปลงจากมนุษย์

- การท่องเที่ยว ที่เกินขีดการรองรับของแหล่งธรรมชาติ ส่งผลกระทบให้เกิดขยะ น้ำเสียในพื้นที่ การเพิ่มขึ้นของสิ่งอำนวยความสะดวกและที่พักของนักท่องเที่ยวในบริเวณโดยรอบ จากการก่อสร้างเพื่อปรับแต่งพื้นที่และบริการ เช่น การสร้างถนน ลานจอดรถ ร้านค้า และร้านอาหาร เป็นต้น ซึ่งการก่อสร้างอาจส่งผลกระทบต่อภูมิทัศน์และสุนทรียภาพของสิ่งแวดล้อมโดยรอบของแหล่งธรรมชาติ

- โครงการพัฒนาต่าง ๆ เช่น การสร้างอ่างเก็บน้ำ เขื่อน การสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ อาทิ รถไฟ ถนน สะพานข้ามขนาดใหญ่ ทางยกระดับ เป็นต้น ซึ่งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของภูเขา และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศภูเขาเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสำคัญของพืชพรรณ และสัตว์ป่า

- การเปลี่ยนแปลงสภาพของภูเขาเพื่อทำการเกษตรส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่าไม้ พืชพรรณ และสัตว์ป่า นอกจากนี้ ในฤดูแล้งจะพบปัญหาไฟป่ามากเพิ่มขึ้นในทุกปี ทำให้เกิดปัญหาหมอกควัน ฝุ่น PM 2.5 ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

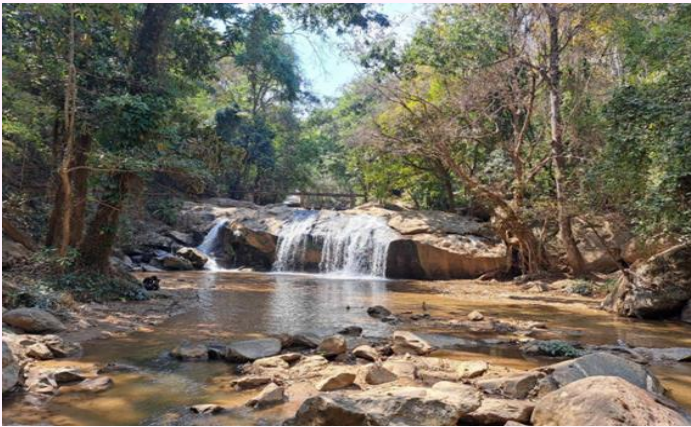
ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก

แหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก หมายถึง ธารน้ำธรรมชาติ
ที่ไหลผ่านภูมิประเทศที่มีความลาดชันจากที่สูงไปที่ต่ำ

เกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก มี ๔ ด้าน รวม ๓๑ ปัจจัยชี้วัด แบ่งเป็น

๑. ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม (๑๖ ปัจจัยชี้วัด)
๒. ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม (๔ ปัจจัยชี้วัด)
๓. ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำตก (๕ ปัจจัยชี้วัด)
๔. ด้านการบริหารจัดการ (๖ ปัจจัยชี้วัด)

น้ำตกแม่สา จังหวัดเชียงใหม่
(ภาพจาก : อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย)

น้ำตกเหวทราย จังหวัดเพชรบูรณ์
(ภาพจาก : อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว)

แหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตกที่ได้รับการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แบ่งออกเป็น ๑๒๐ แห่ง ได้แก่ ภาคเหนือ ๒๖ แห่ง ภาคกลาง ๑๗ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๕ แห่ง ภาคตะวันออก ๙ แห่ง ภาคตะวันตก ๑๑ แห่ง และภาคใต้ ๓๔ แห่ง โดยมีแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ๖๖ แห่ง อยู่ในระดับดี ๖๕ แห่ง และระดับปานกลาง ๑ แห่ง และแหล่งธรรมชาติของท้องถิ่น ๖๖ แห่ง อยู่ในระดับดี ๖๔ แห่ง และระดับปานกลาง ๑ แห่ง นอกจากนี้ มีแหล่งธรรมชาติท้องถิ่น จำนวน ๑ แห่ง ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมิน (ตารางที่ ๘)

ตารางที่ ๘ จำนวนแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตกที่ได้รับการประเมิน

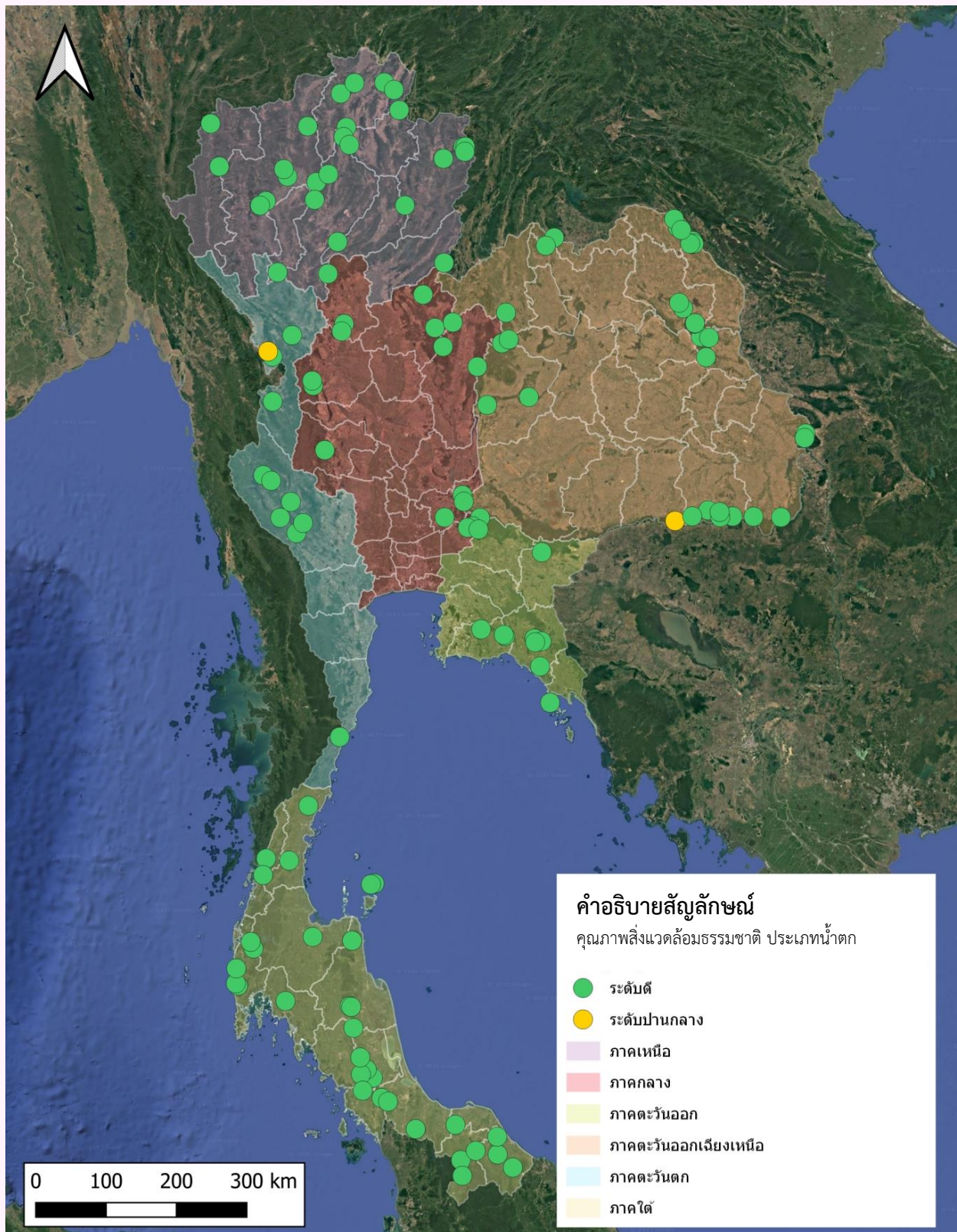
ภูมิภาคในประเทศไทย	จำนวนแหล่งธรรมชาติ (แห่ง)		
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	แหล่งธรรมชาติของท้องถิ่น	รวม
ภาคเหนือ	๑๔	๑๒	๒๖
ภาคกลาง	๑๓	๔	๑๗
ภาคตะวันออก	๔	๕	๙
ภาคตะวันตก	๙	๒	๑๑
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑๐	๒๕	๓๕
ภาคใต้	๑๖	๑๘	๓๔
	๖๖	๖๖	๑๓๒

หมายเหตุ การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๑๓๒ แห่ง (ตารางที่ ๘) พบว่า

● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐ – ๑.๖๖	๑๒๙ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๖๕ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๖๔ แห่ง
● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗ – ๒.๓๓	๒ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๑ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๑ แห่ง
● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ (ผลกระทบสูง)	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๒.๓๔ – ๓.๐๐	๐ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๐ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๐ แห่ง
ไม่ได้ให้คะแนนประเมิน	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๑

รูปที่ ๑๑ แสดงผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย ประเภทน้ำตก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๙ ผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ ประเภทน้ำตก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
ภาคเหนือ									
๑.	น้ำตกแม่ตะไคร้	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติแม่ตะไคร้	๑.๓๔	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๑๘	ดี
๒.	น้ำตกห้วยป่าพลู	เชียงใหม่	องค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย	๑.๒๐	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๑	ดี
๓.	น้ำตกแม่กลาง*	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๖๐	๑.๑๘	๑.๒๓	ดี
๔.	น้ำตกแม่ยะ*	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	๑.๑๖	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๖	๑.๑๓	ดี
๕.	น้ำตกห้วยแก้ว*	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	๑.๔๒	๑.๒๕	๑.๔๐	๑.๒๗	๑.๓๔	ดี
๖.	น้ำตกแม่สา*	เชียงใหม่	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	๑.๓๖	๑.๒๕	๑.๒๐	๑.๑๔	๑.๒๔	ดี
๗.	น้ำตกขุนกรณ์*	เชียงราย	อุทยานแห่งชาติลำน้กก (เตรียมการ)	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๘.	น้ำตกโป่งพระบาท	เชียงราย	อุทยานแห่งชาติลำน้กก (เตรียมการ)	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๙.	น้ำตกปูแง*	เชียงราย	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	๑.๐๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๑๐.	น้ำตกตาดควัน	เชียงราย	วนอุทยานน้ำตกตาดควัน	๑.๑๙	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๑๕	ดี
๑๑.	น้ำตกศรีชมภู	เชียงราย	วนอุทยานน้ำตกศรีชมภู (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ เชียงราย)	๑.๐๒	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๑๘	๑.๑๕	ดี
๑๒.	น้ำตกห้วยโรง*	แพร่	สวนรุกขชาติห้วยโรง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๑๔	๑.๐๘	ดี
๑๓.	น้ำตกแม่เงิงหลวง	แพร่	อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๓ แพร่)	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๐๘	ดี
๑๔.	น้ำตกผาเสือ*	แม่ฮ่องสอน	อุทยานแห่งชาติแห่งชาติถ้ำปลา - น้ำตกผาเสือ	๑.๒๑	๑.๒๕	๑.๔๐	๑.๒๗	๑.๒๘	ดี
๑๕.	น้ำตกแม่สุรินทร์*	แม่ฮ่องสอน	อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๖.	น้ำตกตาดหลวง	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๙	๑.๐๒	ดี
๑๗.	น้ำตกสะปัน	น่าน	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๑๘.	น้ำตกบ้านเด่น	น่าน	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๙.	น้ำตกห้วยตี	น่าน	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๑๐	ดี
๒๐.	น้ำตกจำปาทอง*	พะเยา	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	๑.๐๒	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๒๑.	น้ำตกภูซาง*	พะเยา	อุทยานแห่งชาติภูซาง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๒๒.	น้ำตกแจ้ซ้อน*	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๒๓.	น้ำตกวังแก้ว*	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	๑.๐๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๒๔.	น้ำตกแม่ก้อ* (ก้อหลวง)	ลำพูน	อุทยานแห่งชาติแม่ปิง	๑.๑๔	๑.๕๐	๑.๔๐	๑.๐๙	๑.๒๘	ดี
๒๕.	น้ำตกตาดเหมย	ลำพูน	อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๒๖.	น้ำตกภูสอยดาว	อุตรดิตถ์	อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
ภาคกลาง									
๒๗.	น้ำตกตาดหมอก*	เพชรบูรณ์	อุทยานแห่งชาติตาดหมอก	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๒๗	๑.๑๓	ดี
๒๘.	น้ำตกศรีดิษฐ์*	เพชรบูรณ์	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาค้อ	๑.๑๗	๑.๒๕	๑.๔๐	๑.๔๕	๑.๓๒	ดี
๒๙.	น้ำตกเหวทราย	เพชรบูรณ์	อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๒๗	๑.๑๕	ดี
๓๐.	น้ำตกคลองลาน*	กำแพงเพชร	อุทยานแห่งชาติคลองลาน	๑.๒๓	๑.๕๐	๑.๖๐	๑.๔๕	๑.๔๕	ดี
๓๑.	น้ำตกคลองน้ำไหล*	กำแพงเพชร	อุทยานแห่งชาติคลองลาน	๑.๑๙	๑.๕๐	๑.๖๐	๑.๔๕	๑.๔๔	ดี
๓๒.	น้ำตกนางรอง*	นครนายก	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๑.๑๘	๑.๕๐	๑.๒๐	๑.๑๖	๑.๒๖	ดี
๓๓.	น้ำตกสาริกา*	นครนายก	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๑.๑๓	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๖	ดี
๓๔.	น้ำตกเหวนรก	นครนายก	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๑.๐๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๖	๑.๐๘	ดี
๓๕.	น้ำตกแก่งโสภา*	พิษณุโลก	อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง	๑.๖๓	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๗๓	๑.๓๙	ดี
๓๖.	น้ำตกชาติตระการ*	พิษณุโลก	อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๑๖	ดี
๓๗.	น้ำตกสามหลั่น	สระบุรี	อุทยานแห่งชาติน้ำตกสามหลั่น	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๕๐	๑.๑๘	ดี
๓๘.	น้ำตกเจ็ดสาวน้อย*	สระบุรี	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (สาขาสระบุรี)	๑.๒๙	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๓๙.	น้ำตกมวกเหล็ก*	สระบุรี	สวนรุกขชาติมวกเหล็ก	๑.๓๒	๑.๒๕	๑.๖๐	๑.๖๘	๑.๔๖	ดี
๔๐.	น้ำตกเก้าเอียว	สุโขทัย	อุทยานแห่งชาติรามคำแหง	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๗๗	๑.๒๕	ดี
๔๑.	น้ำตกตาดดาว*	สุโขทัย	อุทยานแห่งชาติศรีสัชนาลัย	๑.๐๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๔๒.	น้ำตกสายรุ้ง*	สุโขทัย	อุทยานแห่งชาติรามคำแหง	๑.๓๒	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๕๕	๑.๒๗	ดี
๔๓.	น้ำตกไขเบอร้* (น้ำตกหินลาด)	อุทัยธานี	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	๑.๒๒	๑.๕๐	๑.๘๐	๑.๖๘	๑.๕๕	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
ภาคตะวันออก									
๔๔.	น้ำตกพลิ้ว*	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว	๑.๒๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๔๕.	น้ำตกคลองไผ่บุลย์	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๖.	น้ำตกคลองทุ่งเพล (เขาบรรจบ)	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๗.	น้ำตกกระทิง*	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๘.	น้ำตกคลองพลู	ตราด	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๒๗	๑.๒๐	ดี
๔๙.	น้ำตกธรรมชาติ*	ระยอง	สำนักสงฆ์น้ำตกธรรมชาติ	๑.๐๖	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
๕๐.	น้ำตกเขาชะเมา* (น้ำตกคลองน้ำใส)	ระยอง	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	๑.๑๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๙	๑.๐๗	ดี
๕๑.	น้ำตกคลองปลาก้าง	ระยอง	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	๑.๒๕	๑.๗๕	๑.๖๐	๑.๔๕	๑.๕๑	ดี
๕๒.	น้ำตกปางสีดา	สระแก้ว	อุทยานแห่งชาติปางสีดา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
ภาคตะวันตก									
๕๓.	น้ำตกไทรโยคใหญ่*	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	๑.๒๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๕	ดี
๕๔.	น้ำตกเขาพัง* (น้ำตกไทรโยคน้อย)	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๕.	น้ำตกเกริงกระเวีย	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาแหลม	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๖.	น้ำตกนางครวญ	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติลำคลองงู	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๘๒	๑.๒๔	ดี
๕๗.	น้ำตกเอราวัณ*	กาญจนบุรี	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	๑.๐๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๕๘.	น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น* (ห้วยขมิ้น)	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์	๑.๓๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๕๙.	น้ำตกพาเจริญ*	ตาก	อุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ (เตรียมการ)	๑.๕๐	๑.๕๐	๑.๒๐	๑.๕๐	๑.๔๓	ดี
๖๐.	น้ำตกธารรักษ์*	ตาก	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๔ (ตาก)	๑.๘๗	๑.๒๕	๑.๕๐	๓.๐๐	๑.๙๐	ปานกลาง
๖๑.	น้ำตกทีลอซู*	ตาก	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง	๑.๔๒	๑.๒๕	๑.๖๐	๑.๘๖	๑.๕๓	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๖๒.	น้ำตกลานสาง*	ตาก	อุทยานแห่งชาติลานสาง (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๔ ตาก)	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๖๓.	น้ำตกห้วยยาง*	ประจวบคีรีขันธ์	อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง	๑.๒๑	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๑๕	ดี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
๖๔.	น้ำตกเพียงดิน	เลย	องค์การบริหารส่วนตำบลปวนพุ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๗	๑.๐๗	ดี
๖๕.	น้ำตกหมันแดง	เลย	อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า	๑.๐๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
๖๖.	น้ำตกตาดใหญ่	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๑๔	ดี
๖๗.	น้ำตกไทรทอง	ชัยภูมิ	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๗ (นครราชสีมา)	๑.๔๒	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๓๒	๑.๒๓	ดี
๖๘.	น้ำตกทรายทอง	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๒๗	๑.๑๕	ดี
๖๙.	น้ำตกตาดโตน* (ชัยภูมิ)	ชัยภูมิ	อุทยานแห่งชาติตาดโตน	๑.๒๖	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๖๘	๑.๓๐	ดี
๗๐.	น้ำตกตาดโพธิ์*	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูสิงห์	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๑.	น้ำตกตาดขาม*	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูสิงห์	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๒.	น้ำตกเหวสุวัต*	นครราชสีมา	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๕๐	๑.๒๑	ดี
๗๓.	น้ำตกเจ็ดสีภูว*	บึงกาฬ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๔.	น้ำตกถ้ำฝุ่น	บึงกาฬ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๕.	น้ำตกถ้ำพระ	บึงกาฬ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๖.	น้ำตกกนิรี	บึงกาฬ	อุทยานแห่งชาติภูสิงห์	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๗.	น้ำตกตาดวิมานทิพย์	บึงกาฬ	อุทยานแห่งชาติภูสิงห์	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๘.	น้ำตกตาดโตน* (มุกดาหาร)	มุกดาหาร	องค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๗๙.	น้ำตกแก่งโพธิ์	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๑๖	๑.๐๐	๑.๖๐	๑.๔๑	๑.๒๙	ดี
๘๐.	น้ำตกห้วยเลา	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๐๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
๘๑.	น้ำตกชำไทร	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยศาลา	๑.๔๕	๑.๐๐	๑.๔๐	๒.๔๕	๑.๕๘	ดี
๘๒.	น้ำตกภูละออ	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๘๓.	น้ำตกวังใหญ่	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าพนมดงรัก	๑.๒๒	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๔๕	๑.๒๒	ดี
๘๔.	น้ำตกสำโรงเกียรติ*	ศรีสะเกษ	สวนรุกขชาติน้ำตกสำโรงเกียรติ	๑.๑๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๗	๑.๑๓	ดี
๘๕.	น้ำตกห้วยสวย	ศรีสะเกษ	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยศาลา	๑.๔๕	๑.๐๐	๑.๔๐	๒.๔๕	๑.๕๘	ดี
๘๖.	น้ำตกค่าน้ำสร้าง	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๑๖	๑.๐๐	๑.๖๐	๑.๔๑	๑.๒๙	ดี
๘๗.	น้ำตกผาผึ้ง	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๑๖	๑.๐๐	๑.๖๐	๑.๔๑	๑.๒๙	ดี
๘๘.	น้ำตกกรากไทรย้อย	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๖๐	๑.๐๐	๑.๑๘	ดี
๘๙.	น้ำตกคำหอม*	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูพาน	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๙๐.	น้ำตกปรีชาสุขสันต์	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูพาน	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๙๑.	น้ำตกไตรศิริ	สุรินทร์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน-ห้วยสำราญ	๑.๐๐	๑.๗๕	๒.๒๐	๒.๐๙	๑.๗๖	ปานกลาง
๙๒.	น้ำตกธารทอง*	หนองคาย	สวนรุกขชาติน้ำตกธารทอง	๑.๕๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๔	ดี
๙๓.	น้ำตกยุงทอง*	อุดรธานี	อุทยานแห่งชาตินันทวันน้ำโสม- (เตรียมการ)	๑.๑๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๔	ดี
๙๔.	น้ำตกตาดโตน (อุบลราชธานี)	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ	-	-	-	-	-	-
๙๕.	น้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกกรุง)	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๙๖.	น้ำตกตาดไฮ	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๐๕	ดี
๙๗.	น้ำตกสร้อยสวรรค์	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๙๘.	น้ำตกห้วยหลวง	อุบลราชธานี	อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย	๑.๐๘	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
ภาคใต้									
๑.	น้ำตกห้วยไต้	กระบี่	อุทยานแห่งชาติเขาพนมเบญจา	๑.๕๕	๑.๗๕	๑.๔๐	๑.๒๗	๑.๔๙	ดี
๒.	น้ำตกกะเปาะ*	ชุมพร	วนอุทยานน้ำตกกะเปาะ	๑.๓๖	๑.๗๕	๑.๒๐	๒.๒๓	๑.๖๔	ดี
๓.	น้ำตกทุ่งตะโก* (น้ำตกทับช้างหรือน้ำตกคลองเพรา)	ชุมพร	อุทยานแห่งชาติน้ำตกหาว	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๗	๑.๐๗	ดี
๔.	น้ำตกโตนเต๊ะ*	ตรัง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๕.	น้ำตกสี่ขีด	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติน้ำตกสี่ขีด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๖.	น้ำตกโยง*	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๑๔	๑.๑๓	ดี
๗.	น้ำตกหนานปลิว (นครศรีธรรมราช)	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๑๐	ดี
๘.	น้ำตกหนานสวรรค์	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๙.	น้ำตกซีโป*	นราธิวาส	อุทยานแห่งชาติน้ำตกซีโป (เตรียมการ)	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๑๐.	น้ำตกปาโจ*	นราธิวาส	อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๑.	น้ำตกอัตรวาริน*	นราธิวาส	อุทยานแห่งชาติบูโด-สุไหงปาดี	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๑๒.	น้ำตกทรายขาว*	ปัตตานี	อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว	๑.๒๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๗	๑.๑๒	ดี
๑๓.	น้ำตกโตนไพร	พังงา	อุทยานแห่งชาติเขาลำปี-หาดท้ายเหมือง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๔.	น้ำตกลำปี*	พังงา	อุทยานแห่งชาติเขาลำปี-หาดท้ายเหมือง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๐๕	ดี
๑๕.	น้ำตกตำหนัก	พังงา	อุทยานแห่งชาติศรีพังงา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๖.	น้ำตกโตนช่องฟ้า	พังงา	อุทยานแห่งชาติเขาลำปี-ลำน้ำ	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๑๗.	น้ำตกหม่อมจ้อย*	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๘.	น้ำตกไพรวัลย์	พัทลุง	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๙.	น้ำตกเขาคราม	พัทลุง	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๑.๒๑	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๒๐.	น้ำตกหนานปลิว (พัทลุง)	พัทลุง	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	๑.๒๑	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๘	ดี
๒๑.	น้ำตกธารโต*	ยะลา	อุทยานแห่งชาติบางลาง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๒.	น้ำตกละเืองงู*	ยะลา	อุทยานแห่งชาติบางลาง	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๑	ดี
๒๓.	น้ำตกสุทาลัย* (น้ำตกกือลอง)	ยะลา	องค์การบริหารส่วนตำบลลิ้นช้าง	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๖๐	๑.๗๗	๑.๓๘	ดี
๒๔.	น้ำตกบุญญบาล*	ระนอง	อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๑๘	๑.๑๖	ดี
๒๕.	น้ำตกหงาว*	ระนอง	อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๗	๑.๐๗	ดี
๒๖.	น้ำตกโตนลาด	สงขลา	อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๗.	น้ำตกปริพัตร*	สงขลา	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง	๑.๒๖	๑.๓๓	๑.๐๐	๑.๖๕	๑.๓๑	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๒๘.	น้ำตกโตนงาช้าง*	สงขลา	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง	๑.๒๖	๑.๓๓	๑.๐๐	๑.๖๕	๑.๓๑	ดี
๒๙.	แอ่งวังหลวงพรหม	สงขลา	อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๐.	น้ำตกวังสายทอง	สตูล	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๑.	น้ำตกวังหิน	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติเขาสก	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๒.	น้ำตกเขาหัวควาย	สุราษฎร์ธานี	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหัวควาย	๑.๑๖	๑.๒๕	๑.๘๐	๒.๑๘	๑.๖๐	ดี
๓๓.	น้ำตกธารเสด็จ	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๒๓	๑.๑๓	ดี
๓๔.	น้ำตกแพง* (น้ำตกเขาแพง)	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน	๑.๒๑	๑.๒๕	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๑๗	ดี

คำอธิบายตาราง

๗. การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

๘. คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ แบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่

- (๕) ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม
- (๖) ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม
- (๗) ด้านคุณค่าทางวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้
- (๘) ด้านการบริหารจัดการ

๙. ผลรวม คือ คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบรวมกัน

๑๐. ระดับคือ ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ คือ ดี ปานกลาง และต่ำ

๑๑. ชื่อแหล่งธรรมชาติ* : แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เรื่อง การประกาศแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์เนื่องในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๖๓ แห่ง

๑๒. ชื่อแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติบางแห่งที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย สามารถตรวจสอบปัจจัยในภาคผนวก

น้ำตกตาดไฮ จังหวัดอุบลราชธานี (ภาพจาก : อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร)

สถานภาพแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก

แหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก เกิดจากธารน้ำไหลผ่านภูมิประเทศที่มีความลาดชันจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ การไหลของน้ำตกมีลักษณะแตกต่างกันตามลักษณะของพื้นที่ มีแหล่งกำเนิดอยู่ในป่าต้นน้ำ ด้วยความสมบูรณ์ของป่าต้นน้ำจึงเป็นถิ่นที่อยู่อาศัย และแหล่งอาหารของสิ่งมีชีวิต หากรักษาความเป็นธรรมชาติของผืนป่าต้นน้ำไว้ได้ จะทำให้ป่าต้นน้ำมีศักยภาพในการเก็บกักน้ำได้สูง โดยเฉพาะการควบคุมปริมาณของน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินให้อยู่ในปริมาณที่เหมาะสม สภาพปัญหาของแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก ได้แก่

๑) การเปลี่ยนแปลงสภาพจากธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพโดยธรรมชาติมักเกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น พายุ และดินโคลนถล่ม เป็นต้น หรือเกิดจากสภาพกายภาพของน้ำตก เช่น สภาพชั้นหินที่ไม่มีความแข็งแรง หรืออัตราการกัดเซาะของน้ำสูง เป็นต้น ทำให้เกิดการพังทลายของแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก โดยส่วนใหญ่ยังคงความเป็นธรรมชาติ และอยู่ในสภาพปกติ โดยน้ำตกในบางแห่งมีน้ำไหลตลอดทั้งปี โดยจะมีน้ำมากในช่วงฤดูฝน

๒) การเปลี่ยนแปลงสภาพจากมนุษย์

การเปลี่ยนแปลงสภาพของแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก เกิดการเข้าไปใช้ประโยชน์จากน้ำตกในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ

- การท่องเที่ยว ที่เกินขีดการรองรับของแหล่งธรรมชาติ ส่งผลกระทบให้เกิดขยะ น้ำเสียในพื้นที่ การเพิ่มขึ้นของสิ่งอำนวยความสะดวกและที่พักของนักท่องเที่ยวในบริเวณโดยรอบ จากการก่อสร้างเพื่อปรับแต่งพื้นที่และบริการ เช่น การสร้างถนน ลานจอดรถ ร้านค้า และร้านอาหาร เป็นต้น ซึ่งการก่อสร้างอาจจะส่งผลกระทบต่อภูมิทัศน์และสุนทรียภาพของสิ่งแวดล้อมโดยรอบของแหล่งธรรมชาติ โดยพื้นที่บริเวณน้ำตกในบางแห่งเป็นพื้นที่อ่อนไหวและเปราะบางต่อการถูกทำลายของระบบนิเวศ ซึ่งอาจไม่มีการจำกัดนักท่องเที่ยวหรือมาตรการในการบริหารจัดการ รวมทั้งการสร้างสิ่งก่อสร้างที่ขัดขวางธารน้ำ หรือไม่กลมกลืนกับธรรมชาติ

- การเกษตร ที่มีการนำน้ำบริเวณน้ำตกไปใช้ ทำให้น้ำตกมีปริมาณน้ำลดลง หรือพื้นที่เกษตรอยู่เหนือน้ำตก ทำให้มีปริมาณสารเคมีทางการเกษตรปนอยู่ในน้ำที่ไหลลงมา ทำให้ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านที่อยู่บริเวณด้านล่างน้ำตก

- โครงการพัฒนาต่าง ๆ เช่น การสร้างอ่างเก็บน้ำ เขื่อน การสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ อาทิ รถไฟ ถนน สะพานข้ามขนาดใหญ่ ทางยกระดับ เป็นต้น บริเวณน้ำตกหรือบริเวณใกล้เคียง เนื่องจากน้ำตกมีแหล่งกำเนิดอยู่ในป่าต้นน้ำ ด้วยความสมบูรณ์ของป่าต้นน้ำ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัย และแหล่งอาหารของสัตว์ป่า

ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ

แหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ หมายถึง ช่องที่เป็นโพรงลึก
เข้าไปในพื้นดินหรือภูเขา มีขนาดใหญ่พอที่มนุษย์สามารถเข้าไปได้ และ
เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ทั้งที่เป็นภูเขาหินปูนและถ้ำหินชายฝั่งทะเล

เกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ มี ๔ ด้าน รวม ๓๓ ปัจจัยชี้วัด แบ่งเป็น

๑. ด้านองค์ประกอบของระบบถ้ำและสิ่งแวดล้อม (๑๙ ปัจจัยชี้วัด)
๒. ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม (๔ ปัจจัยชี้วัด)
๓. ด้านผลผลิตจากการผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ (๕ ปัจจัยชี้วัด)
๔. ด้านการบริหารจัดการ (๕ ปัจจัยชี้วัด)

ถ้ำพุงช้าง จังหวัดพังงา (ภาพจาก : เทศบาลเมืองพังงา)

ถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน จังหวัดเชียงราย (ภาพจาก : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ (เชียงราย))

แหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำได้รับการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ แบ่งออกเป็น ๔๖ แห่ง ได้แก่ ภาคเหนือ ๑๕ แห่ง ภาคกลาง ๓ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๔ แห่ง ภาคตะวันตก ๑๓ แห่ง ภาคตะวันออก ๑ แห่ง และภาคใต้ ๑๐ แห่ง โดยมีแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ๒ แห่ง อยู่ในระดับดี ๒๕ แห่ง และระดับปานกลาง ๒ แห่ง และแหล่งธรรมชาติของท้องถิ่น ๒๕ แห่ง อยู่ในระดับดี ๑๗ แห่ง และระดับปานกลาง ๘ แห่ง (ตารางที่ ๑๐)

ตารางที่ ๑๐ จำนวนแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำที่ได้รับการประเมิน

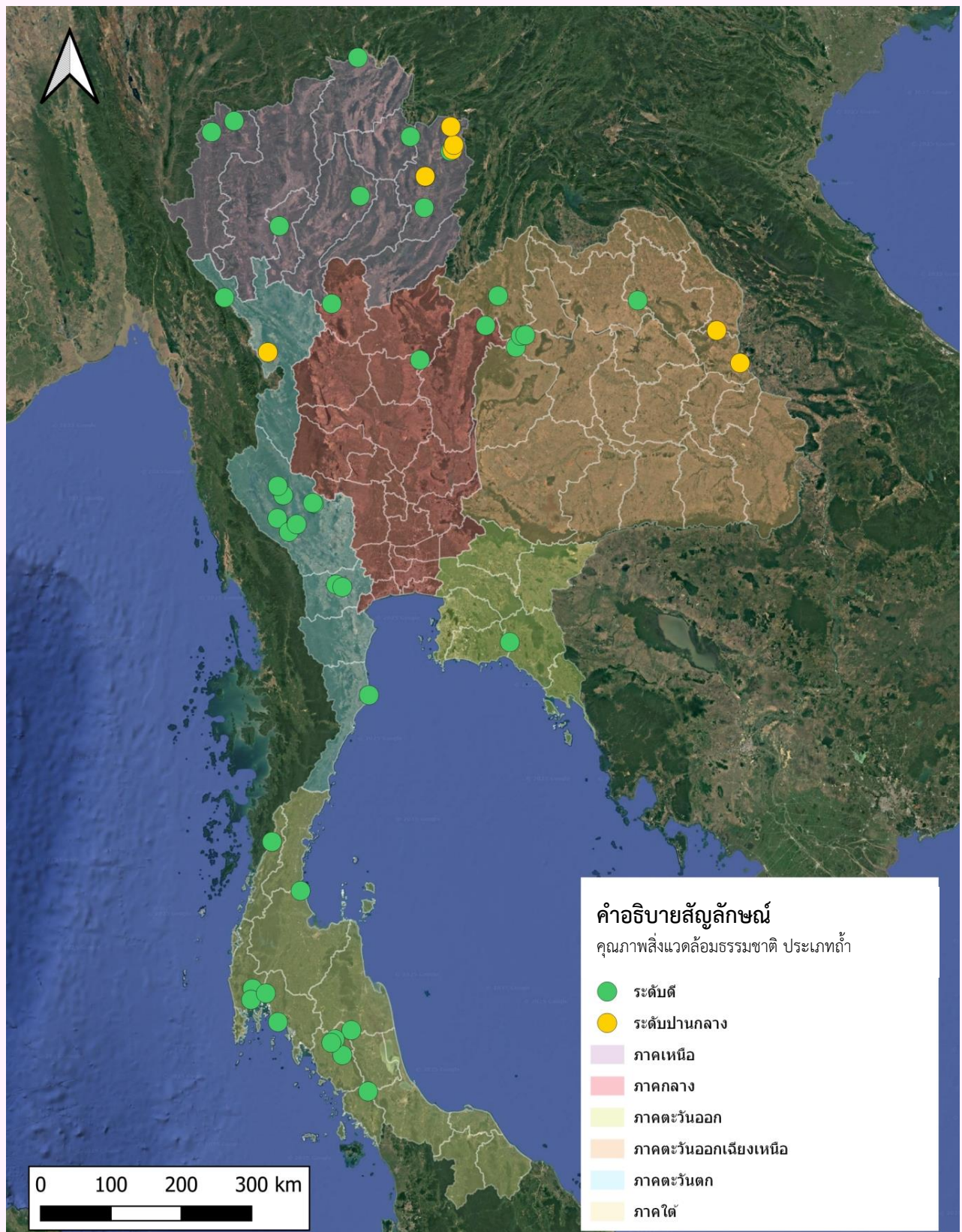
ภูมิภาคในประเทศไทย	จำนวนแหล่งธรรมชาติ (แห่ง)		
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	แหล่งธรรมชาติของท้องถิ่น	รวม
ภาคเหนือ	๖	๙	๑๕
ภาคกลาง	๒	๑	๓
ภาคตะวันออก	-	๑	๑
ภาคตะวันตก	๘	๕	๑๓
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๔	๓	๗
ภาคใต้	๗	๖	๑๓
	๒๗	๒๕	๕๒

หมายเหตุ การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๕๒ แห่ง (ตารางที่ ๑๐) พบว่า

● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐ – ๑.๖๖	๔๒ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๒๕ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๑๗ แห่ง
● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗ – ๒.๓๓	๑๐ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๒ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๘ แห่ง
● ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ (ผลกระทบสูง)	มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๒.๓๔ – ๓.๐๐	๐ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	๐ แห่ง
	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	๐ แห่ง

รูปที่ ๑๒ แสดงผลการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของประเทศไทย ประเภทถ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๑ ผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ ประเภทถ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
ภาคเหนือ									
๑.	ถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน* (เขานางนอน)	เชียงราย	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๕ (เชียงราย)	๑.๒๙	๑.๒๕	๒.๐๕	๑.๒๕	๑.๔๖	ดี
๒.	ถ้ำปลา*	แม่ฮ่องสอน	อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา - น้ำตกผาเสื่อ	๑.๕๓	๑.๐๐	๒.๓๐	๑.๐๐	๑.๔๖	ดี
๓.	ถ้ำน้ำลอด*	แม่ฮ่องสอน	ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด	๑.๔๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๔.	ถ้ำเจดีย์แก้ว	น่าน	วนอุทยานถ้ำผาตูบ	๑.๖๖	๑.๒๕	๒.๗๐	๑.๘๕	๑.๘๖	ปานกลาง
๕.	ถ้ำพระ	น่าน	วนอุทยานถ้ำผาตูบ	๑.๕๔	๑.๕๐	๒.๓๐	๑.๖๐	๑.๗๓	ปานกลาง
๖.	ถ้ำซอน	น่าน	วนอุทยานถ้ำผาตูบ	๑.๓๘	๑.๐๐	๒.๓๐	๒.๗๐	๑.๘๕	ปานกลาง
๗.	ถ้ำเหี้ย	น่าน	วนอุทยานถ้ำผาตูบ	๑.๕๔	๑.๐๐	๒.๓๐	๒.๐๕	๑.๗๒	ปานกลาง
๘.	ถ้ำผามอง-ถ้ำผาเวียง*	น่าน	องค์การบริหารส่วนตำบลสัน	๑.๔๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๑	ดี
๙.	ถ้ำหลวงสะเกิน	น่าน	อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน	๑.๓๘	๑.๐๐	๒.๐๕	๑.๖๐	๑.๕๑	ดี
๑๐.	ถ้ำผาฆ้อง	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๑.๒๖	๑.๐๐	๒.๓๐	๑.๐๐	๑.๓๙	ดี
๑๑.	ถ้ำรอยสายไทย	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๑.๓๙	๑.๐๐	๒.๓๐	๒.๗๐	๑.๘๕	ปานกลาง
๑๒.	ถ้ำยอดวิมาน	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๑.๓๘	๑.๐๐	๒.๓๐	๒.๗๐	๑.๘๕	ปานกลาง
๑๓.	ถ้ำผาแดง	น่าน	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	๑.๖๘	๑.๐๐	๒.๓๐	๒.๗๐	๑.๙๒	ปานกลาง
๑๔.	ถ้ำผาไท*	ลำปาง	อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท (เตรียมการ)	๑.๕๓	๑.๒๕	๑.๖๕	๑.๐๐	๑.๓๖	ดี
๑๕.	ถ้ำหลวงผาเวียง*	ลำพูน	หน่วยป้องกันรักษาป่า สำนักจัดการทรัพยากรป่าที่ ๑ (เชียงใหม่)	๑.๕๕	๑.๒๕	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๓๐	ดี
ภาคกลาง									
๑๖.	ถ้ำใหญ่น้ำหนาว	เพชรบูรณ์	หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติฯ ที่ นน๐๖.	๑.๒๘	๑.๐๐	๑.๑๕	๑.๐๐	๑.๑๑	ดี
๑๗.	ถ้ำนเรศวร*	พิษณุโลก	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำผาท่าพล	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๐	ดี
๑๘.	ถ้ำลม - ถ้ำวัง*	สุโขทัย	วนอุทยานถ้ำลม-ถ้ำวัง	๑.๕๓	๑.๒๕	๒.๕๐	๑.๒๐	๑.๖๒	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตยกรรม	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
ภาคตะวันออก									
๑๙.	ถ้ำเขาวง	จันทบุรี	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	๑.๔๒	๒.๐๐	๑.๓๕	๑.๖๕	๑.๖๑	ดี
ภาคตะวันตก									
๒๐.	ถ้ำดาวดึงส์*	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๒๑.	ถ้ำละว้า*	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๖๕	๑.๐๐	๑.๑๙	ดี
๒๒.	ถ้ำเสาหิน	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติลำคลองงู	๑.๓๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๑๔	ดี
๒๓.	ถ้ำนกนางแอ่น	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติลำคลองงู	๑.๔๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๑๖	ดี
๒๔.	ถ้ำน้ำตก	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติลำคลองงู	๑.๓๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๒๐	ดี
๒๕.	ถ้ำธารลอดน้อย* (ถ้ำธารลอด)	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	๑.๕๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๓	ดี
๒๖.	ถ้ำธารลอดใหญ่* (ถ้ำธารลอด)	กาญจนบุรี	อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	๑.๓๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๘	ดี
๒๗.	ถ้ำพระธาตุ*	กาญจนบุรี	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๓ (บ้านโป่ง)	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๘.	ถ้ำแม่อุสุ*	ตาก	อุทยานแห่งชาติแม่เมย	๑.๓๖	๑.๐๐	๒.๔๕	๑.๒๐	๑.๕๐	ดี
๒๙.	ถ้ำสีฟ้า	ตาก	องค์การบริหารส่วนตำบลมหาวัน	๑.๕๑	๑.๒๕	๒.๓๐	๑.๘๐	๑.๗๑	ปานกลาง
๓๐.	ถ้ำพระยานคร	ประจวบคีรีขันธ์	อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด	๑.๔๓	๑.๐๐	๒.๓๐	๑.๒๐	๑.๔๘	ดี
๓๑.	ถ้ำจอมพล*	ราชบุรี	สวนรุกขชาติถ้ำจอมพล	๑.๕๒	๑.๐๐	๒.๐๕	๑.๐๐	๑.๓๙	ดี
๓๒.	ถ้ำเขาบิน*	ราชบุรี	เทศบาลตำบลหินกอง	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
๓๓.	ถ้ำผาพุง* (ถ้ำผาพวง)	เลย	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาหลวง	๑.๐๕	๑.๓๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๐	ดี
๓๔.	ถ้ำค้างคาว	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๕	ดี
๓๕.	ถ้ำพญานาคราช	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๖.	ถ้ำผาพวง*	ขอนแก่น	อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๕	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	หน่วยงานผู้ดูแลแหล่งธรรมชาติ	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ				ผลรวม	ระดับ
				(๑) สิ่งแวดล้อม	(๒) ภูมิสถาปัตย์	(๓) คุณค่า	(๔) การจัดการ		
๓๗.	ถ้ำพระเวส*	นครพนม	อุทยานแห่งชาติภูผายล	๑.๘๒	๑.๗๕	๑.๙๐	๑.๔๐	๑.๗๒	ปานกลาง
๓๘.	ถ้ำฝ่ามือแดง*	มุกดาหาร	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	๑.๓๘	๑.๐๐	๒.๖๕	๑.๘๐	๑.๗๑	ปานกลาง
๓๙.	ถ้ำทอง	สกลนคร	อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก	๑.๖๖	๑.๐๐	๒.๓๐	๑.๔๐	๑.๕๙	ดี
ภาคใต้									
๔๐.	ถ้ำพระนางใน*	กระบี่	อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี	๑.๔๖	๑.๐๐	๑.๘๕	๑.๘๐	๑.๕๓	ดี
๔๑.	ถ้ำผีหัวโต*	กระบี่	อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี	๑.๓๔	๑.๕๐	๒.๐๕	๑.๐๐	๑.๔๗	ดี
๔๒.	ถ้ำเขาช้างหาย	ตรัง	องค์การบริหารส่วนตำบลนาหมื่นศรี	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๖๐	๑.๓๑	ดี
๔๓.	ถ้ำเล เขากอบ	ตรัง	องค์การบริหารส่วนตำบลเขากอบ	๑.๐๗	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
๔๔.	ถ้ำเขาปินะ*	ตรัง	เทศบาลตำบลนาวง	๑.๑๗	๑.๐๐	๒.๕๐	๑.๘๐	๑.๖๒	ดี
๔๕.	ถ้ำวังนายพุด	นครศรีธรรมราช	อุทยานแห่งชาติเขาปู่ - เขาย่า	๑.๓๒	๑.๐๐	๑.๙๐	๑.๐๐	๑.๓๐	ดี
๔๖.	ถ้ำพุงช้าง*	พังงา	เทศบาลเมืองพังงา	๑.๑๑	๑.๐๐	๒.๓๐	๑.๔๐	๑.๔๕	ดี
๔๗.	ถ้ำลอดใหญ่	พังงา	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	๑.๔๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๔๘.	เขาทะลุ	พังงา	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	๑.๕๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๔	ดี
๔๙.	ถ้ำมัจฉา*	พัทลุง	อุทยานแห่งชาติเขาปู่ - เขาย่า	๑.๐๖	๑.๐๐	๒.๓๐	๐.๐๐	๑.๔๕	ดี
๕๐.	ถ้ำพระขยงค์*	ระนอง	องค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง	๑.๒๙	๑.๒๕	๒.๑๐	๑.๔๐	๑.๕๑	ดี
๕๑.	ถ้ำภูผาเพชร*	สตูล	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๒.	ถ้ำแก้ว	สุราษฎร์ธานี	อุทยานแห่งชาติคลองพนม	๑.๓๐	๑.๐๐	๒.๓๐	๑.๖๕	๑.๕๖	ดี

คำอธิบายตาราง

๑๓. การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

๑๔. คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ แบ่งเป็น ๔ ด้าน ได้แก่

(๙) ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม

(๑๐) ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม

(๑๑) ด้านคุณค่าทางวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้

(๑๒) ด้านการบริหารจัดการ

๑๕. ผลรวม คือ คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบรวมกัน

๑๖. ระดับคือ ระดับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ คือ ดี ปานกลาง และต่ำ

๑๗. ชื่อแหล่งธรรมชาติ* : แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เรื่อง การประกาศแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์เนื่องในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๖๓ แห่ง

๑๘. ชื่อแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติบางแห่งที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย สามารถตรวจสอบปัจจัยในภาคผนวก

สถานภาพแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ

แหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีโครงสร้างหรือทัศนียูบที่สวยงามตามธรรมชาติ และอาจมีปัจจัยในด้านอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น มีประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี เป็นต้น ทำให้มีความน่าสนใจ นอกจากนี้ถ้ำยังมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมและประเพณีของมนุษย์มาช้านาน เนื่องจากถ้ำถูกใช้เป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ จึงมีความสำคัญในการด้านการศึกษาวิจัย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ โดยมีสภาพปัญหา ได้แก่

๑. การเปลี่ยนแปลงจากธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพโดยธรรมชาติมักเกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว การเกิดหลุมยุบ การกัดเซาะจากการไหลของน้ำภายในถ้ำ เป็นต้น ส่งผลให้โครงสร้างของถ้ำมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความแปรปรวนของภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน ความแห้งแล้ง ส่งผลกระทบต่อระบบอุทกวิทยาของระบบถ้ำ การเกิดหินงอก-หินย้อยภายในถ้ำ สิ่งมีชีวิตภายในถ้ำ

๒. การเปลี่ยนแปลงจากมนุษย์

- การท่องเที่ยว ที่เกินขีดการรองรับของแหล่งธรรมชาติ เช่น

- การเข้าไปในถ้ำของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ที่เพิ่มขึ้นสูง การขีดเขียนผนังถ้ำ และการหักหินงอกหินย้อย ส่งผลกระทบต่อการเกิดหินงอก-หินย้อยภายในถ้ำ สิ่งมีชีวิตภายในถ้ำ
- การตัดแปลงสร้างสิ่งก่อสร้างทั้งภายในและภายนอกถ้ำที่ไม่กลมกลืนกับธรรมชาติ เช่น การติดตั้งแสงสว่างที่ไม่เหมาะสม หรือการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกภายในถ้ำ เส้นทางเดินภายในถ้ำ เป็นต้น
- การดูแลรักษาความสะอาดไม่เหมาะสม ทำให้มีขยะสะสมในพื้นที่ หรือปล่อยให้สิ่งก่อสร้างทรุดโทรม การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การปรับแต่งพื้นที่และบริการ เช่น การทำทางเข้าถึงถ้ำ ลานจอดรถ ร้านค้า และร้านอาหาร เป็นต้น ซึ่งการก่อสร้างอาจจะส่งผลกระทบต่อภูมิทัศน์และสุนทรียภาพของสิ่งแวดล้อมโดยรอบของถ้ำ
- การจัดแบ่งเขตสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกถ้ำที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น การบดบังทิวทัศน์ที่สวยงาม การทำลายระบบนิเวศภายในถ้ำ เป็นต้น

- โครงการพัฒนาต่าง ๆ เช่น การสร้างอ่างเก็บน้ำ เขื่อน การสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ อาทิ รถไฟ ถนน สะพานข้ามขนาดใหญ่ ทางยกระดับ เป็นต้น ซึ่งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากถ้ำ คือ ช่องที่เป็นโพรงลึกเข้าไปในพื้นดินหรือภูเขา หากภูเขาถูกทำลายจะส่งผลกระทบต่อถ้ำด้วย

๔. แนวทางการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ

ในการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ มีดังนี้

๑. กำหนดขอบเขตพื้นที่แหล่งธรรมชาติ และการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ออกเป็นพื้นที่สงวน พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่บริการและการจัดการ ที่สอดคล้องกับหลักวิชาการและการใช้ประโยชน์พื้นที่ในปัจจุบัน เพื่ออนุรักษ์และรักษาคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ

๒. คำนึงถึงความสมดุลของการใช้ประโยชน์กับความสามารถในการรองรับของพื้นที่และทรัพยากร โดยพิจารณาจากขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่แหล่งธรรมชาติ หรือระดับการเปลี่ยนแปลง/ผลกระทบสูงสุดที่ยอมรับได้ (Limits of Acceptable Change, LAC) โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย และเสื่อมโทรมไปกว่าที่จะคงความเป็นแหล่งธรรมชาติที่ดีได้ เช่น การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวที่สามารถเข้าใช้ประโยชน์พื้นที่แหล่งธรรมชาติต้องไม่เกินกว่าขีดความสามารถของแหล่งธรรมชาติที่จะรองรับได้ เป็นต้น

๓. ตรวจสอบระยะห่างที่เหมาะสมของโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติ เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติ เนื่องจากหากแหล่งธรรมชาติเสียหายหรือถูกทำลายไปจะไม่สามารถฟื้นฟูกลับคืนสู่สภาพเดิมได้

๔. การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ควรเน้นการพัฒนาที่โปร่งเบาและเคารพธรรมชาติ พัฒนาโดยเคารพธรรมชาติดั้งเดิมและมีสิ่งก่อสร้างน้อยที่สุด หรือมีเท่าที่จำเป็น การออกแบบวางผังที่สำคัญต้องคำนึงถึงกลไกทางธรรมชาติและต้องไม่เป็นอุปสรรคกีดขวางธรรมชาติทางไหลของน้ำ การระบายอากาศ เพื่อการคงสภาพอย่างยั่งยืน นอกจากนั้น การวางผังต้องเปิดโอกาสให้พัฒนาต่อไปในอนาคตโดยไม่เป็นอุปสรรคแต่อย่างใด และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน การจัดแต่งสภาพภูมิทัศน์ที่เน้นใช้วัสดุท้องถิ่น เป็นธรรมชาติและกลมกลืนเข้ากับสภาพธรรมชาติในพื้นที่

๕. สร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสภาพภูมิทัศน์และการพัฒนาหรือใช้ประโยชน์พื้นที่ที่เหมาะสมที่จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในแต่ละประเภทของแหล่งธรรมชาติ โดยการให้ความรู้กับหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานในพื้นที่ ชุมชน ผู้ประกอบการ เป็นต้น

๖. ศึกษาพื้นที่ที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการถูกทำลาย รวมทั้งบูรณาการภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติ

หมายเหตุ

การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ สามารถแบ่งได้ดังนี้

พื้นที่สงวน หมายถึง พื้นที่ที่มีคุณค่ามากทางด้านวิชาการและมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบทำให้ถูกทำลายได้ง่าย ในบริเวณพื้นที่สงวนเป็นพื้นที่หวงห้ามมิให้มีการทำการใด ๆ ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติโดยเด็ดขาด พื้นที่ส่วนนี้เป็นบริเวณแหล่งธรรมชาติเองหรือพื้นที่ข้างเคียงก็ได้

พื้นที่อนุรักษ์ หมายถึง หมายถึง พื้นที่ข้างเคียงหรือบริเวณโดยรอบแหล่งธรรมชาติที่มีความเกี่ยวพันกับแหล่งธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเมื่อพื้นที่นี้ถูกทำลายย่อมมีผลกระทบต่อการคงอยู่ของแหล่งธรรมชาตินั้นด้วย ในบริเวณนี้เป็นบริเวณที่ยินยอมให้ทำกิจกรรมได้บางประการที่ไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่มากนัก ในบาง

กรณีบริเวณแหล่งธรรมชาติอาจถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ได้ ถ้าแหล่งธรรมชาตินั้นมีคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตและการใช้ประโยชน์สูงมาก

พื้นที่บริการและการจัดการ หมายถึง พื้นที่ข้างเคียงหรือโดยรอบแหล่งธรรมชาติที่มีความเกี่ยวข้องกับแหล่งธรรมชาติน้อยมาก ดังนั้น พื้นที่นี้จึงเป็นบริเวณที่ยินยอมให้มีการพัฒนารวมทั้งขนาดของการพัฒนานั้นจะไม่ส่งผลกระทบให้เกิดการทำลายคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ

๕. ปัญหา อุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญ มีดังนี้

๑. เกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ มีเกณฑ์ฯ ที่ใช้ประเมินเพียง ๔ ประเภท คือ ธรณีสัณฐาน และภูมิลักษณะธรรมชาติ ภูเขา น้ำตก และถ้ำ ยังขาดอีก ๖ ประเภทที่ใช้ในการประเมิน
๒. กลุ่มเป้าหมายที่ประเมินมีเพียงหน่วยงานดูแลแหล่งธรรมชาติเท่านั้น อาจทำให้ข้อมูลมีความเชื่อมั่นไม่เพียงพอทางวิชาการ
๓. บางปัจจัยด้วยข้อจำกัดในการประเมินแหล่งธรรมชาติ เช่น ความรู้ ความเข้าใจ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ส่งผลต่อผลค่าคะแนนการประเมินอาจไม่ใช่คะแนนที่เกิดจากสภาพข้อเท็จจริงของแหล่งธรรมชาตินั้น ๆ รวมทั้ง ส่งผลให้ผู้ประเมินไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้ทำการวัดในบางปัจจัย

๖. แนวทางการดำเนินงานต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนิน “โครงการจัดทำเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติตามหลักภูมินิเวศ” เพื่อให้มีเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติให้ครบทั้ง ๑๐ ประเภท โดยมีการทบทวนเกณฑ์ฯ ที่มีอยู่เดิม ๔ ประเภท ได้แก่ ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ภูเขา น้ำตก และถ้ำ และจัดทำเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ใหม่เพิ่มเติมสำหรับแหล่งธรรมชาติอีก ๖ ประเภท ได้แก่ โป่งพุร้อน แหล่งน้ำ เกาะ แก่ง ชายหาด และซากดึกดำบรรพ์ เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการและคุ้มครองแหล่งธรรมชาติที่อยู่ในกำกับดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม การดำเนินโครงการดังกล่าวสิ้นสุดในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๘ ทั้งนี้ ภายหลังโครงการแล้วเสร็จ ฝ่ายเลขานุการ จะดำเนินการทดสอบเกณฑ์ฯ กับกลุ่มเป้าหมายอีกครั้งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ก่อนที่จะนำเสนอคณะอนุกรรมการฯ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามลำดับ เพื่อพิจารณาประกาศใช้อย่างเป็นทางการต่อไป

ภาคผนวก

ผลการรวบรวมแหล่งธรรมชาติที่ไม่ได้ให้คะแนนหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย และข้อมูลปัจจัยของแหล่งธรรมชาติที่มีค่าคะแนนระดับปานกลาง ที่ได้มีการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

จากข้อกำหนดในการประเมินแหล่งธรรมชาติ เช่น ความรู้ ความเข้าใจ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และเหตุผลประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อผลค่าคะแนนการประเมินอาจไม่ใช่คะแนนที่เกิดจากสภาพข้อเท็จจริงของแหล่งธรรมชาตินั้น ๆ รวมทั้ง ส่งผลให้ผู้ประเมินไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้ทำการวัดในบางปัจจัย

ทั้งนี้ จึงได้รวบรวมข้อมูลของแหล่งธรรมชาติที่ไม่ได้ให้คะแนนหรือไม่ได้วัดบางปัจจัยและข้อมูลปัจจัยของแหล่งธรรมชาติที่มีค่าคะแนนระดับปานกลาง ที่ได้มีการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อใช้ในการพิจารณาการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงเกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และนำไปสู่การจัดทำแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งธรรมชาติให้มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในระดับที่ดีต่อไป

๑. การจัดลำดับความสำคัญสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติที่ไม่ได้ให้คะแนนหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย จำนวน ๑๙ แห่ง แสดงดังตารางที่ ผ-๑ เรียงลำดับมากที่สุด ได้แก่ ประเภทน้ำตก ถ้ำ ภูเขา ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ ด้านความเสี่ยงเป็นด้านที่ไม่ได้ให้คะแนนหรือไม่ได้วัดมากที่สุด รองลงมาคือด้านศักยภาพ และด้านคุณค่า ตามลำดับ ส่วนใหญ่ไม่ได้ให้คะแนนหรือไม่ได้วัดในหลากหลายปัจจัยไม่ซ้ำกัน

๒. การประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ แหล่งที่ไม่ได้ให้คะแนนหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย จำนวน ๖๕ แห่ง แสดงดังตารางที่ ผ-๒ โดยมีรายละเอียดปัจจัยที่ไม่ได้ให้คะแนนหรือไม่ได้วัดบางปัจจัยแต่ละประเภท ดังนี้

● ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ

ปัจจัย	จำนวน (แห่ง)
ด้านคุณค่าวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้	
การใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้	๑
ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	
ความชุ่มชื้น	๖
การเป็นกรด - ด่าง	๖
BOD	๖
DO	๗
Fecal coliform bacteria	๗
Total coliform bacteria	๖
การปกคลุมของรากไม้ไผ่บนถนนดิน	๒
การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน	๑
จำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่เป็นเป่าการอนุรักษ์	๑
จำนวนปริมาณขยะตกค้างเฉลี่ยในแหล่ง (บนบก)	๒
จำนวนปริมาณขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ที่พบในน้ำ	๔
จำนวนเส้นทางเดินเท้าที่เพิ่มขึ้นของผู้มาเยือน	๑
ปริมาณดินชะล้าง พังทลายแบบร่องลึก	๑
ผิวหน้าดินที่ไม่มีพืชปกคลุม	๒
ระยะห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม	๑
ปัจจัยด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม	
ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบ วัสดุและการใช้สี	๒

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

การดูแลบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก	๑
การมีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำในพื้นที่	๒
ความสะอาดของร้านอาหาร	๘
ความสะอาดของห้องสุขา	๓
ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ	๘

● ประเภทภูเขา

ปัจจัย จำนวน (แห่ง)

ปัจจัยด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม

ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน	๔
ความขุ่น	๖
BOD	๕
DO	๕
Fecal Coliform bacteria	๖
Total Coliform bacteria	๖
การกัดเซาะชายฝั่ง	๕
การเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ป่า ตัดไม้ ในพื้นที่สงวน	๑
การเป็นกรด – ด่าง	๓
การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินป่าไม้	๑
การเปลี่ยนแปลงความสูงของระดับน้ำทะเลเฉลี่ย ๕ ปี	๒
การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่เป็นป่าของการอนุรักษ์	๑
การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๒
การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย (ลบ.ม./นาท.) รายเดือน ระยะ ๕ ปี ในช่วงฤดูแล้ง	๓
การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศสูงสุด ต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ปริมาณน้ำฝนรายเดือน ความถี่การเกิดพายุรุนแรง	๑
ระดับความชุกชุมของสัตว์ป่าจากการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของชนิดพันธุ์สัตว์ที่เป่าการอนุรักษ์ (หายาก ใกล้สูญพันธุ์)	๒
ระดับความชุกชุมของสัตว์ป่าที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๓
ระยะห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม/เมืองจากเชิงเขา	๒
สัดส่วนของน้ำฝนที่กลายเป็นปริมาณน้ำท่า (๔๘% สำหรับลุ่มน้ำที่ปกคลุมด้วยป่าดิบเขา และ ๒๐% สำหรับลุ่มน้ำที่ปกคลุมด้วยป่าเบญจพรรณ ป่าดิบเขา และพื้นที่เกษตร)	๒

ปัจจัยด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งภูเขา

การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่	๓
ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในครัวเรือน	๔
ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของชุมชนท้องถิ่น	๕
สุขอนามัย	๒

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

การดูแลบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่	๑
การมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของชุมชนที่อาศัยบนภูเขา	๒
การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งภูเขา	๒
การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งภูเขา	๑
งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของแหล่งธรรมชาติภูเขา	๑
ศักยภาพในการจัดรับปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๒

● ประเภทน้ำตก

ปัจจัย	จำนวน (แห่ง)
ปัจจัยด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	
ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน	๗
ความขุ่น	๑๐
การเป็นกรด – ด่าง	๑๓
BOD	๑๓
DO	๑๒
Fecal Coliform bacteria	๑๔
Total Coliform bacteria	๑๔
การเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ป่า ตัดไม้ ในพื้นที่สงวน	๑
การถูกทำลายหรือได้รับอันตรายจากภัยพิบัติ	๑
การบุกรุกพื้นที่	๑
การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินป่าไม้	๑
การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่เป็นเป้าหมายการอนุรักษ์	๓
การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๒
การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศในรอบ ๑๐ ปี	๔
จำนวนปริมาณขยะตกค้างเฉลี่ยในแหล่ง	๒
ระดับความชุกชุมของสัตว์ป่าและสัตว์น้ำจากการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของชนิดพันธุ์สัตว์ที่เป็นเป้าหมายอนุรักษ์ (หายาก ใกล้สูญพันธุ์)	๔
ระดับความชุกชุมของสัตว์ป่าและสัตว์น้ำที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๓
ระยะห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม/เมือง หรือแหล่งกำเนิดมลพิษและของเสียต่างๆ ที่มีผลต่อแหล่งน้ำตก	๑
สัดส่วนการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าในลำธารเหนือจุดน้ำตกในช่วง ๑๐ ปี	๓
สัดส่วนลักษณะการตกของน้ำตก (flow proportion)	๒
อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนรอบ ๑๐ ปี	๖
ปัจจัยด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม	
ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบวัสดุและการใช้สี	๒
ปัจจัยด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำตก	
ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งน้ำตกที่นำมาใช้ในครัวเรือน	๒
ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งน้ำตกที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของชุมชนท้องถิ่น	๑
สุขอนามัย	๓
ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	
การดูแลบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่	๑
การมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของชุมชนที่อาศัยบนน้ำตก	๑
การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำตก	๓
การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งน้ำตก	๒

● ประเภทถ้ำ

ปัจจัย	จำนวน (แห่ง)
ปัจจัยด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม	
การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบนหลังคาถ้ำ และบริเวณรอบตัวถ้ำ	๑
ความยาวของถ้ำ	๑
ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ	๓
จำนวนเดือนที่มีหยดน้ำต่อปี	๑

ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในถ้ำ	๕
สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย	๑
หลักฐานโบราณคดียุคประวัติศาสตร์	๑
อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๑๐ ปี	๒
อัตราการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิในรอบ ๑๐ ปี	๒

ปัจจัยด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม

ความเหมาะสมของขนาดสิ่งก่อสร้าง รูปทรง การใช้สีสันทันและวัสดุ	๒
การขยายพื้นที่ของส่วนบริการ	๑

ปัจจัยด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ

งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ	๑
ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ	๑
การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ	๑

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ

การดูแลเรื่องความสะอาดและสุขอนามัยรอบๆ แหล่งถ้ำ	๑
การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ	๑
การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ	๑
การดูแลรักษาสีงามความสะอาด/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทั้งในและนอกถ้ำ	๑
การดูแลรักษาหลักฐานโบราณคดีทั้งในและนอกถ้ำ และทำป้ายสื่อความหมาย	๑

๓. แหล่งธรรมชาติที่มีคะแนนระดับปานกลาง แหล่งธรรมชาติที่ได้รับการประเมินและมีค่าคะแนนอยู่ในระดับคุณภาพปานกลาง จำนวน ๑๕ แห่ง ได้แก่ ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ ๒ แห่ง ภูเขา ๑ แห่ง น้ำตก ๒ แห่ง และถ้ำ ๑๐ แห่ง โดยมีปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง ตามที่ได้ให้คะแนน ดังนี้

ที่	แหล่ง	จังหวัด	แหล่งธรรมชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง
ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ				
๑	ภูเขาไฟผาคอกหินฟู	ลำปาง	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	<u>ด้านคุณค่าวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้</u> ๑. ผลกระทบโดยการกระทำของมนุษย์ต่อความเป็นเอกลักษณ์ทางธรณีวิทยา ความสมบูรณ์ และหรือความชัดเจนของโครงสร้างความสวยงามของธรณีสัณฐาน/ภูมิลักษณะ ๒. การใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้
				<u>ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม</u> ๑. ปริมาณดินชะล้าง พังทลายแบบร่องลึก ๒. การปกคลุมของรากไม้ไผ่บนถนนดิน ๓. ผิวหน้าดินที่ไม่มีพืชปกคลุม ๔. กลิ่นจากขยะตกค้างบริเวณภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ๕. การเปลี่ยนแปลงรายปี จำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่เป็นเป่าการอนุรักษ์ ๖. ระดับความชุ่มชื้นของนทีที่เป็นเป่าการอนุรักษ์ ๗. ความถี่ในการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของชนิดพันธุ์ที่เป็นเป่าการอนุรักษ์ ๘. การถูกทำลายโดยภัยพิบัติ
				<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> ด้านการแบ่งเขตการใช้ที่ดิน (Zoning)
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. ความสะอาดของร้านอาหาร ๒. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ

ที่	แหล่ง	จังหวัด	แหล่งธรรมชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง
				๓. การมีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำในพื้นที่
๒	มอหินขาว	ชัยภูมิ	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	ด้านคุณค่าวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้ ผลกระทบโดยการกระทำของมนุษย์ต่อความเป็นเอกลักษณ์ทางธรณีวิทยา ความสมบูรณ์ และหรือความชัดเจนของโครงสร้างความสวยงามของธรณี สัณฐาน/ภูมิลักษณะ
				<u>ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนปริมาณขยะตกค้างเฉลี่ยในแหล่ง (บนบก) ๒. กลิ่นจากขยะตกค้างบริเวณภาชนะรองรับขยะมูลฝอย ๓. การขยายตัวด้านกว้างของเส้นทางเดินเท้า ๔. จำนวนเส้นทางเดินเท้าที่เพิ่มขึ้นของผู้มาเยือน ๕. ระดับความชุ่มชื้นของนกที่เป็นเป้าหมายอนุรักษ์ ๖. ความถี่ในการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของชนิดพันธุ์ที่เป็นเป้าหมายอนุรักษ์ ๗. การบุกรุกพื้นที่
				<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> ๑. ด้านการแบ่งเขตการใช้ที่ดิน (Zoning) ๒. ด้านสุนทรียภาพและความงาม ๓. ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบ วัสดุ และการใช้สี
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. ความสะอาดของห้องสุขา ๒. ความสะอาดของร้านอาหาร ๓. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ
ภูเขา				
๓	เขาสามมุข	ชลบุรี	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม</u> ๑. การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย (ลบ.ม./นาที) รายเดือน ระยะ ๕ ปี ในช่วงฤดูแล้ง ผิวน้ำดินที่ไม่มีพืชปกคลุม ๒. การบุกรุกพื้นที่ ๓. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศสูงสุด ต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ปริมาณน้ำฝนราย เดือน ความถี่การเกิดพายุรุนแรง
				<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> ๑. ด้านการแบ่งเขตการใช้ที่ดิน (Zoning) ๒. ด้านสุนทรียภาพและความงาม ๓. ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบวัสดุ และการใช้สี
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งภูเขา</u> ๑. การใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ ๒. สุขอนามัย
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. ศักยภาพในการตั้งรับปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นต่อผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. การดูแลบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ ๓. การมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของชุมชนที่อาศัยบนภูเขา ๔. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งภูเขา

ที่	แหล่ง	จังหวัด	แหล่งธรรมชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง
				๕. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของแหล่งธรรมชาติภูเขา
น้ำตก				
๔	น้ำตกไตรคีรี	สุรินทร์	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> ๑. ด้านสุนทรียภาพและความงาม ๒. ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบวัสดุและการใช้สี
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำตก</u> ๑. การใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ ๒. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งน้ำตกที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของชุมชนท้องถิ่น ๓. สุขอนามัย ๔. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. ศักยภาพในการตั้งรับปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. การดูแลบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกสิ่งก่อสร้างในพื้นที่ ๓. การมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของชุมชนที่อาศัยบนน้ำตก ๔. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งน้ำตก ๕. การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำตก ๖. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของแหล่งธรรมชาติน้ำตก
๕	น้ำตกธารารักษ์	ตาก	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	<u>ด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม</u> ๑. สัดส่วนลักษณะการตกของน้ำตก (flow proportion) ๒. การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินป่าไม้ ๓. การเก็บหาของป่า ลำสัตว์ป่า ตัดไม้ ในพื้นที่สงวน ๔. การบุกรุกพื้นที่ ๕. การถูกทำลายหรือได้รับอันตรายจากภัยพิบัติ
				<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> ด้านสุนทรียภาพและความงาม
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำตก</u> การใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. ศักยภาพในการตั้งรับปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. การมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของชุมชนที่อาศัยบนน้ำตก ๓. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งน้ำตก ๔. การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำตก

ที่	แหล่ง	จังหวัด	แหล่งธรรมชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง
ถ้ำ				
๖	ถ้ำเจดีย์แก้ว	น่าน	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนคูหา (โถงถ้ำ) ๒. ความยาวของถ้ำ ๓. ความหลากหลายของหินงอกหินย้อย ๔. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๕. จำนวนเดือนที่มีหยดน้ำต่อปี ๖. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย
				<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> การขยายพื้นที่ของส่วนบริการ
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. การใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ ๒. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๔. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๒. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ ๓. การดูแลรักษาหลักฐานโบราณคดีทั้งในและนอกถ้ำ และทำป้ายสื่อความหมาย
๗	ถ้ำพระ	น่าน	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนคูหา (โถงถ้ำ) ๒. ความยาวของถ้ำ ๓. ความหลากหลายของหินงอกหินย้อย ๔. จำนวนรูเปิดหรือหน้าต่างถ้ำบนหลังคาถ้ำ ๕. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๖. จำนวนเดือนที่มีหยดน้ำต่อปี ๗. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย
				<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> ๑. การขยายพื้นที่ของส่วนบริการ ๒. ด้านสุนทรียภาพและความงาม
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๒. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๒. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ

ที่	แหล่ง	จังหวัด	แหล่งธรรมชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง
๘	ถ้ำซอน	น่าน	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนคูหา (โถงถ้ำ) ๒. ความยาวของถ้ำ ๓. ความหลากหลายของหินงอกหินย้อย ๔. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๕. จำนวนเดือนที่มีหยดน้ำต่อปี
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๒. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๒. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ ๓. การดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทั้งในและนอกถ้ำ ๔. การดูแลรักษาหลักฐานโบราณคดีทั้งในและนอกถ้ำ และทำป้ายสื่อความหมาย
๙	ถ้ำเหี้ย	น่าน	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนคูหา (โถงถ้ำ) ๒. ความยาวของถ้ำ ๓. ความหลากหลายของหินงอกหินย้อย ๔. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๕. จำนวนเดือนที่มีหยดน้ำต่อปี ๖. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๒. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๒. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ ๓. การดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทั้งในและนอกถ้ำ ๔. การดูแลรักษาหลักฐานโบราณคดีทั้งในและนอกถ้ำ และทำป้ายสื่อความหมาย
๑๐	ถ้ำรอยสายไทย	น่าน	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนคูหา (โถงถ้ำ) ๒. หลุมยุบภายในถ้ำ ๓. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๔. ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในถ้ำ ๕. จำนวนเดือนที่มีหยดน้ำต่อปี

ที่	แหล่ง	จังหวัด	แหล่งธรรมชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง
				๖. อัตราการเกิดไฟฟ้า บริเวณถ้ำและพื้นที่ภูเขารอบตัวถ้ำ
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๒. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๒. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ ๓. การดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทั้งในและนอกถ้ำ ๔. การดูแลรักษาหลักฐานโบราณคดีทั้งในและนอกถ้ำ และทำป้ายสื่อความหมาย
๑๑	ถ้ำยอควิมาน	น่าน	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนคูหา (โถงถ้ำ) ๒. ความยาวของถ้ำ ๓. หลุมยุบภายในถ้ำ ๔. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๕. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๒. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๒. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ ๓. การดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทั้งในและนอกถ้ำ ๔. การดูแลรักษาหลักฐานโบราณคดีทั้งในและนอกถ้ำ และทำป้ายสื่อความหมาย
๑๒	ถ้ำผาแดง	น่าน	แหล่งธรรมชาติ ท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนคูหา (โถงถ้ำ) ๒. ความยาวของถ้ำ ๓. ความหลากหลายของหินงอกหินย้อย ๔. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๕. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ๖. อัตราการเกิดไฟฟ้า บริเวณถ้ำและพื้นที่ภูเขารอบตัวถ้ำ ๗. หลักฐานโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ ๘. หลักฐานโบราณคดียุคประวัติศาสตร์ ๙. การถูกทำลายหลักฐานทางโบราณคดี
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ

ที่	แหล่ง	จังหวัด	แหล่งธรรมชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง
				๒. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๒. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ ๓. การดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทั้งในและนอกถ้ำ ๔. การดูแลรักษาหลักฐานโบราณคดีทั้งในและนอกถ้ำ และทำป้ายสื่อความหมาย
๑๓	ถ้ำสีฟ้า	ตาก	แหล่งธรรมชาติท้องถิ่น	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. ความยาวของถ้ำ ๒. ความหลากหลายของหินงอกหินย้อย ๓. หลุมยุบภายในถ้ำ ๔. จำนวนรูเปิดหรือหน้าต่างถ้ำบนหลังคาถ้ำ ๕. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ๖. อัตราการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิในรอบ ๑๐ ปี
				<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> ด้านสุนทรียภาพและความงาม
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๒. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๒. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ
๑๔	ถ้ำพระเวส	นครพนม	แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. จำนวนคูหา (โถงถ้ำ) ๒. ความยาวของถ้ำ ๓. ความหลากหลายของหินงอกหินย้อย ๔. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๕. อุณหภูมิเฉลี่ยภายในถ้ำ (องศาเซลเซียส) ๖. จำนวนเดือนที่มีหยดน้ำต่อปี ๗. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ๘. อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๑๐ ปี ๙. อัตราการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิในรอบ ๑๐ ปี ๑๐. อัตราการเกิดไฟป่า บริเวณถ้ำและพื้นที่ภูเขารอบตัวถ้ำ
				<u>ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม</u> ๑. การขยายพื้นที่ของส่วนบริการ ๒. ด้านสุนทรียภาพและความงาม ๓. ความเหมาะสมของขนาดสิ่งก่อสร้าง รูปทรง การใช้สีสันทันและวัสดุ
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ

ที่	แหล่ง	จังหวัด	แหล่งธรรมชาติ	ปัจจัยที่ส่งผลให้อยู่ในระดับปานกลาง
				๒. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ
๑๕	ถ้ำฝ่ามือแดง	มุกดาหาร	แหล่งธรรมชาติ อันควรรอนุรักษ์	<u>ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม</u> ๑. ความยาวของถ้ำ ๒. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ๓. อัตราการเกิดไฟฟ้า บริเวณถ้ำและพื้นที่ภูเขารอบตัวถ้ำ ๔. หลักฐานโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ ๕. หลักฐานโบราณคดียุคประวัติศาสตร์ ๖. การถูกทำลายหลักฐานทางโบราณคดี
				<u>ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ</u> ๑. การใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ ๒. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ๓. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๔. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๕. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
				<u>ด้านการบริหารจัดการ</u> ๑. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ ๒. การดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทั้งในและนอกถ้ำ

ตารางที่ ผ-๑ แสดงแหล่งธรรมชาติที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย ในการจัดลำดับความสำคัญสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๑.	<u>เจดีย์ดิน</u>	น่าน	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะวรรณ	ความเสี่ยง	มีเสียงดังรบกวน เช่น เสียงรถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ เสียงเครื่องจักรโรงงานอุตสาหกรรม ไม่หิน เสียงจากเครื่องขยายเสียง
๒.	<u>หินงามต่าง</u>	หนองบัวลำภู	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะวรรณ	ความเสี่ยง	มีการเพาะปลูก/ เลี้ยงสัตว์
๓.	<u>เขาเพิ่ม</u>	นครนายก	ภูเขา	คุณค่า	มุมมองจากยอดเขา
๔.	<u>เขาชะเมา-เขาวง</u>	ระยอง	ภูเขา	ศักยภาพ	ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูเขา โดยมีกลุ่ม/องค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือมีภูมิปัญญาด้าน สิ่งแวดล้อม
๕.	<u>เขาพลู</u>	ชุมพร	ภูเขา	ศักยภาพ	๑. ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูเขา โดยมีกลุ่ม/องค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือมีภูมิปัญญา ด้านสิ่งแวดล้อม ๒. มีหน่วยงานหรือองค์กรภายนอกเข้ามามีบทบาทสนับสนุนการอนุรักษ์ และการเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับภูเขาในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ๓. มีศูนย์ข้อมูล เอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับสถานที่ และ/หรือ มีบุคคลที่มีความรู้ให้ข้อมูลกับผู้มา เยี่ยมชมสถานที่ ๔. มีนักเรียน นักศึกษา เจ้าหน้าที่ หน่วยงานต่างๆ มาเก็บข้อมูล หรือศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพื้นที่ อย่างต่อเนื่อง ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ๕. มีการนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยมาประยุกต์ใช้เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ ๖. มีโครงการ/ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมรับมือและการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ
				ความเสี่ยง	๑. มีการระเบิดหิน ๒. มีการทำเหมืองแร่
๖.	<u>น้ำตกห้วยแก้ว *</u>	เชียงใหม่	น้ำตก	คุณค่า	ความกว้างของน้ำตก
				ศักยภาพ	สภาพของพื้นที่ต้นน้ำ
๗.	<u>น้ำตกแม่สา*</u>	เชียงใหม่	น้ำตก	ศักยภาพ	มีหน่วยงานหรือองค์กรภายนอก เข้ามามีบทบาทสนับสนุนการอนุรักษ์ และการเผยแพร่ข้อมูล เกี่ยวกับน้ำตกในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา
๘.	<u>น้ำตกจำปาทอง*</u>	พะเยา	น้ำตก	ความเสี่ยง	ทางขึ้นลงน้ำตก
๙.	<u>น้ำตกแก่งโสภา*</u>	พิษณุโลก	น้ำตก	ความเสี่ยง	การทำเกษตรกรรม/ ชุมชนเหนือบริเวณน้ำตก

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๑๐.	<u>น้ำตกสามหลั่น</u>	สระบุรี	น้ำตก	ศักยภาพ	การบุกรุกพื้นที่บริเวณน้ำตก
๑๑.	<u>น้ำตกคลองพลู</u>	ตราด	น้ำตก	ศักยภาพ	ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์น้ำตก โดยมีกลุ่ม/ องค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือมีภูมิปัญญาด้านสิ่งแวดล้อม
๑๒.	<u>น้ำตกธารารักษ์*</u>	ตาก	น้ำตก	ศักยภาพ	๑. มีศูนย์ข้อมูล เอกสารเผยแพร่ เกี่ยวกับสถานที่และ/หรือ มีบุคคลที่มีความรู้ ให้ข้อมูลกับผู้มาเยี่ยมชมสถานที่ ๒. มีการนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัย มาประยุกต์ใช้เพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ ๓. มีโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมรับมือ และการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
				ความเสี่ยง	๑. อุบัติเหตุบริเวณน้ำตก ๒. การต่อท่อจากน้ำตกไปใช้
๑๓.	<u>น้ำตกบุญบาล*</u>	ระนอง	น้ำตก	ความเสี่ยง	จำนวนนักท่องเที่ยวและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
๑๔.	<u>น้ำตกโตนงาช้าง*</u>	สงขลา	น้ำตก	คุณค่า	มีคุณค่าความสำคัญทางประวัติศาสตร์/ โบราณคดี
๑๕.	<u>ถ้ำน้ำลอด*</u>	แม่ฮ่องสอน	ถ้ำ	คุณค่า	ลักษณะภายในถ้ำ
				ศักยภาพ	มีโบราณวัตถุ หรือซากดึกดำบรรพ์ที่มีอยู่ในถ้ำ
๑๖.	<u>ถ้ำแม่อุสุ*</u>	ตาก	ถ้ำ	คุณค่า	ขนาดของถ้ำ
๑๗.	<u>ถ้ำสีฟ้า</u>	ตาก	ถ้ำ	ความเสี่ยง	สภาพป่าไม้บนหลังคาถ้ำและพื้นที่ป่าไม้บนภูเขาข้างเคียงตัวถ้ำ
๑๘.	<u>ถ้ำพญานาคราช</u>	ขอนแก่น	ถ้ำ	คุณค่า	หินงอกหินย้อย
๑๙.	<u>ถ้ำใหญ่น้ำหนาว</u>	เพชรบูรณ์	ถ้ำ	ความเสี่ยง	สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในถ้ำ

คำอธิบายตาราง

๑. การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา
๒. ชื่อแหล่งธรรมชาติ* : แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เรื่อง การประกาศแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์เนื่องในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๖๓ แห่ง
๓. ชื่อแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติบางแห่งที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย

ตารางที่ ผ-๒ แสดงแหล่งธรรมชาติที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย ในการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๑.	<u>บ่อเกลือสินเธาว์</u>	น่าน	ธรณีสัณฐานและ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่ม ๒. การเป็นกรด - ด่าง ๓. BOD ๔. DO ๕. Total coliform bacteria ๖. Fecal coliform bacteria
๒.	<u>ฝิ่งต้า*</u>	พะเยา	ธรณีสัณฐานและ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านบริหารจัดการ	๑. ความสะอาดของร้านอาหาร ๒. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ
๓.	<u>แพะเมืองผี*</u>	แพร่	ธรณีสัณฐานและ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	DO
๔.	<u>หินไฉ่ลัวะ</u>	แม่ฮ่องสอน	ธรณีสัณฐานและ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	การปกคลุมของรากไม้ไหลบนถนนดิน
				ด้านองค์ประกอบทางภูมิ สถาปัตยกรรมและ สถาปัตยกรรม	ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบ วัสดุและการใช้สี
				ด้านบริหารจัดการ	๑. การดูแลบำรุงรักษาสถานที่อำนวยความสะดวก ๒. ความสะอาดของห้องสุขา ๓. ความสะอาดของร้านอาหาร ๔. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ ๕. การมีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำในพื้นที่
๕.	<u>ภูเขาไฟผาคอกหินฟู</u>	ลำปาง	ธรณีสัณฐานและ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่ม ๒. การเป็นกรด - ด่าง ๓. BOD ๔. DO ๕. Total coliform bacteria ๖. Fecal coliform bacteria

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
					๗. จำนวนปริมาณขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ที่พบในน้ำ ๘. จำนวนปริมาณขยะตกค้างเฉลี่ยในแหล่ง (บนบก) ๙. ระยะห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม
๖.	<u>เสาหินเหลี่ยม*</u>	ตราด	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	จำนวนเส้นทางเดินเท้าที่เพิ่มขึ้นของผู้มาเยือน
๗.	<u>สะพานหินธรรมชาติ</u>	ตาก	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่ม ๒. การเป็นกรด - ด่าง ๓. BOD ๔. DO ๕. Total coliform bacteria ๖. Fecal coliform bacteria
๘.	<u>ตานสาวคอย</u>	นครพนม	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะธรรมชาติ	ด้านบริหารจัดการ	๑. ความสะอาดของร้านอาหาร ๒. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ ๓. การมีเจ้าหน้าที่ดูแลประจำในพื้นที่
๙.	<u>ถ้ำนาคิ</u>	นครพนม	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะธรรมชาติ	ด้านบริหารจัดการ	๑. ความสะอาดของร้านอาหาร ๒. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ
๑๐.	<u>ถ้ำนาคา</u>	บึงกาฬ	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะธรรมชาติ	ด้านบริหารจัดการ	๑. ความสะอาดของร้านอาหาร ๒. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ
๑๑.	<u>เต่าหิน</u>	มุกดาหาร	ธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ผิวหน้าดินที่ไม่มีพืชปกคลุม ๒. ความชุ่ม ๓. การเป็นกรด - ด่าง ๔. BOD ๕. DO ๖. Total coliform bacteria ๗. Fecal coliform bacteria ๘. จำนวนปริมาณขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ที่พบในน้ำ ๙. จำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่เป็นเป่าการอนุรักษ์

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
				ด้านคุณค่าวิชาการและคุณค่าการใช้ประโยชน์ด้านการเป็นแหล่งเรียนรู้	การใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้
				ด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม	ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบ วัสดุและการใช้สี
				ด้านบริหารจัดการ	๑. ความสะอาดของห้องสุขา ๒. ความสะอาดของร้านอาหาร ๓. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ
๑๒.	<u>ภูหลวง*</u>	เลย	ธรณีฐานและภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	๑. ผิวน้ำดินที่ไม่มีพิษปนเปื้อน ๒. ความชุ่มชื้น ๓. การเป็นกรด - ด่าง ๔. BOD ๕. DO ๖. Total coliform bacteria ๗. Fecal coliform bacteria ๘. จำนวนปริมาณขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ที่พบในน้ำ ๙. การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน
๑๓.	<u>ลานพระศรีนครินทร์</u> (องค์พระพุทธรเมตตา)	เลย	ธรณีฐานและภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านบริหารจัดการ	๑. ความสะอาดของห้องสุขา ๒. ความสะอาดของร้านอาหาร ๓. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ
๑๔.	<u>หินต่าง</u>	อุบลราชธานี	ธรณีฐานและภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณดินชะล้าง พังทลายแบบร่องลึก ๒. การปนเปื้อนของรากไม้ไผ่บนถนนดิน ๓. ความชุ่มชื้น ๔. การเป็นกรด - ด่าง ๕. BOD ๖. DO ๗. Total coliform bacteria

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
					๘. Fecal coliform bacteria ๙. จำนวนปริมาณขยะที่ย่อยสลายไม่ได้ที่พบในน้ำ
๑๕.	<u>เขapingกัน-เขาดำ*</u>	พังงา	ธรณีสัณฐานและ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านบริหารจัดการ	๑. ความสะอาดของร้านอาหาร ๒. ความสะอาดของอาหารที่ให้บริการ
๑๖.	<u>เขาสามเถล</u>	สุราษฎร์ธานี	ธรณีสัณฐานและ ภูมิทัศน์ธรรมชาติ	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. Fecal coliform bacteria ๒. จำนวนปริมาณขยะตกค้างเฉลี่ยในแหล่ง (บนบก)
๑๗.	<u>กุ่มแม่ปาน</u>	เชียงใหม่	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	การกักเศษขยะฝัง
๑๘.	<u>ดอยหัวเสือ</u>	เชียงใหม่	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	การกักเศษขยะฝัง
๑๙.	<u>อ่างกา</u>	เชียงใหม่	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	การกักเศษขยะฝัง
๒๐.	<u>เขามอโกจู</u>	กำแพงเพชร	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่มชื้น ๒. Total Coliform bacteria ๓. Fecal Coliform bacteria ๔. สัดส่วนของน้ำฝนที่กลายเป็นปริมาณน้ำท่า (๔๘% สำหรับลุ่มน้ำที่ปกคลุมด้วยป่าดิบเขา และ ๒๐% สำหรับลุ่มน้ำที่ปกคลุมด้วยป่าเบญจพรรณ ป่าดิบเขา และพื้นที่เกษตร) ๕. การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย (ลบ.ม./นาปี) รายเดือน ระยะ ๕ ปี ในช่วงฤดูแล้ง การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศสูงสุด ต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ปริมาณน้ำฝนรายเดือน ความถี่การเกิดพายุรุนแรง
				ด้านผลผลิตจากการบริการ สิ่งแวดล้อมของแหล่งภูเขา	๑. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในครัวเรือน ๒. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของชุมชนท้องถิ่น ๓. สุขอนามัย ๔. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
				ด้านการบริหารจัดการ	๑. ศักยภาพในการตั้งรับปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. การดูแลบำรุงรักษาสสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ ๓. การมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของชุมชนที่อาศัยบนภูเขา
๒๑.	<u>เขาสัน*</u>	กำแพงเพชร	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	ระยะห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม/เมืองจากเชิงเขา
๒๒.	<u>ยอดเขาหลวง</u>	สุโขทัย	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	การเป็นกรด – ต่าง
๒๓.	<u>เขาสามนุข</u>	ชลบุรี	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	๑. การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าจากการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของชนิดพันธุ์สัตว์ที่เป่าการอนุรักษ์ (หายาก ใกล้สูญพันธุ์) ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
				ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งภูเขา	๑. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในครัวเรือน ๒. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของชุมชนท้องถิ่น ๓. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่
				ด้านการบริหารจัดการ	การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งภูเขา
๒๔.	<u>เขาช้างเผือก</u>	กาญจนบุรี	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	การกัดเซาะชายฝั่ง
๒๕.	<u>เขาวัดถ้ำเสือ</u>	กาญจนบุรี	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. ความชุ่ม ๓. BOD ๔. DO ๕. Total Coliform bacteria ๖. Fecal Coliform bacteria

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๒๖.	<u>เขากะโหลก</u>	ประจวบคีรีขันธ์	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย (ลบ.ม./นาทีก) รายเดือน ระยะ ๕ ปี ในช่วงฤดู แล้ง
๒๗.	<u>ภูหลวง*</u>	เลย	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. ความชุ่ม ๓. BOD ๔. DO ๕. Total Coliform bacteria ๖. Fecal Coliform bacteria ๗. สัดส่วนของน้ำฝนที่กลายเป็นปริมาณน้ำท่า (๔๘% สำหรับลุ่มน้ำที่ปกคลุมด้วยป่า ดิบเขา และ ๒๐% ๘. การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย (ลบ.ม./นาทีก) รายเดือน ระยะ ๕ ปี ในช่วง ฤดูแล้ง ๙. การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่เป็นป่าของการอนุรักษ์ ๑๐. การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ ๑๑. ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าจากการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของชนิดพันธุ์สัตว์ ที่ป่าการอนุรักษ์ (หายาก ใกล้สูญพันธุ์) ๑๒. ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๑๓. การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินป่าไม้ ๑๔. การเก็บหาของป่า ล่าสัตว์ป่า ตัดไม้ ในพื้นที่สงวน ๑๕. การเปลี่ยนแปลงความสูงของระดับน้ำทะเลเฉลี่ย ๕ ปี ๑๖. การกัดเซาะชายฝั่ง
๒๘.	<u>ภูพนมรุ้ง*</u> (เขาพนม รุ้ง)	บุรีรัมย์	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	การเปลี่ยนแปลงความสูงของระดับน้ำทะเลเฉลี่ย ๕ ปี
๒๙.	<u>ผาแต้ม*</u> (ภูผาแต้ม)	อุบลราชธานี	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่ม ๒. BOD ๓. DO

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
					๔. Total Coliform bacteria ๕. Fecal Coliform bacteria
๓๐.	เขापูล	ชุมพร	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ระยะห่างจากโรงงานอุตสาหกรรม/เมืองจากเชิงเขา
				ด้านผลผลิตจากการบริการ สิ่งแวดล้อมของแหล่งภูเขา	๑. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของ ชุมชนท้องถิ่น ๒. สุขอนามัย ๓. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในพื้นที่
๓๑.	ผาชะโด (เกาะอาดัง)	สตูล	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. การเป็นกรด – ด่าง ๓. ความชุ่ม ๔. BOD ๕. DO ๖. Total Coliform bacteria ๗. Fecal Coliform bacteria
				ด้านผลผลิตจากการบริการ สิ่งแวดล้อมของแหล่งภูเขา	๑. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในครัวเรือน ๒. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของ ชุมชนท้องถิ่น
				ด้านบริหารจัดการ	๑. ศักยภาพในการตั้งรับปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ ๒. การมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของชุมชนที่อาศัยบนภูเขา ๓. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งภูเขา ๔. การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งภูเขา ๕. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของแหล่ง ธรรมชาติภูเขา

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๓๒.	ผาโตะบู* (เกาะตะรุเตา)	สตูล	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. การเป็นกรด – ด่าง ๓. ความชุ่ม ๔. BOD ๕. DO ๖. Total Coliform bacteria ๗. Fecal Coliform bacteria
				ด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งภูเขา	๑. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในครัวเรือน ๒. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งภูเขาที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของชุมชนท้องถิ่น
๓๓.	เขาสก	สุราษฎร์ธานี	ภูเขา	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๓๔.	น้ำตกปูแกง*	เชียงราย	น้ำตก	ด้านบริหารจัดการ	การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำตก
๓๕.	น้ำตกตาดควีน	เชียงราย	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่เป็นป่าของการอนุรักษ์
๓๖.	น้ำตกกุสอยดาว	อุตรดิตถ์	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	Total Coliform Bacteria
				ผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำตก	ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งน้ำตกที่นำมาใช้ในครัวเรือน
๓๗.	น้ำตกศรีดิษฐ์*	เพชรบูรณ์	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. ความชุ่ม ๓. การเป็นกรด – ด่าง ๔. BOD ๕. DO ๖. Total Coliform bacteria

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
					๗. Fecal Coliform bacteria ๘. อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนรอบ ๑๐ ปี ๙. สัดส่วนการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าในลำธารเหนือจุดน้ำตกในช่วง ๑๐ ปี ๑๐. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศในรอบ ๑๐ ปี ๑๑. ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าและสัตว์น้ำจากการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของชนิดพันธุ์สัตว์ที่เป็นเป้าหมายอนุรักษ์ (หายาก ใกล้สูญพันธุ์) ๑๒. ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าและสัตว์น้ำที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๓๘.	น้ำตกไซเบอร์* (น้ำตกหินลาด)	อุทัยธานี	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. การเป็นกรด - ด่าง ๓. ความชุ่ม ๔. BOD ๕. DO ๖. Total Coliform bacteria ๗. Fecal Coliform bacteria
๓๙.	น้ำตกคลองทุ่งเพล (เขาบรรจบ)	จันทบุรี	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	สุขอนามัย
				ด้านบริหารจัดการ	การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำตก
๔๐.	น้ำตกธรรมรส*	ระยอง	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. ความชุ่ม ๓. การเป็นกรด - ด่าง ๔. BOD ๕. DO ๖. Total Coliform bacteria ๗. Fecal Coliform bacteria
๔๑.	น้ำตกนางครวญ	กาญจนบุรี	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	สัดส่วนลักษณะการตกของน้ำตก (flow proportion)

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๔๒.	น้ำตกพาเจริญ*	ตาก	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. การเป็นกรด – ด่าง ๓. อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนรอบ ๑๐ ปี
๔๓.	น้ำตกธารรักษ์*	ตาก	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. การเป็นกรด – ด่าง ๓. ความขุ่น ๔. BOD ๕. DO ๖. Total Coliform bacteria ๗. Fecal Coliform bacteria ๘. อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนรอบ ๑๐ ปี ๙. สัดส่วนการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำท่าในลำธารเหนือจุดน้ำตกในช่วง ๑๐ ปี ๑๐. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศในรอบ ๑๐ ปี ๑๑. จำนวนปริมาณขยะตกค้างเฉลี่ยในแหล่ง ๑๒. การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่เป็นป่าของการอนุรักษ์ ๑๓. การเปลี่ยนแปลงจำนวนของชนิดพันธุ์พืชที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ ๑๔. ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าและสัตว์น้ำจากการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของ ชนิดพันธุ์สัตว์ที่เป็นป่าการอนุรักษ์ (หายาก ใกล้สูญพันธุ์) ๑๕. ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าและสัตว์น้ำที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ
				ด้านผลผลิตจากการบริการ สิ่งแวดล้อมของน้ำตก	๑. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งน้ำตกที่นำมาใช้ในครัวเรือน ๒. ความเพียงพอต่อทรัพยากรน้ำที่ได้จากแหล่งน้ำตกที่นำมาใช้ในภาคเกษตรของ ชุมชนท้องถิ่น ๓. สุขอนามัย
				ด้านบริหารจัดการ	๑. การดูแลบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ ๒. การมีและนำไปปฏิบัติแผนงานโครงการ กิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์แหล่งน้ำตก

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๔๔.	<u>น้ำตกสำโรงเกียรติ*</u>	ศรีสะเกษ	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ปริมาณการชะล้างพังทลายดิน ๒. ความชุ่ม ๓. การเป็นกรด – ด่าง ๔. BOD ๕. DO ๖. Total Coliform bacteria ๗. Fecal Coliform bacteria
				ด้านบริหารจัดการ	งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของแหล่ง ธรรมชาติน้ำตก
๔๕.	<u>น้ำตกยุงทอง*</u>	อุดรธานี	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. BOD ๒. Total Coliform bacteria ๓. Fecal Coliform bacteria
๔๖.	<u>น้ำตกตาดโตน</u> (อุบลราชธานี)	อุบลราชธานี	น้ำตก		ไม่ได้ให้คะแนนประเมินทุกปัจจัย
๔๗.	<u>น้ำตกแสงจันทร์</u> (น้ำตกलगรู)	อุบลราชธานี	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่ม ๒. การเป็นกรด – ด่าง ๓. BOD ๔. DO ๕. Total Coliform bacteria ๖. Fecal Coliform bacteria
๔๘.	<u>น้ำตกสร้อยสวรรค์</u>	อุบลราชธานี	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่ม ๒. การเป็นกรด – ด่าง ๓. BOD ๔. DO ๕. Total Coliform bacteria ๖. Fecal Coliform bacteria ๗. อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนรอบ ๑๐ ปี

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๔๙.	<u>น้ำตกกะเปาะ*</u>	ชุมพร	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่ม ๒. การเป็นกรด – ด่าง ๓. BOD ๔. DO ๕. Total Coliform bacteria ๖. Fecal Coliform bacteria ๗. อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนรอบ ๑๐ ปี ๘. การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศในรอบ ๑๐ ปี
๕๐.	<u>น้ำตกหอนานสวรรค์</u>	นครศรีธรรมราช	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. ความชุ่ม ๒. การเป็นกรด – ด่าง ๓. BOD ๔. DO ๕. Total Coliform bacteria ๖. Fecal Coliform bacteria
๕๑.	<u>น้ำตกป่าโจ*</u>	นราธิวาส	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. Fecal Coliform Bacteria ๒. ระดับความชุ่มชื้นของสัตว์ป่าและสัตว์น้ำจากการพบเห็นตัวหรือร่องรอยของชนิดพันธุ์สัตว์ที่เป็นเป้การอนุรักษ์ (หายาก ใกล้สูญพันธุ์)
๕๒.	<u>น้ำตกเขาคราม</u>	พัทลุง	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. การเป็นกรด – ด่าง ๒. BOD ๓. DO ๔. Total Coliform bacteria ๕. Fecal Coliform bacteria
				ด้านบริหารจัดการ	๑. การมีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำของชุมชนที่อาศัยบนน้ำตก ๒. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของแหล่งธรรมชาติน้ำตก

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๕๓.	น้ำตกหนานปลิว (พัทลุง)	พัทลุง	น้ำตก	ด้านองค์ประกอบระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	๑. การเป็นกรด – ด่าง ๒. BOD ๓. DO ๔. Total Coliform bacteria ๕. Fecal Coliform bacteria
				ผลผลิตจากการบริการ สิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำตก	สุขอนามัย
				ด้านบริหารจัดการ	งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของแหล่ง ธรรมชาติน้ำตก
๕๔.	น้ำตกบริพัตร*	สงขลา	น้ำตก	องค์ประกอบทางภูมิ สถาปัตยกรรมและ สถาปัตยกรรม	ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบวัสดุและการใช้สี
				ด้านบริหารจัดการ	การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งน้ำตก
๕๕.	น้ำตกโตนงาช้าง*	สงขลา	น้ำตก	องค์ประกอบทาง ภูมิสถาปัตยกรรมและ สถาปัตยกรรม	ความเหมาะสมของขนาดอาคาร สิ่งก่อสร้าง รูปทรงการออกแบบวัสดุและการใช้สี
				ด้านบริหารจัดการ	การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งน้ำตก
๕๖.	ถ้ำนครสวรรค์*	พิษณุโลก	ถ้ำ	ด้านองค์ประกอบถ้ำและ สิ่งแวดล้อม	หลักฐานโบราณคดียุคประวัติศาสตร์
๕๗.	ถ้ำสีฟ้า	ตาก	ถ้ำ	ด้านองค์ประกอบถ้ำและ สิ่งแวดล้อม	๑. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๒. ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในถ้ำ ๓. จำนวนเดือนที่มีหยดน้ำต่อปี ๔. สิ่งมีชีวิตที่ใช้ถ้ำเป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ๕. อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๑๐ ปี ๖. อัตราการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิในรอบ ๑๐ ปี ๗. การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบนหลังคาถ้ำ และบริเวณรอบตัวถ้ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
๕๘.	<u>ถ้ำจอมพล*</u>	ราชบุรี	ถ้ำ	ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม	๑. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๒. ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในถ้ำ
๕๙.	<u>ถ้ำผาปูน*</u> (ถ้ำผาพวง)	เลย	ถ้ำ	ด้านภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม	การขยายพื้นที่ของส่วนบริการ
๖๐.	<u>ถ้ำพระนางใน*</u>	กระบี่	ถ้ำ	ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม	๑. ความหลากหลายของฟอสซิลที่พบในถ้ำ ๒. ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในถ้ำ ๓. อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๑๐ ปี ๔. อัตราการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิในรอบ ๑๐ ปี
๖๑.	<u>ถ้ำเขาช้างหาย</u>	ตรัง	ถ้ำ	ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม	ความยาวของถ้ำ
๖๒.	<u>ถ้ำวังนายพุด</u>	นครศรีธรรมราช	ถ้ำ	ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม	ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในถ้ำ
๖๓.	<u>ถ้ำลอดใหญ่</u>	พังงา	ถ้ำ	ด้านภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม	ความเหมาะสมของขนาดสิ่งก่อสร้าง รูปทรง การใช้สีสันทันและวัสดุ
				ผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของถ้ำ	๑. งานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๒. ความต่อเนื่องของงานวิจัย/ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อระบบถ้ำ ๓. การสำรวจศึกษาวิจัยทางวิชาการก่อนการจัดการ
๖๔.	<u>เขาทะลุ</u>	พังงา	ถ้ำ	ด้านภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม	ความเหมาะสมของขนาดสิ่งก่อสร้าง รูปทรง การใช้สีสันทันและวัสดุ
๖๕.	<u>ถ้ำมัจฉา*</u>	พัทลุง	ถ้ำ	ด้านองค์ประกอบถ้ำและสิ่งแวดล้อม	ปริมาณคาร์บอนไดออกไซด์ในถ้ำ
				ด้านบริหารจัดการ	๑. การดูแลเรื่องความสะอาดและสุขอนามัยรอบๆ แหล่งถ้ำ ๒. การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์จัดการแหล่งถ้ำ ๓. การมีแผนงานโครงการกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ถ้ำและนำไปปฏิบัติ ๔. การดูแลรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก/สิ่งก่อสร้างในพื้นที่ทั้งในและนอกถ้ำ

ที่	ชื่อแหล่ง	จังหวัด	ประเภท	ด้าน	ปัจจัย/เกณฑ์ที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย
					๕. การดูแลรักษาหลักฐานโบราณคดีทั้งในและนอกถ้ำ และทำป้ายสื่อความหมาย

คำอธิบายตาราง

๑. การแบ่งภูมิภาคในประเทศไทย อ้างอิงจากสำนักงานราชบัณฑิตยสภา
๒. ชื่อแหล่งธรรมชาติ* : แหล่งธรรมชาติอันควรรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ เรื่อง การประกาศแหล่งธรรมชาติอันควรรอนุรักษ์เนื่องในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒๖๓ แห่ง
๓. ชื่อแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรรมชาติบางแห่งที่ไม่ได้ให้คะแนนประเมินหรือไม่ได้วัดบางปัจจัย

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๕. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณ. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๗. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการเตรียมรับมือและป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่อาจมีต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๘. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการเตรียมรับมือและป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่อาจมีต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ๒๕๕๙. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการเตรียมรับมือและป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่อาจมีต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทถ้ำ. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.

จัดทำโดย

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม
๑๑๘/๑ อาคารทิปโก้ ๒ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๐ โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๐

ที่ปรึกษา

๑. นายทรงเกียรติ ตาตะยานนท์	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. นายฉัตรชัย อินทะทา	ผู้อำนวยการกองจัดการสิ่งแวดล้อม
ธรรมชาติและศิลปกรรม

กลุ่มงานพัฒนาเครื่องมือและกลไกการอนุรักษ์

๑. นางสาวสโรชา หุ่นศิริ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
๒. นางสาววรนิจ ไกรพินิจ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
๓. นายสรวิธ วงศ์ทรัพย์สิน	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
๔. นางสาวกาญจนากรินทร์ มหาวี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
๕. นางสาวณิชากานต์ วัฒนปัญญา	เจ้าหน้าที่ประสานงานด้านการพัฒนาระบบ
เครื่องมือและกลไกการอนุรักษ์
๖. นางสาวกุลธิรา มุฮำหมัด	เจ้าหน้าที่ธุรการ
๗. นางสาวพรวิมล ทองภักดี	เจ้าหน้าที่ประสานโครงการ

รายชื่อคณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

๑.	นายโรจน์ คุณเอนก	ประธานอนุกรรมการ
๒.	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	รองประธานอนุกรรมการ
๓.	ผู้แทนสำนักงบประมาณ	อนุกรรมการ
๔.	ผู้แทนกรมธนารักษ์	อนุกรรมการ
๕.	ผู้แทนกรมทางหลวงชนบท	อนุกรรมการ
๖.	ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	อนุกรรมการ
๗.	ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี	อนุกรรมการ
๘.	ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	อนุกรรมการ
๙.	ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง	อนุกรรมการ
๑๐.	ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
๑๑.	ผู้แทนกรมศิลปากร	อนุกรรมการ
๑๒.	ผู้แทนกรมการท่องเที่ยว	อนุกรรมการ
๑๓.	ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๔.	นายกสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อมหรือผู้แทน	อนุกรรมการ
๑๕.	นายนพดล ฉิชะใจ	อนุกรรมการ
๑๖.	นางสุกัลยา ปิ่นทะจักร์	อนุกรรมการ
๑๗.	นายรุจิโรจน์ อนุามบุตร	อนุกรรมการ
๑๘.	นางสาวดรรรชนี เอมพันธุ์	อนุกรรมการ
๑๙.	นายสด แดงเอียด	อนุกรรมการ
๒๐.	ผู้อำนวยการกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
๒๑.	เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๒.	เจ้าหน้าที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

